

Marijan Ožanić
TEHNOLOŠKI PARK ZAGREB – 10 GODINA RAZVOJA
ISBN 953-98317-2-5

Izdavač
TEHNOLOŠKI PARK ZAGREB d.o.o.

Recenzent

István Gaál

Lektura i korektura

Mirela i Davor Piskač

Ilustracije

Milan Lekić

Grafička priprema

TISAK MORE d.o.o.

Tisak

TISAK MORE d.o.o.

Godina 1. izdanja

2004.

Sva prava pridržana. Niti jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kojem obliku ili na bilo koji način, niti pohranjivati u bazu podataka bilo koje namjene bez prethodnog pismenog dopuštenja nositelja autorskih prava.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb
UDK 65.012.4(497.5)(067.5)"1994/2004"
OŽANIĆ, Marijan
Tehnološki park Zagreb: 10 godina
razvoja: 1994.-2004. / Marijan Ožanić;
<ilustracije Milan Lekić>. - Zagreb:
Tehnološki park Zagreb, 2004.
Bibliografija str.
ISBN 953-98317-2-5

www.tehnopark.hr

TEHNOLOŠKI PARK ZAGREB

10 godina razvoja
1994.-2004.

Tehnološki park Zagreb

ZAHVALA

Tehnološki park Zagreb ovih je 10 godina mogao rasti, razvijati se, opstati jer je bio uvijek okružen mnogim ljudima koji su mu davali podršku, imali razumijevanja i pomagali mu. Naravno, bilo je i onih drugih, ali te nećemo sada, u ovom svečarskom trenutku, spominjati.

Lista svih koji su na veći ili manji način zaslužni za uspjeh Tehnološkog parka je vrlo dugačka i uvijek postoji mogućnost da se nekoga nenamjerno ispusti.

Zato svima izražavam veliku i iskrenu zahvalnost.

Posebnu zahvalnost upućujem novinarima koji su redovito, s mnogo razumijevanja i pozitivnih vibracija, pratili naš rad i širili ideju poduzetništva.

Ipak, najvažniji u svemu su poduzetnici jer Tehnološki park postoji radi poduzetnika. Zato iskrenu zahvalu dugujem svim poduzetnicima, a posebno poduzetnicima u Tehnološkom parku Zagreb s kojima sam surađivao, pratio njihov razvoj i pomagao im koliko sam znao svojim iskustvom i znanjem. Oni su svojim radom, rezultatima i dostignućima stvarali vrijednost Tehnološkog parka Zagreb.

SADRŽAJ

I. UVOD	11
• Nakon burnih godina	11
• Budućnost Hrvatske	11
• Mjesto u povijesti	12
• Kako i zašto pisati knjigu o razvoju Tehnološkog parka Zagreb	12
II. RAZVOJNI PUT TEHNOLOŠKOG PARKA ZAGREB	15
• Kako je sve počelo	15
• Kriteriji za prijem u Tehnološki park Zagreb	15
• Kako smo u početku poslovali	20
• Imali smo sreće	24
• Nerazumijevanja, problemi, uvjeti poslovanja	26
• Zašto je osnovan Tehnološki park i ideja koja nije prošla	27
• Prvi program za poticanje poduzetništva u Gradu Zagrebu i u Hrvatskoj	29
• Grad Zagreb postaje vlasnik Tehnološkog parka Zagreb	32
• Ponovno smo imali sreće	35
• Misija	36
• Ciljevi i zadaci	36
• Grad daje potpore poduzetnicima	37
• Potpore Ministarstva	38
• Donacije	39
• Što TPZ sada pruža poduzetnicima	41
• Kako TPZ razvija konkurentsku sposobnost poduzetnika	42

• Kupnja zgrade u Drvinju	43
• Ljudi najviše vrijede	44
• Mediji, posjete, promocije poduzetništva	48
• Osnivamo UHIPP - Udrugu hrvatskih institucija za poticanje poduzetništva	52
• TPZ u srednjoeuropskom razvojnom projektu - Tec-Park.Net	54
• Proširenje Tehnološkog parka - Projekt Novi Petruševac	55
• Faze razvoja Tehnološkog parka Zagreb	59
• Vrijednost Tehnološkog parka Zagreb	62
• Moto djelovanja Tehnološkog parka Zagreb	63
III. ZMAJ JURA – LOGOTIP TPZ-a	65
IV. KROV NAD GLAVOM - “ZMAJEVO GNIJEZDO”	69
• Objekt na lokaciji Drvinje 63	69
• Objekt na lokaciji Novi Petruševac	72
V. PODUZETNICI U TPZ-u	77
• Analiza podataka	84
• Podjela po skupinama i djelatnostima	85
• Trajanje boravka u Parku	88
• Uspješnost poduzeća	90
• Izvoznici	92
• Mladi poduzetnici	92
• Žene u poduzetništvu	93
• Djeca	93
• Subvencija najma	94

VI.	NOVI PROIZVODI	95
•	Poduzetnička koncepcija razvoja proizvoda	95
•	Novi pristup i poduzetništvo	95
•	Najpoznatiji proizvodi	96
•	Novi proizvodi proizvedeni u poduzećima Tehnološkog parka Zagreb	101
VII.	NAGRADE, ODLIKOVANJA I PRIZNANJA	107
•	Zid slave	107
•	Nagrade i priznanja	108
VIII.	POSLOVNO OBRAZOVANJE	114
•	Početak 1996.	114
•	Vrste seminara	114
•	Broj seminara i broj polaznika	117
IX.	PROJEKT ISO 9000	119
•	Opis Projekta	119
•	Rezultati Projekta	120
•	Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u poduzeća u vlasništvu Grada Zagreba	120
X.	INOVATORI	123
•	Pravilnik o radu	124
•	Cilj projekta	125
•	Faze projekta	126
•	Mladi inovatori	129

• Potpore inovatorima u razdoblju 1994.-2004.	129
XI. POSLOVNI SAVJETI I POSLOVNI PLANOVI	131
• Poslovni savjeti	131
• Poslovni planovi	132
XII. MLADI	135
• Projekt: Mladi stručnjaci u malom gospodarstvu	135
• Poduzetnički inkubator za mlade	136
XIII. IZDAVAŠTVO	139
• Poslovna pisma	139
• Mali brod na olujnom moru	141
XIV. I NA KRAJU	143
XV. KAZALO	145

I. UVOD

Nakon burnih godina

Prošlo je već gotovo petnaest godina od burne 1990. u kojoj se kroz okrutne lomove cijelog gospodarstva, štrajkove, stečajeve poduzeća, uz tisuće ljudi koji su odlazili na burzu, raspadao jedan neprirodan gospodarski i politički sustav. Započeli su procesi kakvih još nije bilo u povijesti čovječanstva. Gospodarstvo, trgovina, tehnologija, politički sustavi do tada su se razvijali tisućama godina postepenim evolutivnim, dugogodišnjim razvojem ili krvavim revolucijama. Sada je najednom u kratko vrijeme trebalo jedno neučinkovito komunističko gospodarstvo, u takozvanom društvenom vlasništvu, preoblikovati u kapitalističko gospodarstvo s privatnim vlasništvom. Otprilike se znalo ili se idealistički maštalo o tome kako bi novi kapitalistički sustav trebao izgledati, ali nitko nije znao kojim putem do njega doći. Donosila su se rješenja i odluke, prave i krive, koje su imale dugoročne posljedice. Privatizacija se smatrala čarobnim štapićem koji će učiniti naša poduzeća efikasnim i konkurentnim na globalnom tržištu. Željelo se da hrvatska poduzeća u kratko vrijeme prijeđu u privatno vlasništvo u situaciji u kojoj potencijalni kapitalisti, privatnici, bivši samoupravljači nisu imali nikakav kapital. Povrh svega došao je i rat, ratna razaranja, stotine tisuća izbjeglica i prognanika.

Uz privatizaciju pojavila se još jedna riječ za koju prije nismo znali i nismo je koristili – poduzetništvo. Unutar gospodarstva koje se s jedne strane raspadalo, transformiralo, privatiziralo, počela se stvarati jezgra pravog, istinskog, dinamičnog gospodarstva. Došli su poduzetnici, osnivali svoja poduzeća, borili se, rasli i propadali. Proces razvoja poduzetništva je krenuo i nitko ga više neće moći zaustaviti.

Budućnost Hrvatske

Budućnost Hrvatske ovisi o njezinom gospodarstvu. Kakvo će ono biti, na čemu će se temeljiti? Hoće li nas preplaviti strane kompanije, hoćemo li uopće imati domaću industriju? Hoćemo li biti kolonija bogatih i velikih zemalja? Kako se snaći u ovom globaliziranom svijetu u kome se ruše granice uz dominaciju velikih koji traže samo nova tržišta i jeftinu radnu snagu?

Poduzetnici koji svojim poduzetničkim inicijativama obnavljaju hrvatsko gospodarstvo daju mu novi pečat, drastično prekidaju s nekadašnjim navi-

kama i načinima rada, imaju izrazito važnu ulogu. Kakve su šanse za stvaran razvoj poduzetništva? Kakve su šanse malog poduzetnika da opstane i da se razvija i raste na globalnom tržištu u strašnoj i nelojalnoj konkurenciji? Kako opstati? Odakle crpiti snagu i samopouzdanje? Odgovori na ta pitanja odlučit će o sudbini Hrvatske i budućnosti naše djece.

(iz knjige Mali brod na olujnom moru)

Mjesto u povijesti

U rješavanju svih tih sudbonosnih pitanja sudjelovali su svi građani Hrvatske, mnogobrojne institucije i poduzeća, svojim trudom, znanjem, entuzijazmom, nadama, snovima, strahovima, «znojem, krvlju i suzama». Sudjelovali smo kako smo znali, kako smo umjeli i kako smo svojim poštenjem, znanjem i sposobnostima bili spremni sudjelovati u izgradnji naše budućnosti. Svaki od nas ima svoje mjesto u tome. I Tehnološki park Zagreb, kao prvi poduzetnički inkubator u Hrvatskoj, ima svoje mjesto i ulogu u tim zbivanjima, a to znači u povijesti razvoja hrvatskog gospodarstva.

Kako i zašto pisati knjigu o razvoju Tehnološkog parka Zagreb

Prije 10 godina osnovan je i počeo djelovati tehnološki park koji se najprije zvao KONČAR-Tehnološki park d.o.o., a nakon 4 godina rada došao je u vlasništvo Grada Zagreba i promijenio naziv u Tehnološki park Zagreb d.o.o. Razvijao se u krajnje teškim i turbulentnim uvjetima u kojima se stvaralo novo gospodarstvo i novo poduzetništvo. Vjerujem da mi, sudionici toga vremena i tih zbivanja, imamo dužnost da tu povijest zabilježimo. Ne samo kroz suhoparne činjenice, kakve će skupljati znanstvenici za kojih desetak godina, već i kroz priču kako smo to radili i kako smo to doživjeli. Zato ova knjiga o 10-godišnjici Tehnološkog parka Zagreb nije uobičajena monografija kakva se piše kod raznih godišnjica. Ne bih ni znao napisati klasičnu, uobičajenu monografiju. Takve pišu gledatelji koji gledaju sa strane ili oni koji pišu po narudžbi. Ja pišem priče u kojima bih htio da ima i malo srca, duše i atmosfere vremena koje je «prohujalo s vihorom». Pored faktografskih činjenica želim dati kratku, sažetu sliku vremena u kojem smo djelovali. Sliku kakvu mogu napisati samo sudionici. Treba zabilježiti povijest - ne samo ono što se dogodilo, već i kako se dogodilo, zašto se dogodilo, kako smo to proživljavali, zašto smo nešto radili. Kako smo nešto stvarali, kako se gradilo poduzetništvo u ovim tranzicijskim vremenima. Možda neke interpretacije

nisu najpreciznije, a negdje možda nisu i najtočnije, ali treba uzeti u obzir da je prošlo 10 godina.

Naravno, još nije vrijeme, preblizu je, da idemo još dublje u analizu i detaljniji prikaz vremena i svih sudionika, i pozitivnih i negativnih.

Za par godina Hrvatska će biti normalna, vjerojatno pomalo dosadna europska zemlja, kao što su Austrija, Belgija, Irska i ostale, a takvi će biti i tehnološki parkovi, poduzetnički inkubatori. Kada se bude slavila 20. godišnjica, vjerojatno će se napraviti blistava, klasična, objektivna, kolorirana monografija s mnogo podataka i prikupljenih činjenica.

Ali tijekom ovih 10 godina, u ovom vremenu koje je prošlo, stvarala se povijest, stoga mislim da zaslužuje da bude zabilježena na malo subjektivniji način.

To ne može nitko napisati osim nas koji smo u tome sudjelovali kroz «krv, znoj i suze». Kada nas više ne bude, nestat će i sjećanja i slike tog vremena.

Poslije nas ostaje samo ono što smo u svom životu napravili i ostavili za sobom, koliko smo znanja i dobrote drugima prenijeli.

Po tome će nas drugi pamtiti i poštovati.

Ono što zapišemo - to ostaje.

Zagreb, rujan 2004.

Marijan Ožanić

II. RAZVOJNI PUT TEHNOLOŠKOG PARKA ZAGREB

Kako je sve počelo

U knjizi Mali brod na olujnom moru opisano je kako je osnovan Tehnološki park: «Početkom devedesetih godina ni ja nisam mnogo znao o poduzetništvu. Krajem 1993. godine pozvao me mr. Boris Kosi, član Upravnog odbora KONČARA d.d., velikog poduzeća s područja elektrostrojogradnje, i rekao mi: ‘Mi namjeravamo osnovati tehnološki park i predlažemo da ti budeš direktor.’ Slušao sam ga sa znatiželjom, već sam bio zreo da promijenim dosadašnji posao, i pitao: ‘Borise, daj mi reci o čemu se tu zapravo radi, nisam baš siguran da znam što je to.’

‘Znaš, to ti je nešto povezano s poticanjem poduzetništva, s osnivanjem malih poduzeća, visokom tehnologijom.’

‘Dobro, a što je to poduzetništvo?’

‘Snadi se, sada je petak, ti malo o tome razmisli, pa napiši prijedlog za sastanak Upravnog odbora u ponedjeljak, da možemo osnovati novo poduzeće.’»

Dotad baš nisam bio povezan ni s poduzetništvom ni s malim poduzećima. Preko dvadeset godina bavio sam se tehnikom, tehnologijom gradnje električnih strojeva, znao sam dosta o funkcioniranju i organizaciji velikih sustava, napisao sam i knjigu o tome, kao i o menadžmentu, ali o malim poduzećima i poduzetništvu znao sam uglavnom ono što sam pročitao u novinama.

Zato sam razmišljao što da napravim. Definirao sam cilj, što zapravo želimo postići, i što nakon toga. Napisao sam program radova koje, po mom mišljenju, treba provesti da se do tog cilja dođe. Na sastanku Upravnog odbora program je prihvaćen iako mnogima nije bilo jasno o čemu se radi pa je već tu usađena klica daljnjih nesporeda. Rečeno mi je: «Osnovat

ćemo poduzeće, ti ćeš biti direktor, dat ćemo ti onu zgradu, drvenu baraku tamo uz zapadnu ogradu, i vidimo se za 100 dana.»

Kada sam prvi puta ušao u baraku, bio sam iznenađen stanjem koje sam našao. U toj zgradi su prije 1990. bili uredi velikog poduzeća za inženjering. Inženjering je otišao u stečaj s ogromnim gubicima koje je napravio. U sobama se mogla vidjeti posljedica ogorčenja ljudi, vrhunskih inženjera koji su bili šokirani činjenicom da su najednom ostali bez posla i bili otpavljeni na burzu.

Društvo, nazvano KONČAR-Tehnološki park d.o.o. osnovano je na 97. sjednici Upravnog odbora KONČAR d.d. 6. prosinca 1993. godine kao prvi tehnološki park u Hrvatskoj i kao jedan od rijetkih u svijetu koji su osnovani unutar industrijskog poduzeća. Okružni privredni sud u Zagrebu donio je 2. veljače 1994. rješenje da se u sudski registar Suda upiše osnivanje društva s tvrtkom: KONČAR-TEHNOLOŠKI PARK d.o.o. Sjedište tvrtke Zagreb, Falterovo šetalište 22. Osnivač i ulagač je bio «KONČAR» Elektroindustrija d.d., a iznos uloga je bio 20.000 DEM. Za direktora Društva postavljen je Marijan Ožanić. Poduzeće je počelo s djelovanjem 1. ožujka 1994. Nakon toga je tijekom 10 godina Tehnološki park mijenjao vlasnika, adresu (iako se nije micao iz iste zgrade), temeljni kapital, usklađivao svoje akte s promjenama Zakona, ali temeljna načela rada nisu se mijenjala.

Kao «starom končarevcu», (a to je tehnička aristokracija koja se uvijek smatrala ravnopravna inženjerima u Siemensu i ABB-u) drago mi je da je ta inicijativa pokrenuta baš u KONČARU.

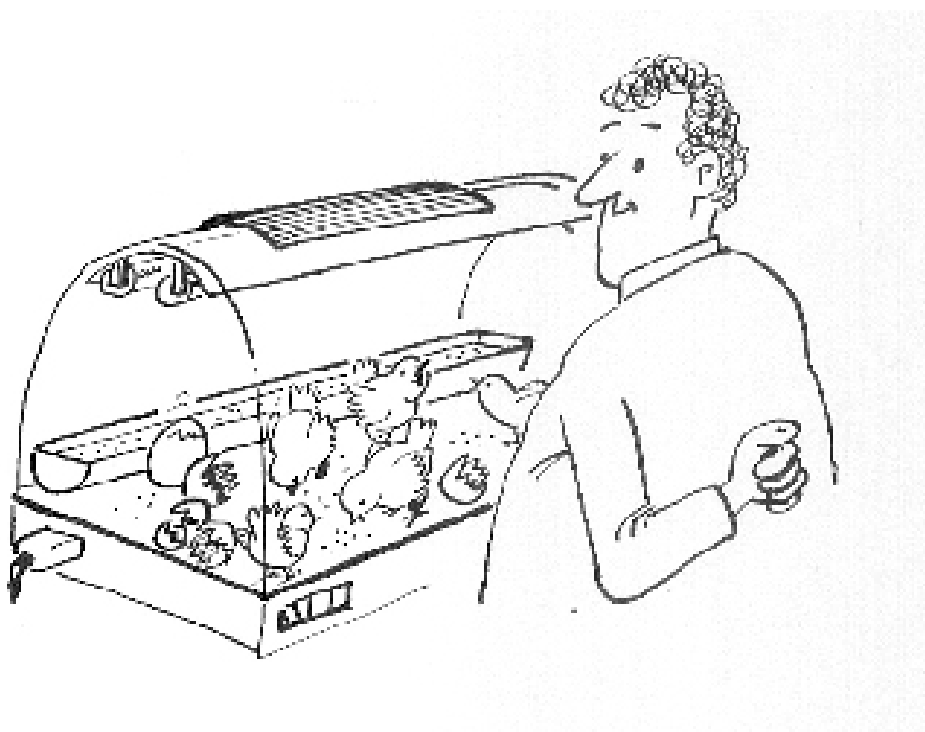
Djelatnost tehnološkog parka i poduzetničkih inkubatora bila je u to vrijeme nešto potpuno novo, a naziv tehnološki park je mnogima tada bio potpuno nerazumljiv i izazivao svakakve asocijacije koje su bile daleko od njegove prave namjene. Još dugo su mnogi mislili da sam ja šef održavanja KONČARA, direktor Zrinjevca, da prodajem stare strojeve, da radim u «Jurassic parku» i slično.

To se nastavlja i do danas unatoč tome što smo dosad objavili stotine članaka u novinama, imali preko dvadeset TV emisija i emisija na radiju. Još uvijek moram odgovarati na pitanja: «Što je to tehnološki park? Recite mi, čime se Vi zapravo bavite?»

Pravi naziv u početku je trebao biti «Poduzetnički inkubator, usmjeren na razvoj proizvoda i visoke tehnologije», ali možemo misliti kakve bi asocijacije u to vrijeme izazivao naziv inkubator.

Tako je započeo moj, isprva sam pomislio, izlet u poduzetništvo, ali do sada je to postalo mnogo više od izleta. Krenuo sam na način kao što u biznis kreću poduzetnici. Prvih pet godina bio sam i direktor i jedini zaposlenik. Sve sam radio sam jer nisam imao novaca za suradnike, radio sam po-

greške kakve rade svi poduzetnici i sve više uronjavao u poduzetničke vode. Imao sam veliku pomoć svojih kolega «končarevac» koji su mi pomogli «dok se ne snađem». Žiga (Ivica Žigolić) je najednom odnekuda dovukao cijeli namještaj za recepciju i njegovi su dečki to montirali da ulaz nekako izgleda, dečki iz sigurnosti su po noći obilazili zgradu i čuvali je, Rudi (Rudolf Radionov) pomagao je u energetici, iz nekoliko poduzeća u stečaju iz okoline, u dogovoru s Jozom (Jozo Miloloža) dovukao sam namještaj za ured, sobu za razgovore i učionicu, a Pero (Pero Marasović), njegovi suradnici i mnogi «končarevci» ostali su prijatelji Tehnološkog parka i onda kada više nije bio u vlasništvu KONČARA.

U Tehnološki park kao prvi poduzetnik ušao je Pero (Pero Marinčić, ZZAP ELEKTRONIK d.o.o.), izvanredan inženjer koji se vratio iz Amerike s obitelji. Tamo je imao odličnu plaću i blistavu perspektivu, a ipak se odlučio vratiti kući i krenuti u poduzetništvo, u neizvjesnost i raditi «48 sati na dan». Najprije je počeo raditi u Tehnološkom parku u Grazu, a nakon toga se vratio u Zagreb, u naš tehnološki park. Uz njega je došao i Jura (Juraj Zbiljski, ZPA d.o.o.) koji je preuzeo kafić i čišćenje Parka. Počeli smo bojati vrata i zidove, ali budući da Park nije imao novaca, to je bilo u fazama - pet po pet vrata - a svaki poduzetnik koji je ulazio u Park sam si je sve uređivao, bojao i

dovlačio namještaj iz drugih soba. Za vrata sam izabrao kombinaciju boja plave i žute. (To nema veze s HSLS-om. Plava je boja Zagreba, a uz plavu se najbolje uklapa žuta.)

Uz početak rada Tehnološkog parka veže me jedan zgodan detalj. Ubrzo nakon osnivanja i nakon članka u novinama o prvom tehnološkom parku u Hrvatskoj, došao mi je u posjet simpatičan gospodin Branko Vujnović iz Siska (sada, nažalost, pokojni). «Čuo sam da ste osnovali tehnološki park pa bih vam htio prenijeti svoja iskustva i dati nekoliko korisnih savjeta», rekao mi je. Ispričao mi je da je on vodio prvi poduzetnički inkubator kod nas, u Željezari Sisak, osnovan nešto prije našeg tehnološkog parka. Ali inkubator nije uspio i prestao je s radom. Razjasnio mi je razloge i opisao probleme na koje je nailazio i dao mi mnogo kolegijalnih i korisnih savjeta o problemima na koje ću naići i što bih trebao učiniti da ih izbjegnem. Tog razgovora sam se sjetio kada su nailazili razni problemi i nerazumijevanja, kada sam u Sisku držao predavanja o poduzetništvu i nužnosti osnivanja inkubatora, ali i kada vidim sve događaje koji se odvijaju oko Željezare Sisak. Ovo ističem kao lijep primjer kolegijalne pomoći, ali ističem to i radi povijesne istine. Treba reći da, iako bih to jako želio, KONČAR-Tehnološki park nije prvi poduzetnički inkubator u Hrvatskoj, ali je zato prvi od onih koji su se održali i djeluju do danas.

Ubrzo nakon osnivanja Tehnološkog parka i definiranja osnovnih ciljeva i zadataka, otišao sam s dr. Stjepanom Carom, članom Uprave KONČARA, u Tehnološki park u Grazu da vidimo kako to drugi rade. Upoznali smo njihov način rada i direktora gospodina Petera Perkonigga. S Tehnološkim parkom u Grazu i gospodinom Perkoniggom suradnja traje i danas kroz projekt Tec-Park.Net. Poslije sam upoznao još nekoliko tehnoloških parkova u Europi i do kraja definirao koncepciju rada za koju sam smatrao da je primjerena našim potrebama.

Ubrzo se pokazala potreba da se stvori sustav konkretne financijske pomoći poduzetnicima u fazi rasta i razvoja pa sam krajem 1994. razradio prijedlog za osnivanje «Fonda za poticanje poduzetništva na novim tehnologijama» koji bi omogućio davanje određenih financijskih potpora poduzetnicima. Predviđeno je da bi se sredstva Fonda koristila za pomoć poduzetnicima. Prije svega bi se koristila u razvoju novih tehnologija i novih proizvoda za realizaciju i plasman na tržište prihvaćenih projekata te za pomoć poduzetnicima u početnoj fazi njihovog poslovanja. Sredstva bi bila bespovratna, povratna u obliku kredita i kroz zajednička ulaganja. Prijedlog je nakon raznih konzultacija, razgovora i razrade poslan 21. travnja 1998. Odboru za financije i državni proračun Zastupničkog doma Sabora Republike Hrvatske.

Ubrzo ideja Fonda više nije bila zanimljiva jer je većina prijedloga realizirana kroz program poticanja poduzetništva i na razini Grada Zagreba i kasnije kroz programe Ministarstva.

U prvim godinama rada, 1996., nakon prvih iskustava, napisao sam projekt U svakoj županiji tehnološki park, sa željom da to bude model za cijelu Hrvatsku. Prezentirao sam ga i slao zainteresiranim ljudima u Osijeku, Sisku, Gospiću, Bjelovaru, Varaždinu i Rijeci.

Kriteriji za prijem u Tehnološki park Zagreb

S vremenom smo sazrijevali i polako razvijali i osuvremenjivali koncepciju. Tada su, već na samom početku, definirana načela i kriteriji odabira poduzetnika za prijem u Tehnološki park. Zbog tradicije i poslovnog područja koncerna KONČAR, elektrotehničkog obrazovanja i vezanosti uz tehniku, težište smo stavili na high-tech poduzetnike s područja elektrotehnike i one koji se bave razvojem. Postavljen je jasan i čvrst kriterij o tome tko može doći u Tehnološki park, iako je to bilo dosta riskantno u vrijeme kada su dominirali trgovci, uvoznici i dileri strane robe (nažalost, kao i sada).

U malom elaboratu Strategija razvoja i planovi poslovanja KONČAR-tehnološkog parka 1997.–2001. napisanom 2. travnja 1997. godine, opisao sam ciljeve i zadatke koji su definirani na početku u 1994.:

- a) proširiti poslovna područja novim, modernim, high-tech, čistim i profitabilnim proizvodima i tehnologijama;
- b) zaustaviti odlazak poduzetnih i sposobnih Končarevih stručnjaka omogućujući im da realiziraju svoje poduzetničke ideje osnivanjem privatnih poduzeća u Tehnološkom parku;
- c) privući poduzetne i sposobne stručnjake omogućujući im da realiziraju svoje poduzetničke ideje;
- d) iskoristiti i zaposliti slobodne kapacitete - proizvodne i istraživačke kapacitete KONČARA;
- e) ostvariti profit prodajom udjela u mješovitim, brzo rastućim poduzećima.

Navedeni su još i sljedeći zadaci:

- vođenje i realizacija kompleksnih projekata s poduzećima iz Tehnološkog parka;
- vođenje poduzetničkog obrazovanja;
- vođenje konzalting projekata unapređenja poslovanja;

- stvaranje pozitivnog imidža koncerna kao inovativne, moderne, razvojno orijentirane tvrtke.

U elaboratu je navedeno kakva poduzeća mogu, a kakva ne mogu u Tehnološki park.

Poduzeća koja imaju prednost za ulazak u Tehnološki park:

1. Poduzeća s područja high-tech tehnologija (elektronika, informatika).
2. Poduzeća čija djelatnost proširuje tehnološke mogućnosti KONČARA.
3. Poduzeća koja proizvode komponente koje uvoze Končareva poduzeća.
4. Poduzeća koja proizvode komponente i proizvode koje Hrvatska uvozi.
5. Poduzeća koja, u dogovoru s Končarevim poduzećima, konkurentnije proizvode komponente, dijelove i sklopove.

Poduzeća koja ne mogu ući u Tehnološki park:

1. Poduzeća s «prljavim» tehnologijama.
2. Poduzeća koja bi svojom djelatnošću remetila poslovanje ostalih poduzeća u Tehnološkom parku.
3. Poduzeća čija djelatnost ruši ugled koncerna KONČAR.

Nakon što je Grad Zagreb postao vlasnikom Tehnološkog parka, kriteriji za prijem u Tehnološki park pretočeni su u Pravilnik o kriterijima za prijem malih poduzetnika u Tehnološki park Zagreb d.o.o.

U Članku 6. Pravilnika propisano je tko može biti primljen u TPZ

Prednost prijema u Tehnološki park imaju mala trgovačka društva (poduzeća) koja udovoljavaju u prvom redu jednom od kriterija 1 do 5, odnosno većem broju kriterija.

Kriteriji:

Tehnološki park prima mala trgovačka društva (poduzeća) koja imaju jednu ili više sljedećih karakteristika:

1. Poduzeća koja se bave razvojem proizvoda, tehnologija i usluga.
2. Poduzeća s područja high-tech, elektronike, informatike.
3. Poduzeća čija djelatnost proširuje tehnološke mogućnosti Zagreba.
4. Poduzeća inovatora koji su nagrađeni kroz projekt Integralni sustav razvoja i poduzetničkog korištenja inovacija.
5. Tek osnovana poduzeća, čiji su vlasnici mladi stručnjaci koji nakon školovanja započinju poslovanje.

6. Poduzeća koja svoje proizvode izvoze.
7. Poduzeća čija je djelatnost nužna za funkcioniranje Tehnološkog parka.
8. Poduzeća za koje se procijeni da će tijekom boravka u Tehnološkom parku rasti i razvijati se.
9. Poduzetnici koji rade na razvojnom projektu od interesa za Grad Zagreb ili za Trgovačka društva u vlasništvu Grada.
10. Poduzeća koja pružaju poslovne, stručne i savjetodavne usluge malim poduzetnicima.
11. Poduzetnici čija je djelatnost važna kod uvođenja novih, vrhunskih, stranih tehnologija.
12. Poduzetnici koji surađuju sa znanstvenim institucijama.
13. Poduzeća u kojima TPZ ima vlasnički udio.
14. Poduzeća koja se bave konzaltingom, unapređenjem poslovanja, uvođenjem novih tehnologija i reinženjeringom.
15. Poduzeća čiji proizvodi zamjenjuju uvozne proizvode.

U Članku 7. propisano je koja poduzeća ne mogu u Tehnološki park:

1. Poduzeća s «prljavim» tehnologijama.
2. Poduzeća koja bi svojom djelatnošću remetila poslovanje ostalih poduzeća u Tehnološkom parku.
3. Poduzeća čija djelatnost ruši ugled Grada Zagreba.
4. Poduzeća koja se bave samo trgovinom.
5. Poduzeća koja ne zadovoljavaju kriterije iz članka 6.

Od samog početka cilj je bio da se u Tehnološkom parku u malim privatnim, tehnološki i razvojno orijentiranim poduzećima, stvaraju i plasiraju na tržište inovativni, high-tech proizvodi i usluge na području elektronike, računalne telefonije, radarske tehnike, robotike, razvoja softvera, dijagnostike u energetskim postrojenjima, konzaltinga i unapređenja poslovanja.

Takva razvojno i tehnološki orijentirana mala poduzeća predstavljaju jedan od temelja gospodarske obnove, stvaraju bazu za otvaranje novih radnih mjesta, zapošljavanje mnogih stručnjaka koji su ostali bez posla nakon mnogih stečajeva i likvidacija velikih poduzeća, za restrukturiranje gospodarstva, za stvaranje i privlačenje novih tehnologija, za zapošljavanje visokostručnih kadrova. Mala poduzeća iz Tehnološkog parka mogu biti središta razvoja visokih tehnologija, bez kojih nema modernog gospodarstva.

Takvi, već u samom početku postavljeni kriteriji, održali su se, s manjim izmjenama i dopunama, do kraja i oni su temelj uspjeha TPZ-a. Zanimljivo je da je zapravo u to vrijeme bilo mnogo entuzijazma na području tehnike i poduzetništva. Mnogobrojni inženjeri koji su ostali bez posla u velikim poduzećima otvarali su poduzeća puni želje za dokazivanjem. Tehnološki park se počeo polako puniti takvim poduzetnicima. Za to je trebao određeno vrijeme jer kod nas u početnoj fazi tranzicije dominiraju trgovačka poduzeća, proizvodnih je vrlo malo, a high-tech izrazito malo.

Kako smo u početku poslovali

Tehnološki park od samog početka nije dobivao nikakvu pomoć već je trebao osiguravati samostalno profitabilno poslovanje i pomagati poduzetnicima. Do trenutka prelaska Tehnološkog parka u vlasništvo Grada Zagreba u poduzeću je radio samo jedan zaposlenik, direktor Društva.

Zbog velikih troškova energije i ostalih usluga prve godine kroz Tehnološki park je prošlo nekoliko poduzeća koje sam nazvao – nevažni prolaznici – koji su bili tu samo nakratko da popune dio prostora i dijelom financiraju poslovanje Parka. Vrlo brzo su takva poduzeća otišla i nakon toga su sva poduzeća ulazila u skladu s postavljenim kriterijima.

Kratki pregled poslovanja

U 1994. godini

Prihod	318.841,88 kuna
Rashod	314.620,73 kuna
Dobit nakon oporezivanja	2.966,67 kuna

U 1995. godini

Prihod	463.257,42 kuna
Rashod	416.680,99 kuna
Dobit nakon oporezivanja	30.839,05 kuna

U 1996. godini

Prihod	542.995,38 kuna
Rashod	513.014,39 kuna
Dobit nakon oporezivanja	18.260,07 kuna

U 1997. godini

Prihod	698.414 kuna
Rashod	675.976 kuna
Dobit nakon oporezivanja	10.613 kuna

Nakon što je Grad Zagreb kupio Tehnološki park i uključio ga u svoj Program poticanja razvoja maloga gospodarstva u Gradu Zagrebu, TPZ i poduzetnici dobili znatniju potporu, financijska se slika značajnije promijenila:

U 2002. godini

Prihod	1.538.766 kuna
Rashod	1.498.924 kuna
Dobit nakon oporezivanja	24.687 kuna

NAPOMENA: Tehnološki park je potporna institucija i nije mu cilj ostvarivati neku značajniju dobit, a većina financijske potpore, od subvencije najma do potpore za inovacije, ide kroz Tehnološki park direktno poduzetnicima.

Imali smo sreće

Imali smo veliku sreću da su već u samom početku u Tehnološki park ušli izvanredni poduzetnici Pero Marinčić, Denis Kotlar, Dražen Pehar, Željko Dujmović, Goran Orešković, Zvonko Viduka. Oni su svojim briljantnim rezultatima stvarali imidž Tehnološkog parka kao sredine u kojoj poduzetnici velikim zalaganjima ostvaruju vrijedne izvanserijske rezultate na području razvoja proizvoda i visokih tehnologija te osvajaju nagrade i priznanja na svjetskim izložbama. Pored njih došli su i drugi vrlo ozbiljni poduzetnici koji se nisu toliko eksponirali na različitim izložbama i nisu dobili tolike nagrade i priznanja, ali su svojom ozbiljnošću i uspješnim poslovnim napretkom stvarali vrijednost Tehnološkog parka. I to, opet ističem, u vrijeme i okolini u kojoj su se preko noći stvarali tajkuni, dominirali trgovci, uvoznici, zapostavljala proizvodnja i podcjenjivao razvoj proizvoda. Ubrzo smo postali «najveća koncentracija poduzetnika na području razvoja i visokih tehnologija u Hrvatskoj» - to je epitet koji nas stalno prati i kojim se često hvalimo.

U to «pionirsko vrijeme» Tehnološki park poduzetnicima nije mogao mnogo pružiti, osim motivirajuće, prijateljske i vrhunski obrazovane i kreativne okoline. Čak ni troškovi najma prostora nisu bili ništa manji nego bilo gdje drugdje u Zagrebu. Zato uvijek ističemo da su u tom početku poduzetnici svojim rezultatima više pružili Tehnološkom parku stvarajući njegov ugled, nego što je Tehnološki park mogao pružiti njima. Njihove poduzetničke priče govore kako se stvaralo novo poduzetništvo u Hrvatskoj, govore o entuzijazmu, snazi mladih, obrazovanih, kreativnih ljudi. Njihove caseove bi trebalo proučavati na našim poslovnim školama i motivirati naše studente, buduće inženjere i poduzetnike. Bilo bi to mnogo korisnije nego proučavati životopise raznih američkih menedžera i poduzetnika od Lea Lacocce do Jacka Welcha.

Nakon 3 godine rada, početkom 1997., u izvješću Upravi su opisani postignuti rezultati:

- Tijekom 3 godine rada KONČAR-Tehnološki park uspio je okupiti 18 malih privatnih, inovativno razvojno i high-tech orijentiranih tvrtki, što predstavlja najveću koncentraciju takvih tvrtki u Hrvatskoj.
- u Tehnološkom parku djeluje 18 razvojno inovativnih poduzeća na 3 područja:
 - I - elektronika i telekomunikacije – 9;
 - II - informatika – 6;
 - III - dijagnostika, unapređenje poslovanja i konzalting – 3.
- Za to je trebalo provesti privlačenje i selekciju takvih tvrtki, praćenje njihovog rada, pružati im pomoć, podršku, konzultacije i marketinšku promidžbu.
- Tijekom boravka u Tehnološkom parku veći broj tvrtki je već prošao fazu «inkubacije» i dostigao poslovnu zrelost, a najbolje među njima su za to vrijeme uspjele povećati svoju realizaciju nekoliko puta.
- Sada već mnoga Končareva društva surađuju s tvrtkama iz Tehnološkog parka koristeći činjenicu da su uz koncern koncentrirane male, razvojne tvrtke, čije usluge mogu koristiti prema potrebi na razvojnim projektima, kupujući razvojna rješenja, proizvode i usluge.

Nerazumijevanja, problemi, uvjeti poslovanja

Razvoj Tehnološkog parka u početku su pratila nerazumijevanja i mnogi problemi, koji su preslikavali suštinu odnosa prema gospodarstvu i poduzetništvu. Čak smo došli u situaciju da se od Tehnološkog parka odmah u početku tražilo da «osniva nova poduzeća za 20.000 DEM i nakon godinu dana prodaje za 1.000.000 DEM». Koliko god to danas djeluje naivno, nekada su vladala takva razmišljanja o razvoju poduzetništva.

U Strategiji napisanoj 2. travnja 1997. opisao sam stanje u kojem djeluje Tehnološki park:

Društvo **KONČAR - TEHNOLOŠKI PARK d.o.o.** osnovano je na 97. sjednici Upravnog odbora KONČAR d.d. 6.12.1993. godine kao prvi tehnološki park u Hrvatskoj, i kao jedan od rijetkih u svijetu koji su osnovani unutar industrijskog poduzeća. Poduzeće je počelo s djelovanjem **1.3.1994.**

Djelatnost Tehnološkog parka KONČAR je potpuno **nova** i za KONČAR i za Hrvatsku te većina djelatnosti unutar poduzeća predstavlja potpunu novinu u ukupnom asortimanu djelatnosti KONČARA.

To stvara određene **specifične uvjete** djelovanja:

1. U svemu je trebalo krenuti od samog početka - od definiranja načina djelovanja i uhodavanja poduzeća do upoznavanja šire i uže sredine s djelovanjem, ciljevima i mogućnostima poduzeća.
2. Zadaci koji se postavljaju pred ovaj Tehnološki park mnogo su kompleksniji i teži od zadataka koje imaju ostali tehnološki parkovi u svijetu.
3. TP osnovan unutar industrijskog poduzeća je podvrgnut strožim zahtjevima glede profitabilnosti i uspješnosti poslovanja (u svijetu su takve institucije «dominantno neprofitabilne»).
4. Šira društvena zajednica (Vlada, Komora, Grad) koja svugdje u svijetu podržava i financijski pomaže tehnološke parkove, za sada pokazuju potpuno nerazumijevanje i, uz mnogo pohvale, daje samo deklarativnu podršku uz nepovoljnu klimu koja u Hrvatskoj vlada za poduzetništvo.
5. Tehnološki park KONČAR je jedini tehnološki park na svijetu koji ne prima nikakvu pomoć od državnih institucija.
6. Tehnološki park zbog toga ne može financijski pomagati poduzetnicima, ali je zbog ostalih komparativnih prednosti (vrhunska stručna okolina, sinergija, konzalting) koje su stvorene, postao je izvanredno atraktivno mjesto.
7. Djelatnost Tehnološkog parka na području vlasničkog povezivanja s malim poduzetničkim tvrtkama kroz joint-venture je potpuno nova u Hrvatskoj i nailazi na mnogo nepoznanica i nerazumijevanja (npr. procjena vrijednosti malih tvrtki).
8. Malih, privatnih, razvojno i tehnološki orijentiranih high-tech tvrtki u Zagrebu ima malo i treba vremena da se izvrši selekcija i privlačenje takvih tvrtki u TP.
9. U koncernu još ima nerazumijevanja za značenje uloge poduzetnika u poticanju razvoja koncerna i proširenja asortimana i još postoji strah da mali poduzetnici mogu biti opasna konkurencija za društva u koncernu.
10. Uloga Tehnološkog parka KONČAR u poticanju poduzetništva i razvoja malih razvojno orijentiranih poduzeća je pionirska i veoma značajna za cijelu Hrvatsku i naš Tehnološki park može biti MODEL za Hrvatsku.

Zašto je osnovan Tehnološki park i ideja koja nije prošla

Često moram odgovarati na pitanje zašto je KONČAR osnovao tehnološki park. Nije uobičajeno da industrijska poduzeća osnivaju inkubatore i tehnološke parkove. Ne znam pravi odgovor, a odgovor koji znam možda nije u potpunosti točan. U toj početnoj fazi, dok smo bili dio koncerna KONČAR, imao sam jasnu viziju koristi koju bi KONČAR mogao imati od Tehnološkog

parka. Objasnio sam Upravi: «U vašu blizinu, pod prozor, doveo sam male, vrhunske high-tech firme koje vode ljudi velikog znanja potrebnog za KONČAR. A mnogi od njih su bivši končarevci, koji su to znanje stekli dugogodišnjim radom u KONČARU i njihovo znanje KONČAR treba. Te firme imaju veliki potencijal rasta i razvoja. Sada su u početnoj fazi razvoja, jeftine su i ako KONČAR otkupi 49 % vlasništva tih firmi, da im svoje ime koje će imati za njih težinu na tržištu, ako im pomogne u marketingu, ako ih poslovno veže uz svoje poduzeće, ako im pomaže u rastu i razvoju, te će tvrtke brzo rasti, razvijati se i povećavati svoju vrijednost. Partnerstvo će biti obostrano korisno.»

U jednom Prijedlogu 10. travnja 1996. razradio sam koncepciju vlasničkog povezivanja poduzeća iz Tehnološkog parka i KONČARA kroz 4 joint-venture modela:

MODEL A - otkup dijela malog poduzeća od strane KONČARA unošenjem samo imena KONČAR u zajedničku mješovitu tvrtku.

Ulog - ime (vrijedi - x %).

MODEL B - otkup dijela malog poduzeća od strane KONČARA (novcima ili nekretninama).

MODEL C - otkup cijelog malog poduzeća od strane KONČARA.

MODEL D - novo mješovito poduzeće:

- a) u kojem će se realizirati poslovi dobiveni nakon zajedničkog nastupa na tržištu - potencijalni partner;
- b) koje će koristiti i staviti u funkciju Končareve laboratorijske, znanstvene i kadrovske resurse - potencijalni partner.

Predloženi su i KRITERIJI izbora poduzeća za povezivanje:

KONČAR je (prema tom Prijedlogu) zainteresiran za poduzeća koja su:

1. Profitabilna.
2. S tendencijom rasta (prodor na nova tržišta i rast udjela na postojećem tržištu).
3. Sposobna donijeti (KONČARU) nove asortimane i nova tržišta na području high-techa.
4. Kompatibilna s Končarevim poduzećima - proizvode jeftinije i kvalitetnije komponente koje KONČAR uvozi.
5. Sposobna proširiti Končareve tržišne mogućnosti.
6. Mogu pokrenuti Končareve neiskorištene tehnološke i znanstvene resurse.

NAPOMENA:

1. KONČAR nije zainteresiran za poduzeće koje će i dalje ostati malo, već samo ono, koje će uz pomoć prednosti koje pruža KONČAR, rasti i napredovati.
2. KONČAR može biti zainteresiran da mala poduzeća koja su pokazala svoje poduzetničke, razvojne i inovativne sposobnosti, pozitivno i poticajno djeluju na Končareva poduzeća, unoseći poduzetnički duh i proširuju ponudu KONČARA.
3. Ova inicijativa KONČARA može biti model za razvoj hrvatskog gospodarstva.

Uočen je i problem: vrlo je teško valorizirati vrijednost male tvrtke (i vrijednost uloga), čiji je osnivački ulog minimalan, koja nema nekretnine, ali je, krećući od nule, osvojila mjesto na tržištu i ima potencijalni trend razvoja.

Bio sam jako zagrijan za tu ideju, ali su poduzetnici bili oprezni, sumnjičavi i skeptični (s pravom, pokazalo se kasnije). Nažalost, na kraju nisam uspio. Predložio sam i 4 poduzeća iz Tehnološkog parka koja bi bila pogodna za realizaciju pojedinih modela, s time da je jedan od njih u razradi otišao jako daleko. Tri su Končareva poduzeća odlučila otkupiti 40 % vlasništva jednog izvanrednog poduzeća iz Tehnološkog parka. Već smo napravili i ugovore, ali tadašnja Uprava to nije dopustila. Sada više i ne znam s kojim obrazloženjem. Očito je da su te ideje tada došle prerano.

Prvi program za poticanje poduzetništva u Gradu Zagrebu i u Hrvatskoj

Prvi program iz 1997.

Nakon prve tri godine u kojima u cijelom društvu baš nije bilo dovoljno razumijevanja za razvoj poduzetništva - kada mnoge inicijative o potporama poduzetnicima nisu realizirane, kada sam bezuspješno slao na razne strane projekt o tehnološkim parkovima u svakoj županiji, kada sam imao probleme raznih vrsta, kada sam slušao izjave tipa «poduzetnicima ne treba pomagati, jer ako im se pomaže, tada više nisu poduzetnici», kada sam bez nekih rezultata držao predavanja po raznim mjestima, od Oroslavja do Siska, o poduzetništvu i poduzetničkim inkubatorima - stanje se počelo mijenjati na bolje. Iako je već u studenom 1994. u malom istarskom mjestu Brtonigli Ministarstvo znanosti i tehnologije organiziralo znanstveno-stručno-poslovni skup pod nazivom «Tehnološki parkovi – europska iskustva za hrvatski razvoj» (uz sudjelovanje i KONČAR-Tehnološkog parka), možemo reći da su godine 1997. i 1998. bile prve godine sustavnog afirmiranja po-

duzetništva na državnoj razini koje je počelo u Ministarstvu gospodarstva, a nakon toga širilo se po gradovima i županijama. U Gradskom uredu za gospodarstvo Grada Zagreba tog pionirskog posla primio se Odjel za gospodarski sustav na čelu s načelnikom gospodinom Istvanom Gaalom. Do kraja 1997. godine izrađen je prvi službeni i cjeloviti program poticanja maloga gospodarstva u Zagrebu, ali i u Hrvatskoj.

Program pod nazivom Program poticanja razvitka maloga gospodarstva u Gradu Zagrebu Gradska skupština Grada Zagreba donijela je na sjednici 11. prosinca 1997. Objavljen je u Službenom glasniku Grada Zagreba br. 15/97. Autori tog pionirskog Programa bili su načelnik Odjela za gospodarski sustav dipl. ing. István Gaál i šefica Odsjeka za razvoj obrta i poduzetništva Dunja Belak, dipl. oec. Ovaj program je bio prvi službeno prihvaćeni programski dokument jedne jedinice lokalne samouprave – Grada Zagreba. U njemu se pokušavaju definirati pojmovi i osmišljavati struktura programa, kompleksnija i dugoročnija od dotadašnjih modela kreditiranja iz zajedničke blagajne, gradskog proračuna. Struktura ovog programa u narednim godinama postaje manje-više prihvaćeni model u cijeloj državi, uključujući i prvi državni program poticanja razvoja maloga gospodarstva koji se pojavljuje tek otprilike za dvije godine.

Značaj ovog prvog zagrebačkog programa poticanja razvoja maloga gospodarstva je u tome što se pored već prihvaćenih oblika poticanja, kao što su krediti sa subvencioniranim kamatama i različiti oblici financijskih potpora, stvorila obveza lokalne samouprave da se trajno angažira na posve novim područjima razvoja poduzetništva. Program, naime, određuje ulogu i značaj, kao i oblike poticanja osnivanja, funkcioniranja i integriranja najrazličitijih potpornih institucija u funkciji razvoja poduzetništva. U Programu su kao infrastrukturna podrška bili predviđeni tehnološki centri i tehnološki parkovi, poduzetnički centri, inkubatori poduzetništva itd.

Pored ostalog, trajna vrijednost ovog Programa je i da se prvi put inovatorstvo ne tretira samo kao dio tehničke kulture ili kao simpatičan hobi nadarenih, pomalo otkačenih ljudi, nego kao jedan od najvažnijih razvojnih faktora gospodarstva. Shodno tome inovatorstvo je integrirano u Program za poticanje razvoja malog gospodarstva kroz cjelovito oblikovan i kompleksno organizacijski razrađen Integralni sustav razvoja i poduzetničkog korištenja inovacija. Time se počeo stimulirati i sustavno pomagati razvoj inovacija usmjeren prema poduzetništvu.

Gospodin István Gaál, autor tog programa za poticanje inovacija, dobio je i državno priznanje dodjelom odlikovanja Reda Danice hrvatske s likom Nikole Tesle.

Značajna novost u Programu je i tretman obrtništva. Naime, ono se u svemu smatra ravnopravnim dijelom poduzetništva, a u mnogočemu i njegovom najstabilnijom osnovom. Prisjećamo se situacija s prvih zajedničkih skupova malih poduzetnika i obrtnika kada su samosvjесni obrtnici, s punim pravom, upadali u riječ govorniku koji je spominjao samo poduzetnike. Unatoč tome, danas se već i službeno udomaćio izraz koji je korišten u nazivu prvog zagrebačkog programa: malo gospodarstvo, koje i pojmovno, leksički, a sve više i pravno, pokriva pojam malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva.

Od samog početka realizacije Programa poticanja razvoja maloga gospodarstva u Gradu Zagrebu puno je napora trebalo uložiti da se shvati i prihvati dugoročna razvojna važnost potpunih institucija predviđenih Programom. Prvi i najznačajniji korak u tome je bila kupnja KONČAR-Tehnološkog parka i njegovo stavljanje u službu razvojnih ciljeva i izvršitelja brojnih zadataka iz Programa. Sada već općepriзнati rad Tehnološkog parka Zagreb potvrđuje da je njegovo prepoznavanje kao raspoloživog resursa za razvoj poduzetništva, posebice malih, inovativnih poduzeća, bilo i ostalo od velikog značaja za Grad Zagreb.

Novi program – 2000. godine

Ostvarivanjem različitih programskih zadataka, osobito u dijelu koji se odnosi na različite oblike povoljnog kreditiranja i subvencioniranja kamata, stečeno je dragocjeno iskustvo o realnom poduzetničkom potencijalu maloga gospodarstva u Zagrebu. Pokazalo se da tražitelji kredita vrlo često imaju samo maglovitu predodžbu o činjenici da je kredit novac koji treba vratiti. A poslovni plan su uglavnom shvaćali kao prilog ugovoru o kreditu, a ne kao vlastitu poslovnu projekciju, koja među ostalima, treba predvidjeti i prihvatljiv poslovni rizik, odnosno i cijenu tog kredita izraženu u kamatnoj stopi. Problemi u poslovanju i troškovi kredita koji su se morali pokriti poslovnim prihodima, stvarali su probleme u vraćanju kredita. Umnožili su se zahtjevi za reprogramiranjem starih kredita i za novim povoljnijim kreditima.

Budući da su prvi krediti bili s relativno visokim kamatnim stopama, jačali su pritisci poduzetnika na banke i na Grad Zagreb, odnosno na nadležno Ministarstvo, da se povećaju subvencije i smanje kamate. Pojavile su se i nove potrebe i nove interesne grupe (branitelji, žene poduzetnice itd.), koje su tražile povoljniji položaj u sustavu kreditiranja maloga gospodarstva.

Sve to zajedno, ali i realna potreba da se otvaraju neke nove mogućnosti poticanja razvoja poduzetništva i skрати postupak odobravanja odnosno prihvaćanja kreditnih zahtjeva i poduzetničkih projekata, potaknulo je rad

na dopuni starog Programa. Odnosno trebalo ga je prilagoditi novim zahtjevima. Tako je 2000. godine izrađen novi Program poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu. Program je Gradska skupština Grada Zagreba donijela na 4. sjednici, a objavljen je 26.9.2000. u Službenom glasniku Grada Zagreba br. 17/00.

Možda je potrebno naglasiti izrazito pozitivan tretman obrtništva i daljnje širenje mogućnosti za nove oblike stimuliranja razvoja zagrebačkog obrta. Na osnovi ovog Programa omogućena je, na primjer, i posebna materijalna zaštita tradicijskih, umjetničkih i deficitarnih zanata. Ovaj program još neposrednije definira ulogu i značaj institucionalnih oblika potpora razvoju poduzetništva.

Na kraju, temeljem ovog programa je planirano organizacijsko i prostorno proširenje Tehnološkog parka Zagreb.

Grad Zagreb postaje vlasnik Tehnološkog parka Zagreb

Usvajanjem Programa za razvoj malog gospodarstva u Gradu Zagrebu 1997. godine stvorile su se pretpostavke za sljedeći korak u razvoju Tehnološkog parka - prelazak 1998. godine u vlasništvo Grada Zagreba. Nakon toga je počelo ostvarivanje prave pomoći poduzetnicima u Tehnološkom parku. Grad je kupio Društvo KONČAR-Tehnološki park d.o.o. od KONČARA, promijenio mu naziv u Tehnološki park Zagreb d.o.o. i uključio ga u Program poticanja razvitka maloga gospodarstva u Gradu Zagrebu te mu pružio financijsku pomoć. Ubrzo je i adresa Fallerovo šetalište 22 promijenjena u Drvinje 63, jer je ulaz u Park s ulice Drvinje (prijašnja Kroflinova).

Često me pitaju zašto je Grad Zagreb kupio Tehnološki park, odnosno zašto je KONČAR prodao Tehnološki park. To je malo duža priča i ne znam sve detalje. Sve je počelo nakon što je Tehnološki park počeo dobivati sve veći ugled, a njegovi poduzetnici sve više nagrada i raznih priznanja. U KONČARU se počelo pričati kako Tehnološki park pod prozorom KONČARA stvara konkurenciju Končarevim poduzećima. Jednom sam ljutit otišao tadašnjem predsjedniku Uprave KONČARA i rekao mu: «Predsjedniče, ako mala firma ZZAP Elektronik s jednim zaposlenikom, Perom Marinčićem, ugrožava na tržištu Končarevo poduzeće (to i to!) koje ima dvjesto zaposlenika, tada to poduzeće treba zatvoriti.» Dolazilo je sve više do nesporazuma. Drastičan potez bio je na pomolu kada su počeli procesi spajanja sličnih Končarevih poduzeća i donesena je odluka da se Tehnološki park pripoji Institutu. Znao sam da bi nakon toga Tehnološki park nestao. Nisam to htio dopu-

stiti, nisam naučen da moji projekti propadaju. Otišao sam u Gradski ured za gospodarstvo i počeo razgovarati s gospodinom Ištvanom Gaalom i gospodinom Velimirom Vinčićem. Nakon toga nam se priključio i mr. Krešimir Buntak. Sretna okolnost u toj situaciji bila je činjenica da je Grad Zagreb u to vrijeme (1997.) usvojio dobar i cjelovit Program za poticanje razvoja maloga gospodarstva u Gradu Zagrebu. U njemu su bili programi poticanja poduzetništva i trebao im je Tehnološki park ili poduzetnički inkubator koji nisu imali. Zato sam napisao kratak elaborat Prijedlog programa financijskog ulaganja gradskog poglavarstva u KONČAR-Tehnološki park i 24. studenog 1997. poslao ga Gradskom poglavarstvu. Većina korespondencije odvijala se s gospodinom Ištvanom Gaalom, načelnikom Odjela za gospodarski ustav.

U uvodnim napomenama Prijedloga je napisano:

- a) Prijedlog se temelji na Programu poticanja razvitka malog gospodarstva donesenom na 5. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba održane 11. prosinca 1997.
- b) Upoznat s Programom poticanja razvitka malog gospodarstva Grada Zagreba KONČAR-Tehnološki park nudi suradnju i spreman je preuzeti dio odgovornosti za postizanje ciljeva postavljenih u Programu.
- c) Ovakav pristup ujedno znači i konkretnu primjenu razvojnog načela «maksimalno koristiti sve raspoložive resurse razvoja», kako je navedeno u programu Grad Zagreb 1997.-2001. g. - funkcioniranje i razvitak.
- d) Oblici financijskog ulaganja u KONČAR-Tehnološki park:
 - otkup dijela vlasništva društva KONČAR-Tehnološki park;
 - dokapitalizacija društva;
 - financiranje djelatnosti prema točkama Programa te kroz projekt Integralni sustav razvoja i poduzetničkog korištenja - za tehnološku obradu inovacija, (kredit, potpora, preuzimanje dijela razvojnih troškova i ostali oblici).

Interesi Grada Zagreba u KONČAR-Tehnološkom parku opisani su na sljedeći način:

1. Da bi ostvario predviđene ciljeve, Gradu je jeftinije i brže ući u vlasništvo postojećeg Tehnološkog parka koji dobro i uspješno funkcionira umjesto da gradi, osniva i organizira novi Park, što osim novaca zahtijeva najmanje 2 godine.
2. Grad će imati veći interes sudjelovanja u djelovanju Tehnološkog parka ako u njemu ima vlasnički udio.
3. Tehnološki park KONČAR se potpuno uklapa u kriterije djelatnosti iz Programa.

Predviđena su i financijska ulaganja u Tehnološki park prema sljedećem programu:

- otkup vlasništva ;
- dokapitalizacija;
- subvencioniranje zajedničkih funkcija;
- subvencioniranje najma;
- financiranje poduzetničkog korištenja inovacija;
- osnivanje zajedničkih poduzeća.

Vrlo brzo je KONČAR-Tehnološki park uključen u Program za poticanje poduzetništva. Suradnja je krenula prvo kroz Program poticanja inovacija, a nakon toga i kroz zajedničko organiziranje Okruglog stola o poduzetništvu za mlade.

Krajem prosinca 1997. (10.12.1997.) nakon dogovora s Gradskim poglavarstvom od 9.12.1997., Uprava KONČARA napisala je Pismo namjere o mogućim oblicima partnerstva poglavarstva grada Zagreba i Končara d.d. u društvu Končar-Tehnološki park d.o.o. Nakon toga došla je mala delegacija: István Gaál, Velimir Vinčić i mr. Krešimir Buntak u Tehnološki park. Nakon razgledavanja i razgovora rekao mi je gospodin Velimir Vinčić: «Recite mi jedan razlog zbog kojeg bi Grad Zagreb kupio Tehnološki park.»

«Dat ću vam tri razloga», odgovorio sam. «1. Grad Zagreb treba tehnološki park; 2. ako ga ide sam osnivati, trebat će mu par godina, a sada ga može dobiti gotovog; i 3. bez mene će vam biti teško osnovati ga, a sada u paketu dobivate i mene koji znam voditi tehnološki park.»

Nakon toga krenuo je proces pripreme za kupnju i sama kupnja Tehnološkog parka. U jednom trenutku je proces prekinut zbog jednog incidenta i nesporazuma i nakon toga je ponovno nastavljen. Na 14. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba od 29. lipnja 1998. godine donesena je odluka da «Grad Zagreb kupi poslovni udjel u 100 % iznosu u visini 150.000 kn od dioničkog društva KONČAR-Elektroindustrija d.d., Zagreb, Fallerovo šetalište 22, u društvu s ograničenom odgovornošću KONČAR-Tehnološki park d.o.o., Zagreb, Fallerovo šetalište 22».

Kupnjom poslovnog udjela Grad Zagreb je stekao pravo osnivača i pravo promjene tvrtke Društva.

U obrazloženju je navedeno:

Tehnološki park KONČAR se potpuno uklapa u kriterije djelatnosti iz Programa (tčk.2)

Ulaganje u Tehnološki park se temelji na Programu poticanja razvitka malog

gospodarstva donesenom na 5. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba održane 11. prosinca 1997. i koristit će za postizanje ciljeva postavljenih u Programu.

Ugovor je svečano potpisan 16.7.1998. u 11 sati u Tehnološkom parku Zagreb. Sa strane KONČARA ugovor je potpisao predsjednik Uprave gospodin Vjekoslav Srb, a sa strane Grada Zagreba potpisnica je Gradonačelnica Zagreba Marina Matulović-Dropulić koju je kod potpisivanja zamijenio mr. Krešimir Buntak, zamjenik pročelnika u Gradskom uredu za gospodarstvo. Poslije svečanosti održan je mali domjenak u vrtu «pod orahom», nakon čega je to postalo mjesto druženja i odmora.

Na pitanje novinara «Večernjeg lista» zašto su prodali Park za relativno malo novca, odnosno za 150.000,00 kuna predsjednik Uprave KONČARA Vjekoslav Srb je rekao: «Naš projekt je ostvaren i sad prelazi naše okvire. Ovime želimo osigurati daljnji poticaj razvoju Parka i modernih tehnologija.» Zamjenik pročelnika Gradskog ureda za gospodarstvo mr. Krešimir Buntak kazao je da je Gradu «bolje krenuti od pete štenge nego od nulte», što znači da je jeftinije i brže ući u vlasništvo postojećeg tehnološkog parka, nego da se osnuje i gradi novi. (Gradu visoka tehnologija za 150.000 kuna –Zagreb je postao vlasnik KONČAR – Tehnološkog parka, «Večernji list», Zagreb,17. VII.1998.)

Ponovno smo imali sreće

Kada potencijalnim poduzetnicima na seminarima govorim o osobinama koje poduzetnik mora imati, na kraju uvijek kažem: «Mora imati i sreće.» Tehnološki park je u svom razvoju, u prvoj kritičnoj fazi, imao nekoliko puta sreću. Naravno, sreća ne dolazi sama, treba je zaslužiti i za nju se izboriti, kaže se i da «sreća prati hrabre», ali da se neke stvari nisu poklopile, danas Tehnološkog parka ne bi bilo.

Najprije smo imali sreću da su nam već u početku došli izvanredni poduzetnici koji su stvorili temelje kojima smo se mogli hvaliti. Nakon toga je u jednoj kritičnoj fazi, kada je Tehnološki park mogao nestati, usvojen u Skupštini Grada Program za poticanje razvoja malog gospodarstva u Gradu Zagrebu koji je predvidio nužnost osnivanja tehnoloških parkova. I na kraju smo imali sreću da su u Gradskom uredu za gospodarstvo u to vrijeme, a i sada, bili ljudi koji su razumjeli poduzetništvo i stalno davali podršku djelovanju Tehnološkoga parka. Posebno je dragocjena bila suradnju s gospodinom Ištvanom Gaalom čije nam je iskustvo, kreativnost i razumijevanje poduzetništva bilo od velike koristi, a veliku podršku i razumijevanje imali

smo u to vrijeme od zamjenika pročelnika u Gradskom uredu za gospodarstvo mr. Krešimira Buntaka.

Nakon te početne faze u kojoj je Tehnološki park sačuvan i počeo djelovati pod okriljem Gradskog ureda za gospodarstvo, podrška i razumijevanje poduzetništva nastavljeno je i dalje. Veliku podršku dobivali smo od gradonačelnice Grada Zagreba Vlaste Pavić, dogradonačelnika Milana Bandića i Stipe Tojčića, Gradskog poglavarstva, cijelog Gradskog ureda za gospodarstvo s pročelnikom mr. Ladislavom Prežigalom na čelu, od članova Skupštine Tehnološkog parka te predsjednika povjerenstva za nabavu Vladimira Velnića. Oni su iskreno poticali poduzetništvo i gledali s velikom razumijevanjem djelovanje Tehnološkog parka. Bez te podrške, suradnje i kreativne pomoći sigurno ne bismo mogli djelovati niti ostvarivati zapažene rezultate.

Misija

Tehnološki park Zagreb nije nikada imao za cilj samo iznajmljivati prostor ili još neke usluge poduzetnicima. TPZ je uvijek vjerovao da ostvaruje određenu, važnu misiju u ovim tranzicijskim uvjetima stvaranja hrvatskog gospodarstva.

Ta misija je:

1. Stvaranje novih poduzetnika kroz poticanje poduzetništva na području razvoja i visokih tehnologija u Gradu Zagrebu i pomaganje poduzetnicima u realizaciji njihovih poduzetničkih projekata.
2. Otvaranje novih radnih mjesta i poticanje razvoja novih proizvoda.
3. Pomaganje inovatorima i mladim poduzetnicima u realiziranju i komercijalizaciji njihovih inovacija i poduzetničkih projekata.
4. Stvaranje pozitivne klime u društvu za razvoj poduzetništva.
5. Razvijanje stručnog, tehničkog, poslovnog samopouzdanja u uvjetima globalizacije.

Ciljevi i zadaci

Iz Misije TPZ-a i programskih dokumenata Grada Zagreba definirani su ciljevi i zadaci Tehnološkog parka Zagreb:

1. Sudjelovanje u ostvarivanju ciljeva Programa poticanja razvitka

- malog gospodarstva Grada Zagreba.
2. Privlačenje novih, modernih, high-tech, čistih i profitabilnih tehnologija.
 3. Poticanje poduzetništva i osnivanje malih privatnih poduzeća.
 4. Pomoć mladim stručnjacima koji nakon završetka školovanja, odnosno povratka iz inozemstva namjeravaju poslovati samostalno ili u suradnji s postojećim poduzetnicima.
 5. Pomoć inovatorima da postanu poduzetnici u okviru projekta Integralni sustav razvoja i poduzetničkog korištenja inovacija.
 6. Pružanje poslovnih, tehničkih, obrazovnih i ostalih usluga malim privatnim poduzećima.
 7. Proširivanje proizvodnih i tehnoloških mogućnosti Zagreba.
 8. Privlačenje poduzetnih i sposobnih stručnjaka omogućujući im da realiziraju svoje poduzetničke ideje.
 9. Ostvarivanje veze između znanosti, inovacija, poslovanja i tržišta.
 10. Transfer znanja od razvojnih institucija do industrije, odnosno informacija neophodnih za razvoj i poduzetništvo.

Grad daje potporu poduzetnicima

Prelaskom Tehnološkog parka u vlasništvo Grada Zagreba započinje novo razdoblje. Zapravo tek od tada u punoj mjeri može djelovati kao pravi tehnološki park. Park je uključen u Program poticanja razvoja malog gospodarstva u Gradu Zagrebu i dobiva financijsku potporu i za rad i za mnogobrojne projekte potpore poduzetnicima. Najam prostora se subvencionira, prema Pravilniku o subvencijama najma, poduzetnicima koji djeluju u Tehnološkom parku Zagreb d.o.o., čime se znatno smanjuju troškovi poslovanja poduzetnika. Iznos subvencije direktno ovisi o razvojnim i inovativnim rezultatima poduzetnika, njihovoj mladosti, rastu i razvoju. Pored toga značajno se financiraju programi potpore prema pojedinim točkama Programa poticanja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu iz 2000. godine.

Potpore su definirane u pojedinim poglavljima Programa:

Poglavlje 4.1. POTICAJNA FINANCIJSKA SREDSTVA,

4.1.2. Potpore – realiziraju se projekti (uz definiciju iz Programa)

1. INOVATORI

- financijska i tehnička potpora inovatorima - potencijalnim poduzetnicima;
- financijsku i tehničku potporu sustavnim oblicima inovatorskog rada u gospodarskim subjektima.

2. MLADI PODUZETNICI

- financijska i tehnička potpora mladim stručnjacima koji nakon školovanja započnu samostalno djelovati;
- realizacija suradnje poduzetnika s obrazovno-znanstvenim institucijama (mentorstvo, pripravnički staž, specijalizacija).

3. EDUKACIJA - sufinanciranje stjecanja poduzetničkih znanja.

4.1.3. Preuzimanje dijela razvojnih troškova

4. MARKETING

- sufinanciranje promotivnih aktivnosti korisnika poticajnih mjera iz Programa.

5. ISO 9000

- sufinanciranje dijela troškova radi poboljšavanja kvalitete proizvoda i usluga;
- sufinanciranje troškova pribavljanja međunarodno priznatih potvrda kvalitete.

6. ATESTIRANJE PROIZVODA

- sufinanciranje troškova pribavljanja međunarodno priznatih potvrda kvalitete.

4.1.4. Drugi oblici poticajnih sredstava

7. SUBVENCIJA NAJMA

- osiguravanje povoljnijeg korištenja poslovnog prostora i uvjeta poslovanja u poduzetničkim inkubatorima, poduzetničkim centrima, tehnološkim parkovima.

8. POSLOVNI PLANOVI ZA BRANITELJE

- rezultat su Ugovora između Grada Zagreba i Privredne banke.

Sredstva se svake godine predviđaju u Planu i nakon odobrenja realiziraju se opisani Projekti iz Programa.

Potpore Ministarstva

Tehnološki park je dobro surađivao s ministarstvima gospodarstva, odnosno Ministarstvom za obrt malo i srednje poduzetništvo. Godine 1998. Tehnološki park zajednički s Ministarstvom i Gradom Zagrebom realizira zanimljiv projekt: Mladi stručnjaci u malom gospodarstvu, i započinje suradnju na projektu Komercijalizacija inovacija koja se nastavila sljedećih godina.

Nakon toga Tehnološki park sudjeluje redovito u raznim programima potpore poduzetnicima i djelatnostima Parka.

Poduzetnici su redovito dobivali potpore u okviru programa Komercijalizacija inovacija. Najuspješnija godina bila je 2000. kada je 7 poduzetnika iz TPZ-a (Zvonko Viduka, ALTPRO d.o.o., Boris Meško, VESKI d.o.o., Željko Dujmović, MIKROTREND d.o.o., Gabrijel Ilakovac, LAKI ELEKTRONIKA d.o.o., Lidija Loborec, ERGONOMIKA d.o.o., Tomislav Bronzin, CITUS d.o.o., Danijela Bronzin, CITUS d.o.o.) dobilo ukupno 372.580,00 kn za izradu i ispitivanje prototipova svojih inovacija.

U okviru tog projekta poticanja inovacija tvrtka CITUS d.o.o., iz TPZ-a te godine dobila je kredit u iznosu 320.000,00 kn.

Godine 2003. tvrtke ERGONOMIKA, VESKI I MIKROTREND dobile su potpore iz Programa razvoja novih proizvoda i tehnoloških postupaka.

Tehnološki park je kao institucija dobivao potpore Ministarstva iz Programa poticanja potpornih institucija u iznosu od 60.000,00 kuna 2001. godine do 400.000,00 kuna 2003. godine. Potpora je dobivana za razne namjene, a najviše za pomoć poduzetnicima. Sredstva su odobravana za: aktivnosti prema godišnjem programu (za informatičku opremu), besplatne savjetodavne i konzultantske usluge, besplatno informiranje i info-točke za poduzetnike, izradu i procjenu poduzetničkih projekata za kredite, organizaciju seminara za poduzetnike, internet usluge i povezivanje poduzetnika (katalog), kupnju objekta s pripadajućim zemljištem, uređenje infrastrukture i okoliša, uređenje ili opremanje prostora, vođenje poslova za poduzetnike u inkubatoru i poslovi za vanjske korisnike.

Ministarstvo je posebno financiralo programe izobrazbe poduzetnika, početnika i poduzetnika u rastu i razvoju te izobrazbu savjetnika poduzetnika. Te seminare je Tehnološki park izvodio na osnovi programa Ministarstva.

Godine 2003. Tehnološki park je inicirao u Elektrotehničkoj srednjoj školi u Konavoskoj bb. projekt Poduzetnički inkubator mladih koji se kandidirao za sredstva Ministarstva iz Programa poticanja i promicanja poduzetništva mladih za 2003. godinu. Škola je ta sredstva i dobila te je započeo rad na projektu.

Donacije

MICROSOFT HRVATSKA d.o.o. U želji da pomogne programu poticanja poduzetništva na području visokih tehnologija i realizaciju projekta Izgradnja intraneta i integralnog računalnog i poslovnog sustava u Tehnološkom

parku Zagreb, Microsoft Hrvatska je odlučio pokloniti Tehnološkom parku Zagreb i njegovim poduzetnicima veliki paket najsuvremenijih softvera iz MSDN/TechNet Library s 400 odgovarajućih licenci za sve zainteresirane korisnike unutar Tehnološkog parka. Sve licence (za Microsoft Office 2000 Hrvatska verzija, Exchange Server 5.5, Windows 2000 Professional, System Management Server 2.0, Microsoft Proxy Server 2.0 itd.) dobili su poduzetnici na korištenje. Donacija se uklapala u Microsoftov projekt širenja znanja potrebnih za projektiranje informacijskih sustava na Windows DNA. Jedan od sekundarnih ciljeva izvedbe projekta bio je i postavljanje case study, odnosno oglednog primjera izvedbe informacijskog sustava za podršku poslovnom odlučivanju koji bi bio prikazivan ostalim inkubatorima poduzetništva/visoke tehnologije diljem Hrvatske pa i šire.

IKI d.o.o. (tvrtka iz Tehnološkog parka) omogućuje besplatan pristup internetu preko svog priključka na frame relay (2000. g.).

CITUS (tvrtka iz Tehnološkog parka) donirala je besplatno vođenje projekta, uvođenje interneta i instalacije mreže.

ISKON d.o.o. je 2000. godine donirao 100% cijene stalnog pristupa internetu do kraja 2000. i 50 % cijene rootera za pristup internetu.

Svečanost na kojoj su donatori Goran Radman, direktor Microsofta Hrvatska, Danijel Šarić, direktor marketinga Iskona, Miroslav Isailović, direktor tvrtke IKI i Tomislav Bronzin, direktor tvrtke CITUS uručili svoje donacije Tehnološkom parku, održala se 25. travnja 2000. u Tehnološkom parku. Svečanosti su tada prisustvovali prof. dr. Robert Manger - pomoćnik Ministra znanosti i tehnologije za informatiku, mr. Ladislav Prežigalo - zamjenik povjerenika Vlade RH za Grad Zagreb, mr. Krešimir Buntak - zamjenik pročelnika Gradskog ureda za gospodarstvo, István Gaál - načelnik u Gradskom uredu za gospodarstvo, mr. Jadranka Švarc - načelnica u Ministarstvu znanosti.

SFERA-KON d.o.o. ubrzo nakon njih je u okviru projekta uvođenja interneta donirao 16-portni SWITCH (2000. g.).

WORLD HOPE. Krajem 2000. godine gospođa Katarina Jagić, predsjednica UMISA-a, udruge malih i srednjih poduzetnika, dovela je u Tehnološki park gospodina Joela A. Samya, predsjednika američke humanitarne, kršćanske organizacije World Hope. Ubrzo nakon toga, u studenom 2000. World Hope je darovao Parku 18 računala u svrhu obrazovanja poduzetnika. Najveći dio računala je upotrijebljen za opremanje informatičke radionice Tehnološkog parka i na njima je obrazovano mnogo potencijalnih poduzetnika, branitelja, invalida i nezaposlenih osoba Grada Zagreba. Ostatak je dan na korištenje poduzetnicima početnicima koji djeluju u sklopu Tehnološkog parka Zagreb.

Što TPZ sada pruža poduzetnicima

TPZ pruža svojim poduzetnicima sve ono što pružaju i ostali tehnološki parkovi i inkubatori, ali i mnogo više. Uobičajeno je da se poduzetnicima daje poslovni prostor u najam po cijeni koja je najčešće niža nego cijena na tržištu. Zatim se poduzetnicima pružaju besplatno ili po sniženoj cijeni određene usluge – računovodstva, edukacije, konzaltinga i slično. Mi želimo dati i dajemo mnogo više. Najveća snaga Tehnološkog parka je u tome što se mi stalno brinemo za naše poduzetnike, mi smo im mentori, savjetnici i prijatelji, pomažemo im u rastu i razvoju. Što poduzetnici dobivaju u TPZ-u:

1. KONZALTING I MENTORSTVO – savjeti u poslovanju, praćenje u rastu i razvoju.
2. POMOĆ U MARKETINGU
 - Besplatan nastup na izložbama – Velesajam, Izložbe inovacija (Pittsburgh, Brussels, Inova).
 - Zajednička web stranica.
 - Zajednički prospekti.
 - Članci u novinama.
 - Emisije na TV i radiju.
3. PROJEKT ISO 9000 – zajednički timski rad uz subvenciju Grada.
4. POTPORE ZA INOVACIJE – zajednički nastup i dobivanje potpore.
5. ZAJEDNIČKI PROJEKTI I CLUSTERI – suradnja na projektima.
6. POSLOVNO OBRAZOVANJE – po vrlo povoljnim cijenama.
7. SINERGIJA SUSTAVA – stimulatívna, radna, razvojna, inovatorska okolina.
8. DONACIJE – korištenje donacija koje dobiva TPZ:
 - 400 licenci Microsofta.
 - 18 računala – World Hope.
 - Jeftin (doniran) pristup na Internet – Iskon.
9. SMANJENI TROŠKOVI SMJEŠTAJA – SUBVENCIJA GRADA
- prema kriterijima - mladost, inovatorstvo, razvojni prinos.
10. KORIŠTENJE INFRASTRUKTURE
 - Internet / intranet– subvencioniran.
 - Antivirusni softveri.
 - Sobe za razgovore.

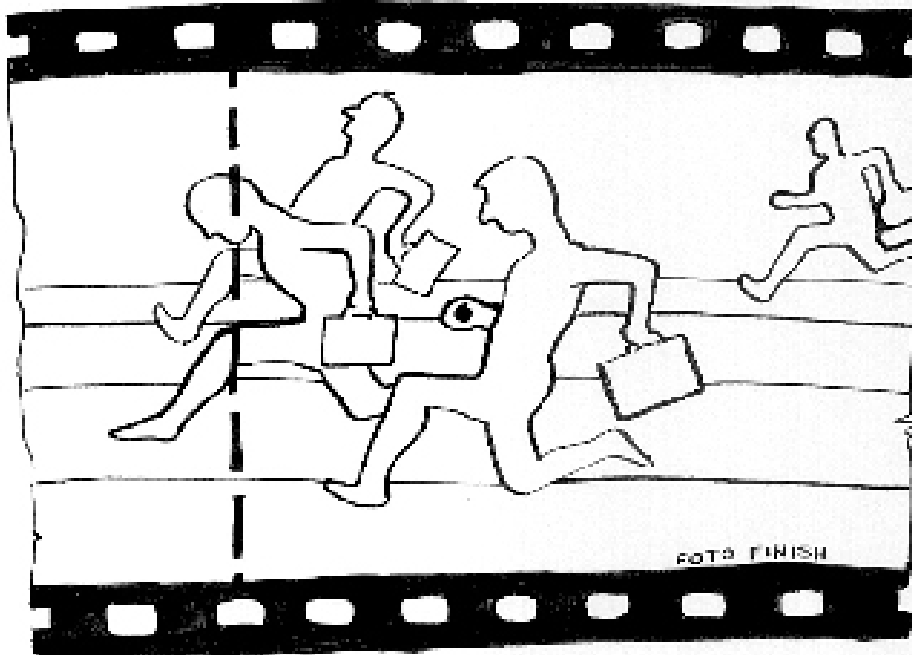
- Oprema – grafoskopi, projektori.
- Integralni sustav za knjigovodstvene usluge.

Kako TPZ razvija konkurentsku sposobnost poduzetnika

U konačnici sve te aktivnosti imaju za cilj pomoć u rastu i razvoju poduzetnika, ali posebno i pomoć u razvijanju konkurentne sposobnosti poduzetnika. Proizvodnja proizvoda i pružanje usluga konkurentnih na tržištu koje je sve više globalno ključni je zadatak u razvoju poduzetnika.

Konkurentna sposobnost proizvoda (i usluge) postiže se: kvalitetom, rokom isporuke, tehničkom i inovacijskom razinom, ugledom na tržištu i cijenom. Tehnološki park pomaže poduzetnicima u svakom segmentu konkurentnosti, npr.:

- **Na području kvalitete** – pomažemo poduzetnicima da uspostave i certificiraju sustav upravljanja kvalitetom prema ISO 9001:2000. Deset poduzetnika iz TPZ-a dobili su certifikat koji im mnogo znači na tržištu. Na razvoj kvalitete pozitivno djeluje mentorstvo i konzalting i seminari o vođenju poslovanju.

- **Tehnička i inovacijska razina** – na ostvarivanje visoke tehničke i inovacijske razine proizvoda iz Tehnološkog parka djeluju programi subvencioniranja troškova u funkciji razvojnih i inovacijskih rezultata poduzetnika. Sustav za poticanje inovacija obuhvaća financiranje izrade prototipova, nastupa na tržištu, patentiranja te nastupanja na svjetskim izložbama inovacija i dobivanje znanstvenih priznanja za tehničke i inovacijske rezultate. Veliki broj novih proizvoda svake godine, veliki broj nagrada i priznanja govori o konkurentnoj razini poduzetnika, ali i o uspješnosti sustava.
- **Ugled na tržištu** – TPZ svojim autoritetom stoji iza poduzetnika u nastupu na tržištu. Važna je česta marketinška prezentacija poduzetnika nastupima na izložbama, sajmovima, u Hrvatskoj gospodarskoj komori - Regionalnoj komori Zagreb. Poduzetnici vrlo često dobivaju i vrijednu medijsku promociju na mnogobrojnim emisijama na TV, radiju, na web stranici i u tiskanim medijima. Za ugled na tržištu pored certifikata ISO vrlo su značajne sve nagrade i priznanja koja su poduzetnici iz TPZ-a dobili.

Kupnja zgrade u Drvinju

Kada je Grad Zagreb kupio Tehnološki park od KONČARA, nije kupio zgradu pa je Tehnološki park morao izdvajati značajna sredstva za plaćanje najma. Ubrzo je uočeno da istovremeno KONČAR Gradu Zagrebu duguje značajna sredstva za komunalnu naknadu. Stoga smo predložili da se taj dug kompenzira vrijednošću zgrade. Postupak usuglašavanja i pregovaranja tekao je određeno vrijeme:

- **30 ožujka 2001.** Gradsko poglavarstvo Grada Zagreba na 54. sjednici donijelo je Zaključak kojim će Grad Zagreb i KONČAR-Elektroindustrija d.d. zaključiti Sporazum o međusobnim pravima i obvezama kojim će ugovoriti podmirenje duga (KONČARA) kompenzacijom i to (pored ostalog):
 - **za lokaciju Tehnološki park**, Drvinje 63, koju čine objekt površine 1078 m² s pripadajućim zemljištem 839 m², koji se nalazi na z.k.č.br. 1356/427, z.k.ul. 10520 k.o. Vrapče Staro;
 - **isplatom zakupnine** za objekt Drvinje 63, dužnika ustanove Tehnološki park, u vlasništvu Grada Zagreba.
- **29. studenoga 2001.** Gradsko poglavarstvo na 19. sjednici donijelo je zaključak kojim odobrava zaključenje Sporazuma o međusobnim pra-

vima i obvezama s KONČAR–Elektroindustrijom d.d. radi podmirenja duga prema Gradu Zagrebu kompenzacijom.

- **10. travnja 2001.** Gradonačelnik Zagreba Milan Bandić i Predsjednik Uprave Društva KONČAR–Elektroindustrija d.d. Darinko Bago potpisali su Sporazum o rješavanju međusobnih odnosa – rješavanje dugovanja komunalnih naknada kompenzacijom.
- **1. svibnja 2001.** Gradonačelnik Zagreba Milan Bandić i Predsjednik Uprave Društva KONČAR–Elektroindustrija d.d. Darinko Bago potpisali su Ugovor o rješavanju međusobnih potraživanja i dugovanja.
- **6. prosinca 2001.** sklopili su Tehnološki park Zagreb, Gradski ured za gospodarstvo i KONČAR–Elektroindustrija d.d. Ugovor o preuzimanju duga Tehnološkog parka Zagreb prema vjerovniku KONČAR–Elektroindustriji d.d. u iznosu od **597.790,84** kuna koji uvećan za **136.372,06** kuna kamata iznosi **734.162,90 kuna**.

Gradski ured za gospodarstvo preuzima dug Tehnološkog parka prema KONČARU, umjesto da Tehnološkom parku plati dio potpore odobrene kroz usvojen Plan za 2001.

Na taj način su smanjeni troškovi poslovanja Tehnološkog parka jer se više nije plaćao najam zgrade. Troškovi zgrade su nakon kupnje zgrade bili samo – troškovi energije, vode, osiguranja, čuvanja i održavanja.

Tehnološki park sada ima potpisan Ugovor s Gradom Zagrebom kojim se Tehnološkom parku daje na upravljanje i korištenje nekretnina – poslovni prostor na adresi Drvinje 63, bez naknade. U Ugovoru je definirano da se te nekretnine koriste za obavljanje djelatnosti u svrhu poticanja poduzetništva i razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva Grada Zagreba.

Ljudi najviše vrijede

Najveća vrijednost Tehnološkog parka su poduzetnici, ali treba uvijek istaknuti da je poduzeće Tehnološki park Zagreb d.o.o. moglo uspješno obavljati svoje zadatke jer direktor oko sebe ima vrijedne, mlade i pame-tne suradnike, zapravo tri suradnice i jednog suradnika. Tamara, Saša, Anita i Lidija su pravi tim s kojima je veliko zadovoljstvo surađivati, učiti ih i pripremati za sve složenije zadatke. Ali u početku nije bilo tako. Tehnološki park je od prvog trenutka djelovao i poslovao na poduzetnički način, a posebno u odnosu na kadrovsku politiku i zapošljavanje. Kroz prvih pet godina imao je samo jednog zaposlenika koji je bio i direktor i radio sve ostale poslove koji su bili nužni u jednom poduzeću s jako širokim područjem djelovanja.

Nakon što je Grad Zagreb postao vlasnik i zadužio TPZ da realizira projekte iz Programa poticanja poduzetništva, mogli su se uključiti i novi zaposlenici. Najprije se uključio 1998. Aleksandar Grozdanić, dipl. ing., a ubrzo iste godine kroz projekt Mladi stručnjaci u malom gospodarstvu, uz subvenciju Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Marija Lukić, dipl. oec. Nakon 3 godine Marija Lukić nas je napustila i došla je Anita Brajković, dipl. oec. Kako su se poslovi širili, zaposlili smo Tamaru Didak, dipl. oec. koju je tijekom porodiljskog dopusta zamjenjivala Lidija Čilić, dipl. oec.

U procesu edukacije i pripreme za proširenje Tehnološkog parka na Novi Petruševac i za proširenje djelatnosti, mladi zaposlenici su sudjelovali u Projektu Tec.Park-Net i posjetili mnogo tehnoloških parkova Srednje Europe. U sljedećoj fazi razvoja Tehnološkog parka značajnim proširenjem djelatnosti predviđa se povećati broj zaposlenika na 8 članova. U taj broj ćemo uključiti tehničko osoblje za brigu o velikom objektu te mentore i savjetnike koji će moći dati još šire usluge poduzetnicima i u potpunosti obavljati funkciju koja se «običnim hrvatskim» naziva one-stop-shop, odnosno «sve na jednom mjestu u Gradu» na kojem će poduzetnici dobivati sve informacije, savjete i svu pomoć koja je predviđena Programom.

ZAPOSLENICI TPZ-a 1994.-2004.				
RED. BR.	IME I PREZIME	STRUČNA SPREMA	DOLAZAK U TPZ	ODLAZAK IZ TPZ-a
1.	mr. MARIJAN OŽANIĆ	MR. SC.	01.03.1994.	
2.	ALEKSANDAR GROZDANIĆ	DIPL. ING.	01.03.1999.	
3.	MARIJA LUKIĆ	DIPL.OEC.	02.08.1999.	01.08.2001.
4.	ANITA BRAJKOVIĆ	DIPL.OEC.	20.08.2001.	
5.	TAMARA DIDAK	DIPL.OEC.	01.06.2003.	
6.	LIDIJA ČILIĆ	DIPL.OEC.	09.12.2003.	

Mediji, posjete, promocije poduzetništva

Mediji. Odmah nakon osnivanja, rad Tehnološkog parka je sustavno praćen u medijima, od prvog članka u «Končarevcu», listu koncerna KONČAR od prosinca 1993., s dva članka: KONČAR-Tehnološki park i Od ideje do profita. Nakon toga su objavljeni članci u «Večernjem listu» (12.1.1994.): Zasađen tehnološki park; «Privrednom vjesniku» (24.1.1994.): Šansa za poduzetnike; «Vjesniku» (26.1.1994.): Budućnost je na svjetskim tržištima – Poziv u Končarev park ideja; «Večernji list» (25.2.1994.): Odskočna daska mladim poduzetnicima – u Končaru osnovan prvi tehnološki park u Hrvatskoj.

I tako je to krenulo, a nastavlja se i dalje.

Do sada su objavljena 222 članka u novinama i časopisima, samo u 2003. i 2004. bilo je 19 TV emisija (HTV, OTV, Nova, RTL, Z1) i 10 emisija na radiju (Prvi program Radio Zagreb, Radio Sljeme, Gradski radio Osijek).

Moram istaknuti da su svi novinari uvijek pisali vrlo pozitivno o Tehnološkom parku, slali uvijek vrlo afirmativne poruke i na tome smo im iskreno zahvalni.

Posjete. U Tehnološki park su često dolazili gosti koje smo informirali o našem radu i pokazali naše rezultate. Posebno trebamo istaknuti posjet predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića (20. srpnja 2004.), više posjeta gradonačelnice Grada Zagreba Vlaste Pavić, gradonačelnika Milana Bandića, dogradonačelnika Stipe Tojčića, potpredsjednika Skupštine Vladimira Velnića, ministra gospodarstva Davorina Šterna, nekoliko pomoćnika ministra gospodarstva: Ivana Bračića, prof. dr. Roberta Mangera, Ivana Knoka, dr. Nikole Ružinskog, mr. Vladimira Žanića, gradonačelnika grada Mainza. Česti gost bio je i mr. Ladislav Prežigalo sa suradnicima. U Tehnološki park često dolaze i predstavnici raznih institucija koje se bave poduzetništvom, predstavnici Svjetske banke i razni strani konzultanti. Došli su i direktori tehnoloških parkova Srednje Europe udruženi u Projekt Tec-Park.Net.

Često nam kao dragi gosti dolaze «stari končarevci» (bivši i sadašnji): dr. Borivoj Rajković, dr. Ivica Mandić, dr. Goran Pavić, koji sada radi u Francuskoj, Miroslav Vučetić, Vlado Jarić (Jarac), legenda Končara, Muharem Demirović-Demir (pokojni), Željko Arbanas, sada radi u Americi; profesori s fakulteta: prof. dr. Zlatko Maljković, (FER), prof. dr. Zvonko Benčić (FER), prof. dr. Zdravko Dolinar (pokojni), prof. dr. Mirko Husnjak (FSN), prof. dr.

Branko Pollak (Građevinski fakultet). Dva puta godišnje u Tehnološkom parku održavaju se sastanci IFTOMM-a – Međunarodnog društva za teoriju mehanizama i strojeva i katkada sastanci Društva inženjera.

Tehnološki park je jedno od rijetkih preostalih mjesta u Zagrebu gdje se inženjeri, vrhunski stručnjaci raznih struka, mogu družiti, izmjenjivati iskustva i razgovarati o razvoju tehnike i proizvoda.

Ono što je najvažnije: Tehnološki park stalno posjećuju poduzetnici jer za njih smo i osnovani.

Predstavljanje Parka i promoviranje poduzetništva. Od trenutka osnivanja i početka djelovanja Tehnološki park je svojim javnim nastupima promovirao poduzetništvo, visoke tehnologije, inovativnost i razvoj proizvoda kao temelje razvoja i konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Već 8. - 10. lipnja 1994. godine Park je svojim predavanjem nastupio na 3rd International Cooperation Meeting With Contact Exchange u okviru tradicionalnog Sajma u Grazu Technova International – Fachmesse für High-Tech Innovation und Vorschung, a poduzetnici su nastupili na cooperation exchange, uspostavljajući poslovne kontakte s austrijskim poduzetnicima.

Nakon toga Park je nastupio na okruglom stolu Tehnološki centri u Hrvatskoj – stanje i perspektive na 12. međunarodnom savjetovanju BIAM '94 u

Zagrebu, te 28.-29. lipnja 1994. na German – Croatian Workshop pod nazivom Conceptual approach for industry related promotion of R&D in Croatia u Zagrebu, u organizaciji Ministarstva znanosti i tehnologije i Federalnog ministarstva za znanost i tehnologiju (BMFT) iz Bonna. Pred kraj 1994. godine, 5. studenog, u malom istarskom mjestu Brtonigla održan je znanstveno-stručno-poslovni skup: Tehnološki parkovi – europska iskustva za hrvatski razvoj. Cilj skupa bio je upoznati iskustva, rezultate i način rada europskih tehnoloških parkova, animirati odgovorne strukture društva i potaknuti ih da se i kod nas počinju osnivati takve institucije. Glavni organizator je Ministarstvo znanosti i tehnologije. KONČAR-Tehnološki park iznio je svoja iskustva na okruglom stolu.

U proljeće 1995. (11.svibnja) Tehnološki park je nastupio na tribini u Sisku s temom «Poticanje poduzetništva kroz tehnološki park».

Na izložbi Ponuda elektrotehničke i komunikacijske industrije, koja je trajala od 12. lipnja do 15. rujna 1995. u HGK, Regionalnoj komori Zagreb, predstavljeni su rezultati rada Tehnološkog parka i tvrtki koje u njemu djeluju. Na promociji pod nazivom: Ponuda malih high-tech tvrtki hrvatskom tržištu, odnosno Gospodarska obnova kroz tehnološke parkove, Tehnološki park se predstavio kao najveća koncentracija poduzetnika na području inovacija i razvoja.

Uz to, Park je promovirao i projekt Tehnološki parkovi u svakoj županiji (Zametak razvojnih pokretača, «Večernji list», 20. rujna 1995.).

U 2000. godini Tehnološki park Zagreb je sudjelovao na 4th Central European Workshop on Basic Sciences for Development u Slovačkoj, Smolenice, od 25. - 28. lipnja 2000, s predavanjem Research, development and entrepreneurship.

Krajem 2000. godine, 15. studenog, Tehnološki park Zagreb bio je partner i moderator u organizaciji 5th Annual Worldwide Lessons in Leadership Series s nazivom The Brave New Workplace: Strategies to Excel in a World of Change. To je bio izravan prijenos globalnog telekonferencijskog događaja godine u kome su svojim predavanjima sudjelovali najpoznatiji svjetski gurui menadžmenta Tom Peters, Stephen R. Covey, Ken Blanchard, Martha Rogers, Don Tapscott, Andy Grove, Margaret Wheatley, Bob Nelson, Robert Cooper i Jerry Jang.

TPZ je u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom, Komorom Zagreb i predsjednikom Komore dr. Zlatanom Froelichom, u njihovim prostorima organizirao nekoliko puta uspješno predstavljanje pojedinih poduzetnika i njihovih razvojnih rezultata. Na takvim prezentacijama su nastupali Zvonko Viduka, Goran Orešković, Lidija Loborec, Tomislav Bronzin i Nikola Čolaković.

Osnivamo UHIPP - Udrugu hrvatskih institucija za poticanje poduzetništva

Ubrzo nakon 1994. počeli su se sve više u Hrvatskoj osnivati novi poduzetnički inkubatori i poduzetnički centri i osjetila se potreba za njihovom većom suradnjom i koordinacijom. U lipnju 1999. Tehnološki park je poslao pismo zamjeniku pročelnika Gradskog ureda za gospodarstvo mr. Krešimiru Buntaku u kojem predlaže «da potaknemo osnivanje udruženja, asocijacije ili mreže, koja bi okupila sve do sada osnovane institucije za poticanje poduzetništva, koordinirala i omogućila izmjenu informacija, međusobnu suradnju i pomoć te zajednički nastup». Nakon toga je Gradski ured za gospodarstvo poslao svim poduzetničkim centrima pismo s inicijativom da se osnuje mreža tih institucija. U pismu je pored ostalog pisalo:

«naša je dužnost da svojim radom i rezultatima širimo saznanje o ulozi poduzetničkih inkubatora, međusobno si pomažemo i sudjelujemo u daljnjem osnivanju centara, te transferu informacija i znanja. ... Da bismo mogli postizavati još bolje rezultate neophodno je da se međusobno pomažemo, informiramo i zajednički djelujemo. Zato smatramo da je nužno potaknuti osnivanje mreže, asocijacije ili udruženja, koje bi nas sve okupilo i omogućilo koordinirano djelovanje».

Prijedlog je, naravno, prihvaćen, osnovan je Inicijativni odbor u kome su bili: Marjan Novak, Međimurski poduzetnički centar, Čakovec; dr.Željko Lončar, Centar za poduzetništvo, Krapina; Doris Sošić, PORIN, Rijeka; mr. Jadranka Švarc, Ministarstvo znanosti i tehnologije; István Gaál, mr. Krešimir Buntak, Gradski ured za gospodarstvo, Zagreb; Marina Lang-Perica, Ministarstvo obrta, malog i srednjeg poduzetništva; Darko Lorencin, Istarska razvojna agencija; Boris Lauc, Poduzetnički centar, Osijek; Marijan Ožanić i Saša Grozdanić, Tehnološki park Zagreb. Sastanci su se tijekom gotovo 6 mjeseci održavali u Tehnološkom parku. Izrađen je prijedlog Statuta, organizacije i svih potrebnih dokumenata.

Nova udruga nazvana je UHIPP - Udruga hrvatskih institucija za poticanje poduzetništva. Nakon dobre pripreme 12. prosinca 2000. godine u hotelu Golden Tulip Holiday u Zagrebu, Jankomir 25, održana je Osnivačka skupština UHIPP-a. U pripremnim materijalima je pisalo:

Udrugu osnivaju 22 institucije za poticanje poduzetništva koje sada djeluju u Hrvatskoj. To su poduzetnički centri, poduzetnički inkubatori, tehnološki park, tehnološki centri i centri za razvoj poduzetništva. Članovi Udruge bit će i stručnjaci iz gradskih, Vladinih i županijskih institucija koji kroz svoje funkcije djeluju na poticanju poduzetništva.

Na taj način sakupit ćemo institucije i ljude koji su vrlo kompetentni da daju puni doprinos razvoju gospodarstva na području obrta, malog i srednjeg poduzetništva.

Cilj osnivanja Udruge kao krovne institucije je stvaranje pozitivnog okruženja za poduzetničku inicijativu, povećanje zapošljavanja i promicanje ideje slobodnog poduzetništva, te zajednički nastup prema Vladinim, županijskim, gradskim i općinskim institucijama radi jačanja uloge ovakvih institucija.

Nakon toga je nekoliko inozemnih organizacija dolazilo k nama sa željom da osnuju mrežu poduzetničkih centara i inkubatora. Bili su jako razočarani kada su čuli da smo to učinili bez njih.

Tijekom godina koje su dolazile u Hrvatskoj je osnivano sve više poduzetničkih centara, inkubatora, tehnoloških centara i tehnoloških parkova i sada UHIPP obuhvaća više od 40 takvih institucija.

Udruga hrvatskih institucija za poticanje poduzetništva

TPZ u srednjoeuropskom razvojnom projektu - Tec-Park.Net

Tehnološki park Zagreb d.o.o. od 2003. godine uspješno sudjeluje u vrlo zanimljivom srednjoeuropskom projektu. Projekt se naziva TEC-PARK.NET i povezuje sve tehnološke i znanstvene parkove Srednje Europe kroz stručnu i poslovnu suradnju. Tec-Park.Net projekt (skraćeno TPN) osnovali su partneri iz susjednih regija (200 km od Graza) iz 5 europskih država (Austrije, Italije, Hrvatske, Mađarske, Slovenije). U Projektu sudjeluje 9 institucija: tri iz Austrije (Innofinanz-Steiermarkische Forschungs und Entwicklungsförderungs-ges.m.b.h, iz Graza, Štajerske, Wirtschaftsservice Burgenland AG Technologiezentrum, Eisenstadt, Burgenland (Gradišće), Kartner Technologie Gmbh, Klagenfurt, Koruška,) dvije iz sjeverne Italije (AREA Science Park, Trst, Veneto Region, Venecija,), jedna iz Slovenije (Tehnološki park iz Ljubljane), jedna iz zapadne Mađarske (West-Panonian Agency) i dvije iz zapadne Hrvatske (Tehnološki park Zagreb i Tehnološki inovacijski centar iz Rijeke). Projekt vodi Innofinanz iz Graza, kao lead partner.

TPN ima svoje temelje u viziji razvoja Europske zajednice. To Europsko područje, koje se naziva EU-Future Region – Europska regija budućnosti, ima veliki i zanimljiv potencijal za tehnološku, poslovnu i znanstvenu suradnju. U tom području ima mnogo clustera i industrija iz područja automatike, mikro-elektronike, prerade drveta, plastike, automobilske industrije i izrade alata. Također nalazimo mnogo sveučilišta i centara sa specijaliziranim visoko tehnološkim znanjima. Između ostalog sve to pruža mnogo poslovnih mogućnosti, a posebice na području inovativnih malih i srednjih poduzeća.

Cilj Projekta Tec-Park.Net-a je: «Sudjelovanje u stvaranju Europske regije budućnosti kao atraktivne i konkurentne europske regije s gospodarstvom budućnosti temeljenom na znanju, novim tehnologijama.»

Osnovna ideja Tec-Park.Net-a je u korištenju sinergijskog potencijala na cijelome području organizirajući suradnju na međunarodnoj razini. Cilj projekta je kombinacija snage i sposobnosti različitih partnera te u zajedničkom korištenju postojeće infrastrukture i specijalnih znanja. To će povećati razvojni potencijal cijelog područja, a ukupna će vrijednost zajedničkog područja porasti. Kao rezultat razvojnih poticaja postojeća neravnoteža među pojedinim područjima će se prevladati i povećati konkurentnosti cijele Sre-

dnje Europe. Ključni izazov je «prevladati tehnološko i inovacijsko zaostajanje koje postoji na europskoj razini, ali isto tako i na razini regija, industrija i clustera».

TPN projekt ima 3 strateška cilja:

1. Transnacionalni inovacijski sustav u području Srednje Europe.

U sustavu će biti mreža znanstvenih i tehnoloških parkova koji predstavljaju inovacijske centre izvrsnosti, međunarodna kooperacija na područjima transfera tehnologije, brze razmjene znanja te organizacija transnacionalne mreže eksperata, tehnoloških inicijativa i partnerstva na međunarodnim projektima.

2. Transnacionalna kooperacija industrijskih clustera, malih poduzeća i stvaranje mreže na izabranim područjima.

Posljedica toga bit će međunarodni «lanac dodane vrijednosti» (*value-added chain*) za podizanje konkurentnosti korištenjem različitih komparativnih prednosti u regiji.

3. Poticanje regionalnog razvoja.

Provodit će se razmjenom dobre prakse i koordinacijom svih aktivnosti koje će prevladati zaostajanje u razvoju te partnerstvo na regionalnim projektima.

Trajanje Projekta TPN je od 2002. do kolovoza 2006., ali se očekuje da će uspostavljena suradnja i mreža aktivnosti postati trajna vrijednost regije.

U I. fazi (od 2003. do 2005.) stvaraju se strategija i plan akcije, banke podataka, izgrađuje se sustav i mreža te dva pilot projekta.

U II. fazi (od 2005. do 2006.) provodit će se integracija i implementacija rješenja, upravljati međunarodnim «lancem dodane vrijednosti» i surađivati na R&D projektima te zajedničkim marketinškim aktivnostima.

Proširenje Tehnološkog parka - Projekt Novi Petruševac

Tijekom godina razvoja Tehnološkog parka uvijek se kao ograničavajući faktor pokazao prostor. Zgrada u Drvinju je ubrzo postala premalom za milijunski grad i sputavala je poduzetnike u njihovom razvoju unutar Parka. Stalno se razmišljalo o pronalaženju novog prostora u Zagrebu koji bi omogućio daljnji rast i razvoj. Krajem 2001. dva mlada gradska zastupnika Jurica Meić i Dan Špicer predložili su projekt organiziranja poduzetničkog inkubatora «Prva šansa» koji bi se organizirao na Zagrebačkom velesajmu u je-

dnom praznom paviljonu. Detaljnija analiza je pokazala da paviljoni na Vele-sajmu nisu najbolje rješenje, ali je na 33. sjednici 28. siječnja 2002. Gradsko poglavarstvo razmotrilo idejni projekt proširenja Tehnološkog parka Zagreb i zadužilo Gradski ured za gospodarstvo za organizaciju daljnje razrade i pripremu konačnog projekta.

Tako je Tehnološki park Zagreb d.o.o. završio jednu fazu razvoja i po-čeo se pripremati za sljedeću u kojoj će djelovati na većem prostoru, imati veće mogućnosti djelovanja i pružanja potpore većem broju poduzetnika. Dosadašnje iskustvo iskoristit će se u organiziranju jedne institucije koja bi objedinjavala sve aktivnosti predviđene programom Grada Zagreba i još snažnije i kvalitetnije poticala razvoj poduzetništva.

Zato će se Tehnološki park Zagreb proširiti na novu lokaciju i organiza-cijski proširiti svoju djelatnost. S tim ciljem je Gradsko poglavarstvo Grada Zagreb na 63. sjednici 24. srpnja 2003. donijelo Zaključak o kupnji nekretni-na na lokaciji Novi Petruševac 6 i 8 za potrebe Tehnološkog parka. Imovina u naravi predstavlja stambeno-poslovni objekt (29 poslovno stambenih je-dinica te 6 radionica) ukupne površine 3.780,98 m² BRP-a te objekt s dvo-brodnom polivalentnom halom, površine 1.898,79 m² BRP-a, odnosno oba objekta zajedno 5.679,77 m² BRP-a.

Nakon toga 23.10.2003. godine potpisan je ugovor o kupoprodaji nekre-tnine Novi Petruševac između Grada Zagreba, kao kupca, potpisnica je bila Gradonačelnica Vlasta Pavić i Prodavatelja, po punomoći Ive Komljenovića. Glavna aktivnost u 2005. godini bit će realizacija Projekta proširenja Tehno-loškog parka Zagreb na lokaciju Novi Petruševac.

Proširenje na novu lokaciju omogućuje proširenje djelatnosti Tehnolo-škog parka i novu organizaciju, zadržavajući osnovne kriterije za prijem po-duzetnika u Tehnološki park, a to su razvoj proizvoda, inovativnost, visoke tehnologije i razina izvrsnosti.

Novi Tehnološki park Zagreb imati će 3 profitna centra (PC):

PC 1 TPZ – INKUBATOR PODUZETNIŠTVA (Drvinje 63)

Bit će orijentiran na mlade poduzetnike u fazi inkubacije i manji broj starijih poduzetnika.

PC 2 TPZ – CENTAR PODUZETNIČKE IZVRSNOSTI (Novi Petruševac)

Bit će smješten u nove dvije poslovne zgrade (hala A -3.780,98 m² i hala B - 1.898,79 m²) s poslovnim prostorima i radionicama. Zbog velikog prostora koji je na raspolaganju moći će primiti veći broj poduzetnika kojima će se moći pružiti i radionički prostori za veću proizvodnju i složenije tehnologije.

PC 3 TPZ - CENTAR ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA (Novi Petruševac)

Biti će smješten u gornjem katu hale B i postat će središnje mjesto u Gradu Zagrebu u kome će poduzetnici dobivati sve potrebne informacije i pomoć koja im je potrebna u realizaciji njihovih poduzetničkih projekata.

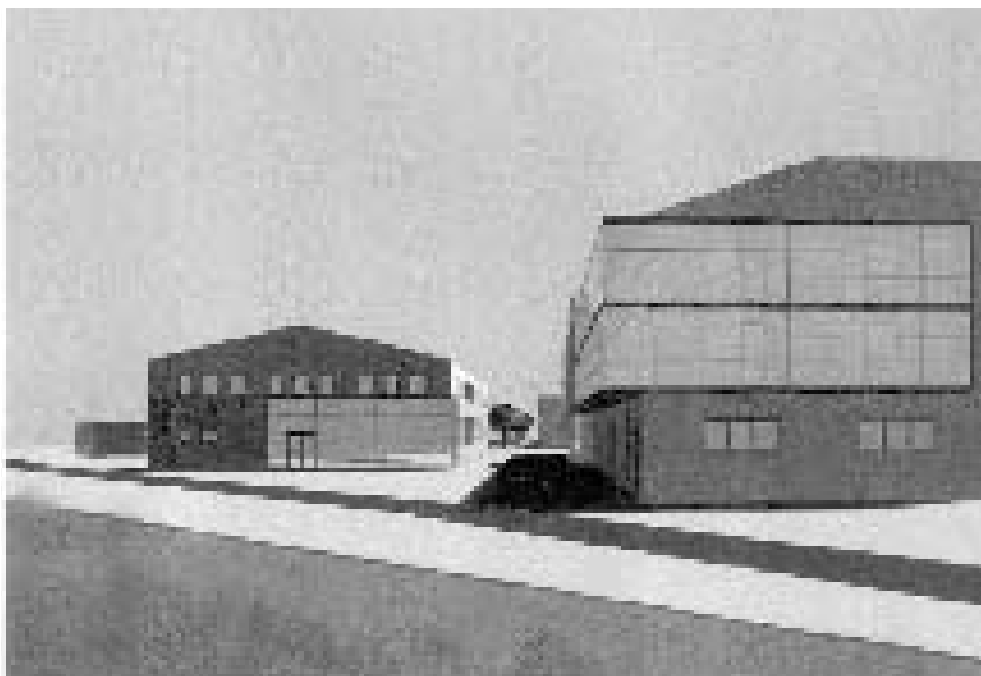
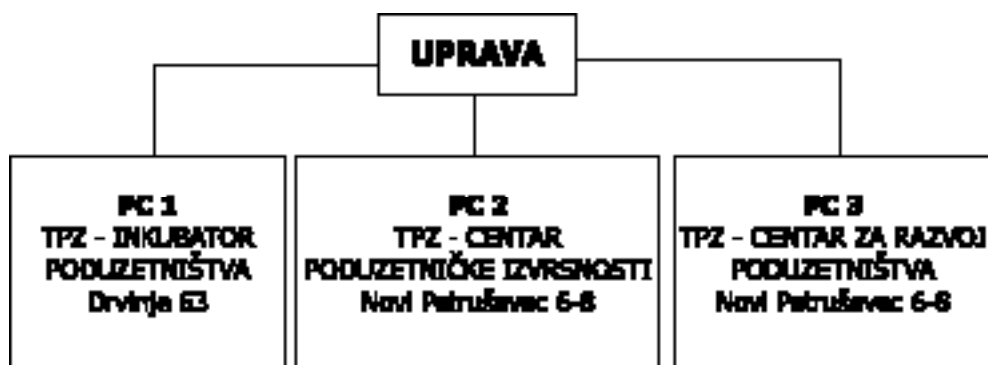
U tom Centru bit će organizirani:

- Info-točka – mjesto gdje bi poduzetnici dobivali sve informacije koje su im nužne.
- Centar za poslovne savjete – mjesto gdje bi poduzetnici mogli dobiti pomoć i potporu za sva područja svojih poslovnih aktivnosti – od poslovnih savjeta, izrade poslovnih, investicijskih i marketinških planova, do pomoći kod osnivanja poduzeća i obrta, traženja kredita i potpora, istraživanja tržišta, organizacije poduzeća i rukovođenja poduzećem.
- Mentorstvo – skupina starijih savjetnika koji bi vodili poduzetnike u početnom razvoju.
- Centar za poslovno obrazovanje – održavat će se poslovni seminari za poduzetnike početnike i starije poduzetnike, menadžere i ostale zainteresirane poslovne ljude.

Na taj način će se na jednom mjestu, odnosno u jednoj instituciji, realizirati sve aktivnosti predviđene u Programu poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu.

U Centru za poduzetništvo radili bi ekonomisti, pravnici i inženjeri, stručnjaci s velikim ugledom i iskustvom u radu s poduzetnicima. Oni će pomagati poduzetnicima u Poduzetničkom centru i Poduzetničkom inkubatoru te zagrebačkim poduzetnicima izvan Tehnološkog parka pravnim savjetima kod osnivanja poduzeća, kod ugovaranja i pregovaranja, u marketinškim aktivnostima, kod istraživanja tržišta i stvaranja kontakata s inozemnim poslovnim partnerima, kod razrade poslovne ideje i izrade poslovnih planova, kod uvođenja sustava upravljanja kvalitetom (ISO 9001), kod pripreme proizvoda za svjetsko tržište, kod testiranja proizvoda, provodili bi obrazovanje poduzetnika i menadžera i vodili kao mentori poduzetnike u početnoj fazi poslovnog života.

Organizacijska shema

Faze razvoja Tehnološkog parka Zagreb

Tehnološki park se brzo i stalno razvija i prolazi postupno pojedine faze. Kada se osniva, definirana je strategija razvoja i planiran je razvoj Parka u budućnosti. Zanimljivo je usporediti te nekadašnje planove (iz 1997.) i predviđanja s ostvarenim.

Planirane faze razvoja (definirane 1997. godine):

1. FAZA - poduzeće je osnovano i definiralo način djelovanja, ciljeve i organizacijski ustroj (1994.).
2. FAZA - izvršeno je privlačenje, selekcija i izbor high-tech, razvojno i tehnološki orijentiranih poduzeća (1996.). (Tehnološki park KONČAR je postao najveća koncentracija razvojno-inovativnih poduzeća u Hrvatskoj.)
3. FAZA - povezivanje (vlasničko i organizacijsko) najzanimljivijih malih poduzeća s KONČAROM - ozbiljniji početak poduzetničkog obrazovanja i konzultantskih usluga (1997.).
4. FAZA - dokapitalizacija (Grad, Vlada, Komora), djelomična privatizacija i modernizacija opreme, osnivanje FONDA za poduzetništvo, pokretanje većih razvojnih projekata (1998.,1999.).
5. FAZA - povezivanje svih tehnoloških parkova u Hrvatskoj (2000.-2001.).

Dugoročna vizija razvoja iz 1997.

Tijekom 1997. godine definirana je dugoročna vizija razvoja Tehnološkog parka:

- U nekoliko godina Tehnološki park treba postati institucija gdje će se koncentrirati tehnološki orijentirani poduzetnici, osnivati mješovita poduzeća, proširivati asortiman i djelatnost KONČARA na području za KONČAR i Zagreb zanimljivih tehnologija i profitabilnih, brzorastućih poduzeća.
- TP bi trebao biti **centar** koji će osnivati i sudjelovati u osnivanju drugih tehnoloških parkova u Hrvatskoj.
- Pored toga trebao bi biti **informacijski centar za transfer** tehnologije uključen u svjetske mreže informacija.
- TP mora postati jedna od **najuglednijih konzultantskih** kuća u Zagrebu, a Poslovna škola **respektabilna obrazovna institucija** na području obrazovanja poduzetnika i menedžera.

- **POSLOVNI ČASOPIS** TP će predstavljati **cijenjen poslovni časopis na području razvoja i poduzetništva** koji će se baviti istraživanjima na području hrvatskog menedžmenta i stvarati znanje neophodno za razvoj hrvatskog gospodarstva.
- **INVESTICIJE (do 2001.)** - Da bi TP mogao dobiti novu kvalitetu i krenuti korak dalje, bile bi potrebne određene investicije za kupnju opreme i modernizaciju poslovanja. Međutim, TP za to nema sredstava.
- **PRIVATIZACIJA** - TP će kao i ostala društva u koncernu KONČAR krenuti u **druugu fazu** privatizacije. Očekuje se da će **Komora** i pojedina **ministarstva** Vlade htjeti ući kao suosnivači ili sufinancijeri u poduzeće (kao što je to slučaj kod većine takvih institucija u svijetu). Postoji interes i **privatnih poduzetnika** da sudjeluju u privatizaciji TP-a. Smatram da bi KONČAR trebao biti **većinski vlasnik**, čime bi usmjeravao aktivnosti prema koncernu, zadržao ime i koristio pozitivne poslovne, marketinške i imidž efekte koje mu je ta inicijativa donijela.
- **ZAPOŠLJAVANJE** - Tehnološki park **ne predviđa značajni porast zaposlenika**, već će uz rast aktivnosti i poslovanja zapošljavati vanjske suradnike, konzultante, odnosno na projektima će angažirati mala poduzeća iz Tehnološkog parka.
- **POSLOVANJE** - Tehnološki parkovi su svugdje u svijetu **dominantno neprofitne** ustanove dotirane od državnih institucija i grada.
- Tehnološki park KONČAR svoj prihod zasniva, a to planira proširiti u daljnjem razvoju, pružanjem tehničkih i poslovnih usluga, najmom poslovnog prostora i infrastrukture, razvojnim projektima, poduzetničkom poslovnom školom i prodajom udjela u *joint-venture* poduzećima.

Nakon 10 godina razvoja možemo opisati faze razvoja koje su realizirane u stvarnosti i procijeniti sljedeću fazu razvoja u narednom razdoblju.

Realizirane faze razvoja Tehnološkog parka
Zagreb, 1994.-2004.

Tijekom deset godina realizirane su sljedeće faze razvoja Tehnološkog parka:

1. FAZA –1994.

- vlasnik Društva – KONČAR;
- poduzeće je osnovano i definiran je način djelovanja, ciljevi i organizacijski ustroj;
- bez ikakvih dotacija i potpora, potpuno samofinanciranje;
- 1 zaposlenik (direktor).

2. FAZA – 1995. - 1997.

- vlasnik Društva – KONČAR;
- izvršeno je privlačenje, selekcija i izbor high-tech, razvojno i tehnološki orijentiranih poduzeća, uz praćenje njihovog rada, pružanje pomoći, podršku, konzultacije i marketinšku promidžbu;
- bez ikakvih dotacija i potpora, potpuno samofinanciranje;
- 1 zaposlenik (direktor).

3. FAZA – 1998. - 2001.

- vlasnik Tehnološkog parka postaje Grad Zagreb;
- vlasnik zgrade još uvijek KONČAR;
- TPZ dobiva potporu iz proračuna Grada Zagreba;
- najveći dio potpore iz proračuna ide na plaćanje najma zgrade KONČARU;
- Tehnološki park prvi put može stvarno financijski pomoći poduzetnicima,
pokreće se veliki broj projekata koje subvencionira Grad Zagreb;
- 3 zaposlenika;
- 2000. – Društvo mijenja naziv i postaje TEHNOLOŠKI PARK ZAGREB d.o.o.;
- Tehnološki park ostvaruje odlične rezultate.

4. FAZA – 2002. - 2004.

- vlasnik Društva Grad Zagreb – (2002.);
- vlasnik zgrade Grad Zagreb (Grad otkupio zgradu od KONČARA kompenzacijom);
- priprema Projekta Petruševac;
- 3 + 1 + 1 zaposlenika.

5. FAZA – 2005.

- proširenje Tehnološkog parka na nove lokacije (Novi Petruševac), proširenje djelatnosti – centar za poduzetništvo, poduzetnički inkubator za mlade, tehnološki park, poduzetnička poslovna škola, poslovno izdavaštvo.

Vrijednost Tehnološkog parka Zagreb

U samom početku definirana su načela rada i način djelovanja TPZ-a. Dok se u mnogim drugim inkubatorima osnovna aktivnost svodi na iznajmljivanje prostora ili nekih usluga, što možemo nazvati činovničkim i birokratskim pristupom, u TPZ-u temeljna vrijednost je u mentorskom i savjetničkom odnosu prema poduzetnicima. Mi se brinemo za naše poduzetnike, pratimo njihov rast i razvoj, pomažemo savjetima, pomažemo u radu, imamo razumijevanje za teškoće, osiguravamo im razne potpore koje stoje na raspolaganju. Zato su i dobili mnogobrojne nagrade i priznanja koja se mogu vidjeti na našem «zidu slave». Kada je vlasnica jedne tvrtke oboljela i završila u bolnici, mi smo preuzeli pola godine vođenje poduzeća i sačuvali ga dok vlasnica nije ozdravila.

Uvijek s ponosom ističemo da vrijednost Tehnološkog parka Zagreb nije u zgradi, baraci u Drvinju 63, na Trešnjevci, u dvorištu Končara, skupim računalima, već u poduzetnicima - vrhunskim stručnjacima - koji su vratili dignitet znanju, struci, razvoju, koji rade «48 sati na dan» i koji u poduzetništvu ulažu entuzijazam, kreativnost, svoje samopouzdanje, vjeru u uspjeh svog posla i poduzetničke ideje. I postižu izvanredne rezultate. U njima je još ostala ona ljubav prema tehnici, ona tehnička kultura i samoprijegor kakvu su nosili naši veliki profesori koji su nekada gradili naša poduzeća, naše gospodarstvo i našu znanost. Zato postižu vrhunske rezultate u razvoju proizvoda i poslovanju, a rezultati koje postiže Tehnološki park ispunjavaju me ponosom.

Sposobnost i znanje poduzetnika, duh suradnje, prijateljstva, sinergije i zajedništva najveća je snaga Tehnološkog parka. Svaki poduzetnik iz TPZ-a zna da mu je susjed vrhunski stručnjak na svom području i da će o svakom svom problemu moći stručno i prijateljski porazgovarati, proanalizirati problem, posavjetovati se i naći suradnika na nekom od projekata. Zato poduzetnici Tehnološkog parka Zagreb svake godine ostvaruju izvanredne rezultate i u razvoju novih proizvoda i u povećanom zapošljavanju.

Maskota i logo Tehnološkog parka je mali, debeljuškasti, simpatičan zmaj koji simbolizira i visoke tehnologije i dobri duh koji vlada u toj poduzetničkoj sredini.

Poduzetnici iz Tehnološkog parka, zajedno s ostalim hrvatskim poduzetnicima koji su praktički ni iz čega stvorili svoja poduzeća, napreduju i rastu, bore se i opstaju i u ovim depresivnim gospodarskim uvjetima, predstavljaju jedan od temelja napretka i restrukturiranja hrvatskog gospodarstva.

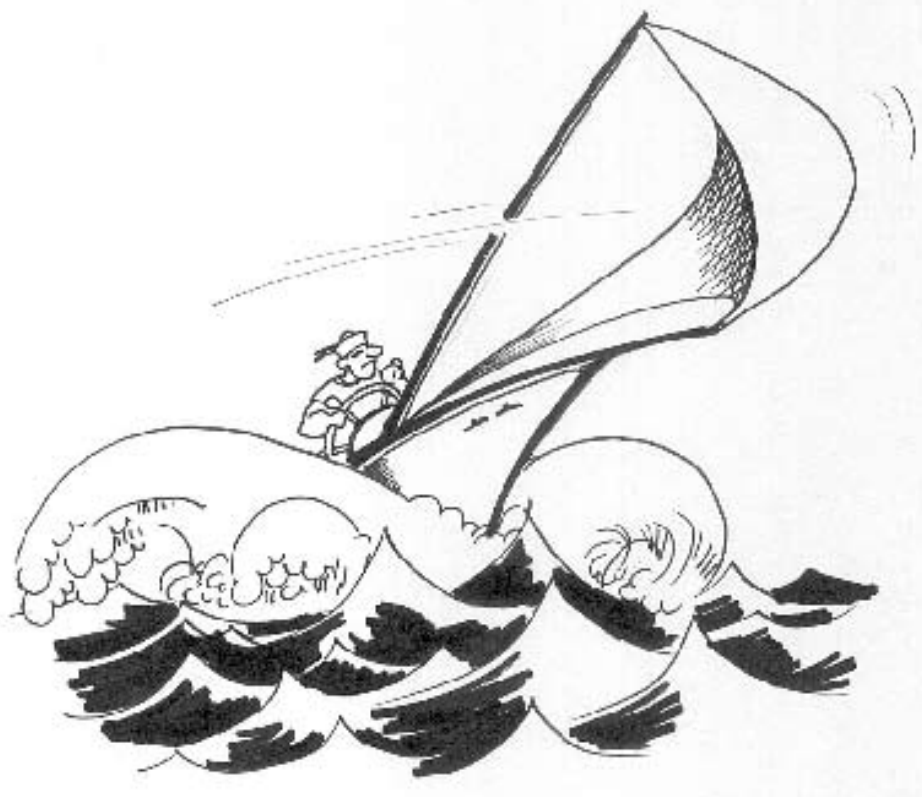
Moto djelovanja TPZ-a

Poduzetnici iz Tehnološkog parka zajedno s ostalim hrvatskim poduzetnicima koji su praktički ni iz čega stvorili svoja poduzeća, napreduju i rastu, bore se i opstaju i u ovim depresivnim gospodarskim uvjetima, predstavljaju jedan od temelja napretka i restrukturiranja hrvatskog gospodarstva.

Svaki od njih je mali brod na olujnom moru koji uporno hrabro i tvrdoglavo plovi prema svom dijelu sreće i uspjeha.

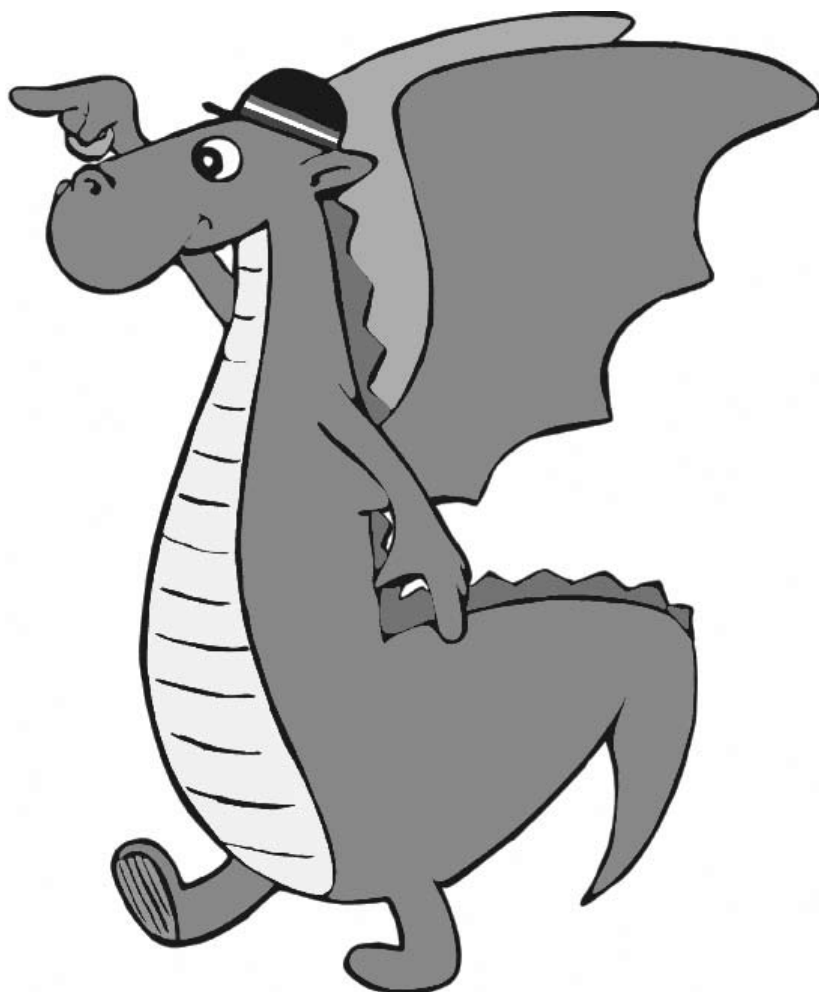
Način djelovanja i atmosferu u Tehnološkom parku simboliziraju dva slogana koje često ističemo:

NAŠA VRATA SU UVIJEK OTVORENA
i
NEK' NITKO NE DOĐE DO PRIJATELJ DRAG
(stih iz pjesme I. G. Kovačića)

III. ZMAJ «JURA» - LOGOTIP TEHNOLOŠKOG PARKA ZAGREB

Logotip Tehnološkog parka Zagreb je mali, simpatični, debeljuškasti i dobroćudni zmaj. Zovemo ga Jura. Svaku prezentaciju Tehnološkog parka ili svako predavanje poduzetnicima započnemo slikom našeg zmaja, a direktor se predstavi na sljedeći način: «Ja predstavljam Tehnološki park kao instituciju, a ovaj zmaj predstavlja dobri duh i sinergiju koja vlada u našoj sredini.»

Često nas pitaju zašto je zmaj simbol Tehnološkog parka i kako smo došli do njega. Obično se raspiše natječaj, pa se osnivaju komisije, pa se boduje i tako to. Kod nas je išlo drugačije. Najprije objašnjavamo da je zmaj simbol snage visokih tehnologija (!), a uz njegov nastanak vezana je mala priča. Početkom 90-ih godina kada sam vodio Zagrebačku poslovnu školu, na jednom kolegiju studenti su brusili kreativnost na pitanju: «Na što vam sličí Hrvatska?» Uz uobičajene odgovore – banana, mjesec, perec, najednom su rekli «pa stvarno izgleda kao zmaj». Krila su Slavonija, glava je Istra, a tijelo Dalmacija. Ta slika mi se dopala i pratila me je godinama, dok je nisam odlučio realizirati kroz znak tehnološkog parka. Zato sam zamolio prijatelja Milana Lekića, koji već dvadesetak godina svojim karikaturama i ilustracijama prati moj spisateljski rad i ilustrira mi članke i knjige, da nacrtá jednog simpatičnog zmaja. Rekao sam mu: «Zmaj mora biti simpatičan, imati ‘zagrebački štih’ te mora biti pogodan za korištenje na posjetnicama, memorandumima, značkama, naljepnicama i sl., odnosno mora biti pogodan za korištenje u raznim namjenama koje reklamiraju društvo Tehnološki park Zagreb d.o.o.»

To je bilo 1996. godine. Prvim crtežima nisam bio zadovoljan. Milan se vratio iz vojske, sudjelovao je u Oluji i to je ostavilo trag na njemu. Crteži su bili oštrih linija, pomalo zločesti i ja sam čekao da se on «vrti na svoje», da

linije postanu oble, da se smekšaju i da u zmaja dođe onaj dobru duh koji sam htio.

Nakon mnogo crteža krajem 1998. zmaj je bio gotov, simpatičan, debljuškasti, sa šestinskim šeširićem, okrenut čvrstim korakom prema naprijed. Napravili smo poster s njegovim likom i natpisom Tehnološki park Zagreb. Kada smo ga objesili u hodniku, gospođa Vlatka Žigolić ga je pogledala i rekla, ne znam zašto: «Nek' se zove Jura!» I to je ime ostalo.

Početak studenog 1998. godine izradili smo prvi memorandum sa zmajem, a taj lik se javlja na svim objektima, knjigama, prospektima, reklamama, prezentacijama, na svemu što je vezano uz Tehnološki park Zagreb.

Zmaj Jura je «najbolji zmaj na svijetu», a mi smo jedini Tehnološki park na svijetu sa zmajem - kao logotipom.

IV. KROV NAD GLAVOM – “ZMAJEVO GNIJEZDO”

OBJEKT NA LOKACIJI DRVINJE 63

Tehnološki park Zagreb d.o.o. djeluje u gotovo 20 godina starom poslovnom montažnom objektu koji je 1985. tzv. Radna organizacija «Rade Končar» OOUR «ETI-Elektrotehnički institut» kupila od DIP-a Ogulin, OOUR «Tvornica montažnih kuća». Končarevcu su taj objekt uvijek zvali «Baraka Lika».

Zgrada se nalazi na zapadnoj strani dvorišta KONČARA na adresi Drvinje 63. Najprije je adresa bila Fallerovo šetalište 22, kakvu imaju svi objekti KONČARA na toj lokaciji na Trešnjevci, a kada je Grad Zagreb kupio Tehnološki park, adresa je promijenjena na Drvinje 63 jer je ulaz u Tehnološki park iz ulice Drvinje. U tekstu Ugovora o kupnji od 1. svibnja 2001. godine, kada je tu zgradu Grad Zagreb kupio od KONČARA d.d., opisano je da «u naravi predstavlja dio z.k.č.br. 1356/427 upisane u z.k.ul. broj 10502 k.o. Vrapče, označena kao poslovni objekt tlocrtne površine 1154 m² i oznakom u kopiji katastarskog plana CXXVIII, odnosno prema novom stanju k.č.br. 363/52 k.o. Rudeš upisana u posjedovni list 4940, naziv čestice Baštijanova, a sastoji se od zgrade površine 1152 m² i gospodarskog dvorišta površine 763 m²». Cijena te nekretnine bila je 3.452.796,96 kuna.

Da bismo proširili svoj uvijek premali poslovni prostor raspoloživ za poduzetnike, uzeli smo naknadno u najam jedan dio zgrade u vlasništvu KONČARA (161 m²) koja se naslanja na našu zgradu. Taj dio je preuređen u radionicu.

S vremenom smo cijelu «baraku» preuredili, napravili novi natkriveni ulaz, uredili recepciju, stavili video nadzor, ugradili internetsku mrežu, pregradili hodnike i napravili nove sobe, pregradili i neke sobe, napravili prolaz na vrt, popravili krov, oluke, gromobrane i još mnogo toga. Prostor dvorišta između naše zgrade i tog aneksa, s jednim nakrivljenim starim «orehom» u sredini, preuredili smo u vrt koji nam služi za odmor, roštilj i za druženje.

Zgrada ima 42 sobe veličine od 17,90 m² do 36,70 m², uz popratne, zajedničke prostorije: recepciju, hodnik, toalet itd.

PREGLED RASPOLOŽIVOG PROSTORA

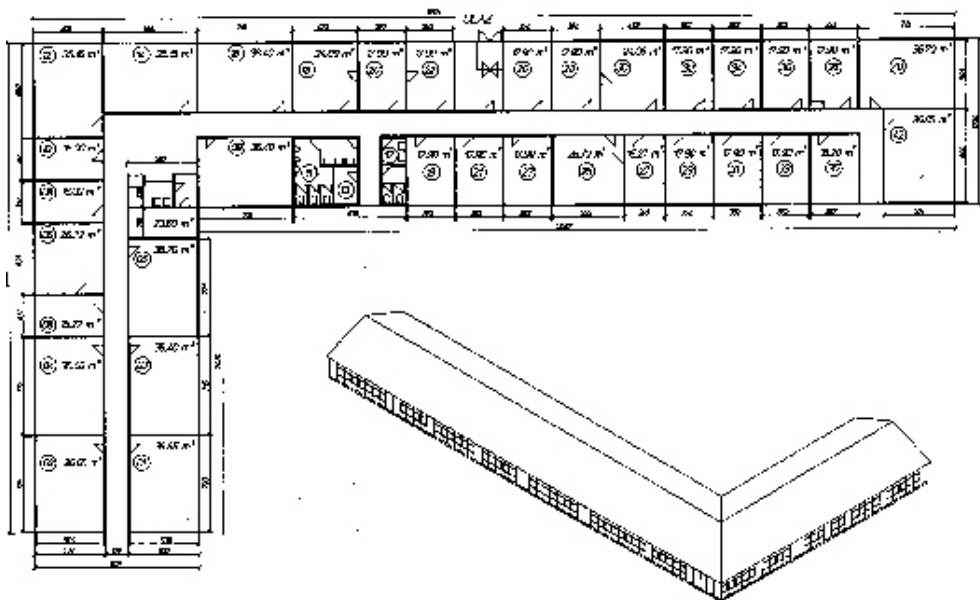
UKUPNA NETO POVRŠINA	1.098,34 m ²
UKUPNA BRUTO POVRŠINA	1.152,70 m ²
ANEKS UNAJMLJEN OD KONČARA	161,00 m ²
UKUPNA POVRŠINA S ANEKSOM KONČARA	1.313,70 m ²

RAZRADA:

1. Prostor za zakup (s unajmljenim dijelom)	953,66 m ²
2. Zajedničke prostorije (repcija, hodnik, sanitarije, ulaz)	263,50 m ²
3. Soba za sastanke	17,90 m ²
4. Soba za poslovnu školu i prezentacije	36,65 m ²
5. Uprava TPZ-a (2 sobe)	41,99 m ²
UKUPNA POVRŠINA	1.313,70 m ²

NAPOMENA: Svi poduzetnici mogu koristiti sobu za razgovore i prezentacije.

TEHNOLOŠKI PARK

OBJEKT NA LOKACIJI NOVI PETRUŠEVEC

Ugovorom o kupnji nekretnina - dvije zgrade na zemljištu k.č.br. 2732 i 2733 k.o. Žitnjak, Zagreb, Novi Petruševac 6 i 8, Grad Zagreb je kupio prostor za proširenje Tehnološkog parka Zagreb na ovu lokaciju.

Cijena obaju objekata je 29.327.966,00 kn.

POVRŠINE OBJEKATA NOVI PETRUŠEVEC			
Red. br.	OBJEKTI I OKOLIŠ	BRP	NKP
		bruto razvijena površina	neto korisna površina
1.	ZGRADA 1	3.780,98 m ²	3.085,67 m ²
2.	ZGRADA 2	1.898,79 m ²	1.708,91 m ²
3.	OKOLIŠ UZ ZGRADE	2.250,00 m ²	
4.	PARKIRALIŠTE	4.350,00 m ²	
UKUPNO		12.279,77 m ²	4.794,58 m ²

ZGRADA 1 PC 2 - Centar poduzetničke izvrsnosti

Poslovni i radionički prostori za poduzetnike

Zgrada je izgrađena kao stambeno-poslovni objekt. Vanjske dimenzije zgrade su 88,35 x 12,60 m. Objekt ima 29 stambeno-poslovnih jedinica na 1. i 2. katu te 6 radionica u prizemlju.

Površina objekta – 3.780,98 m² (BRP)

- 24. poslovnih prostora - svaki.... 78,10 m²
- 5 poslovnih prostora - svaki..... 32,50 m²
- 6 radionica - svaka 150,00 m²
- kotlovnica i spremište 75,00 m²

ZGRADA 2

ZGRADA 2 PC 2 + PC 3

Zgrada je izgrađena kao trobrodna proizvodna hala s prizemljem i katom.

Vanjske dimenzije zgrade su 48,25 x 19,20 m. Nosiva konstrukcija hale je od armirano-betonskih stupova i greda raspona 6,70 + 4,50 + 6,70 m, na razmaku od 7,20 m.

Površina objekta – 1.898,79 m²

PRIZEMLJE PC 2 – Centar poduzetničke
izvrsnosti

- proizvodni prostori za poduzetnike
- uredi, skladišta, proizvodni prostor, sanitarni čvor

Ukupna NKP – 837,71 m²

- za proizvodno-skladišni prostor 510,00 m² (10 x 51m²)
- ostalo za urede (prostor za domara,
sanitarni čvor, spremišta) 327,71 m²

KAT PC 3 – Centar za razvoj poduzetništva

- uprava TPZ-a, učionice za poslovnu školu, informatička učionica,
sobe za razgovore, prostor za izložbu

Ukupna NKP – 871,20 m²

- 80 m² za 4 ureda za upravu
- 202 m² za 2 - 3 informatičke učionice i radionice
- 173 m² za polivalentnu dvoranu
- 102 m² za 2 učionice općeg tipa
- serverska prostorija, 1 ured, soba za sastanke i sanitarni čvor

Rekonstrukcija i preuređenje zgrada

Da bi se postojeća zgrada prilagodila zahtjevima Tehnološkog parka, planirani su sljedeći zahvati na rekonstrukciji zgrada:

ZGRADA 1

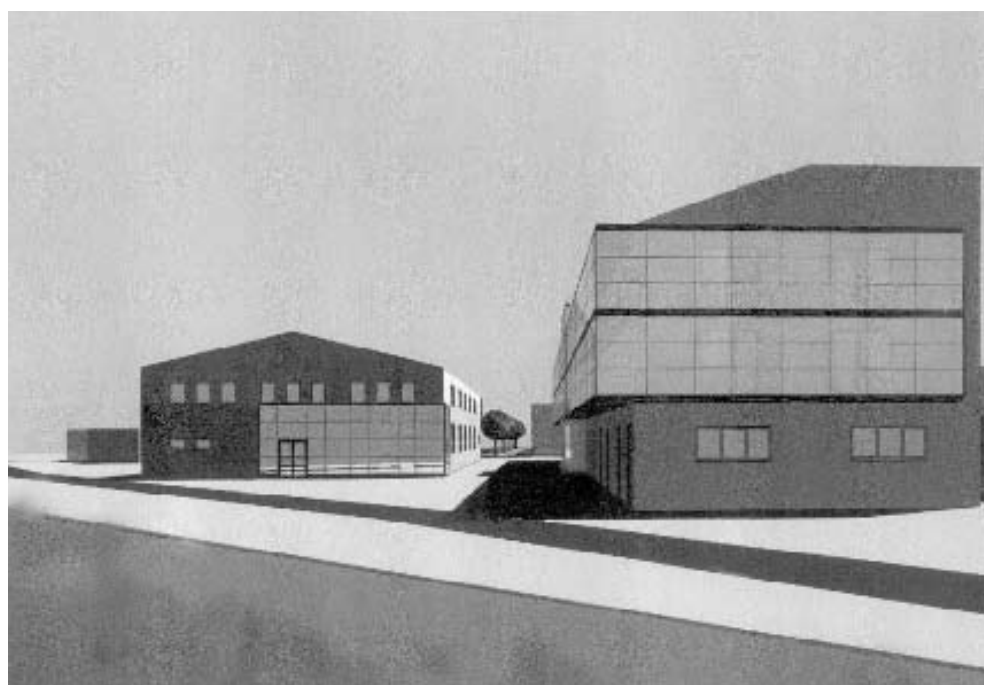
Za potrebe korisnika Tehnološkog parka treba izvršiti prilagodbu postojećih prostora uz samo nužne preinake:

- Zadržati postojeće radionice u prizemlju.
- Uređenje kafića (kantine) u južnom dijelu prizemlja.
- Minimalni zahvati za prilagodbu stanova na 1. i 2. katu u poslovne prostore za korisnike.
- Izvedba pristupa osobama s invaliditetom, ugradnja dizala.
- Uređenje ulaznog hola u prizemlju.
- Zastakljenje pristupne galerije na 1. i 2. katu.
- Osigurati uštedu energije potpunom toplinskom izolacijom zgrada.
- Predvidjeti odvojeno mjerenje potrošnje el. energije i dr.

ZGRADA 2

Za prilagodbu postojećeg prostora potrebama korisnika Tehnološkog parka treba izvršiti nužne preinake u unutrašnjim prostorima postojeće građevine:

- Unutrašnje uređenje prizemlja i kata za nove namjene - prema programu.
- U prizemlju se u ulaznom dijelu na južnoj strani planira uređenje prostorija za portira, domara, info-poslovnog savjetnika, u sadašnjem prostoru hale planira se uređenje radionica za korisnike. Na sjevernoj strani planiran je ulaz za korisnike sa sanitarnim čvorom i dizalom.
- Na katu iznad ulaznog dijela planira se uređenje prostora za upravu, a u središnjem dijelu uređenje izložbenog prostora (forum), prostorije za edukaciju s mogućnošću povezivanja prema različitim potrebama.
- Potrebna je obnova pročelja s potpunom toplinskom izolacijom.
- Rekonstrukcija povišenog stropa središnjeg dijela hale, da se omogući potpuno i nesmetano korištenje 1. kata.
- Izvedba pristupa osobama s invaliditetom, ugradnja dizala, sanitarnog čvora i drugo.

Novi Petruševac u budućnosti

V. PODUZETNICI U TPZ-u

Osnovna funkcija Tehnološkog parka Zagreb je privlačenje, selekcija i izbor poduzetnika i pomaganje im u rastu i razvoju. Već od samog početka definirani su kriteriji po kojima se moglo ući u Tehnološki park, odnosno kakva poduzeća nisu mogla ući. Nakon što je Grad Zagreb kupio Tehnološki park ta pravila uvedena su u Pravilnik o prijemu malih poduzetnika u Tehnološki park Zagreb. Kriteriji su opisani u prethodnom poglavlju.

Tijekom 10 godina u Tehnološki park Zagreb ušlo je 46 privatnih, tehnološki i razvojno orijentiranih malih poduzeća koja stvaraju i plasiraju na tržište inovativne, high-tech proizvode i usluge na području elektronike, računalne telefonije, radarske tehnike, robotike, razvoja softvera, dijagnostike u energetskim postrojenjima, konzaltinga i unapređenja poslovanja. Uz njih je i nekoliko poduzeća koja daju usluge poduzetnicima u Tehnološkom parku, tzv. logistika. Od ukupnog broja poduzeća 7 poduzeća možemo definirati kao skupinu «nevažnih prolaznika» koje nećemo uzimati u obzir kod analize. Oni

su ušli u prvoj godini rada Parka zbog potrebe da se osigura neki dodatni priljev novca, kada je Park bio poluprazan. Zbog neiskustva je u nekoliko slučajeva u početku izvršen i pogrešan izbor. Većina takvih je već na kraju 1994. izašla iz Parka.

Zanimljivo je poduzeće Protektor d.o.o. koje je izašlo iz Tehnološkog parka 1997. i vratilo se 2004. godine pa ga u popisima imamo i među poduzećima koja su izašla i među poduzećima koja su sada u Tehnološkom parku.

Znači, možemo računati s 39 poduzeća koja su djelovala u Tehnološkom parku.

Detaljan pregled poduzetnika s opisom djelatnosti i podacima za kontakt nalazi se na: www.tehnopark.hr

ALTPRO d.o.o.

ZZAP d.o.o.

ENVOX d.o.o.

VESKI d.o.o.

MIKROTREND d.o.o.

LOGOS d.o.o.

CITUS d.o.o.

UTILIS d.o.o.

IKI d.o.o.

LD SOFT d.o.o.

SIAL d.o.o.

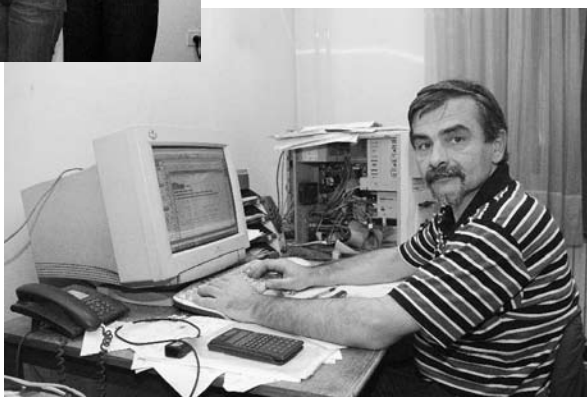
LEO-LD d.o.o.

TEMPUS d.o.o.

WISPRA d.o.o.

LAKI ELEKTRONIKA d.o.o.

ERGONOMIKA d.o.o.

FIT-AL

ORGANIZACIJA POSLOVANJA
KOVAČ d.o.o.

MAXIMA PROF d.o.o.

KONTRA B d.o.o.

1994. – 2004.

TABELA 1 PODUZETNICI KOJI SU SADA U TEHNOLOŠKOM PARKU (stanje 01.11.2004.)						
R. BR.	PODUZEĆE	DIREKTOR I VLASNIK	GOD. OSNIVANJA	DOŠAO U TPZ	OTIŠAO IZTPZ-a	NAPOMENA
1	ZZAPELEKTRONIK d.o.o.	Pero Marinčić	02.12.92.	01.03.94.		
2	MIKROTREND d.o.o.	Željko Dujmović	20.08.93.	11.04.94.		
3	SIAL d.o.o.	Nikola Čolaković	11.07.94.	30.09.94.		
4	VESKI d.o.o.	Goran Orešković	09.05.90.	24.11.94.		
5	ORG.POSL.KOVAČ d.o.o.	Željko Kovač	09.03.92.	01.02.95.		
6	ERGONOMIKA d.o.o.	mr.Svjetlana Šokčević mr.Vesna Bubanović Lidija Loborec	12.07.95.	01.04.95.		
7	ALTPRO d.o.o.	Zvonimira Viduka	23.11.92.	29.09.95.		
8	IKI d.o.o.	Miroslav Isailović	01.03.91.	01.11.95.		
9	MAXIMA PROF d.o.o.	Vesna Grubić	29.07.94.	01.01.95.		
10	KONTRA B d.o.o.	Biserka Živko	15.01.91.	24.10.96.		
11	FIT-AL (FITTICH - ZG)	Darko Domiter	02.01.98.	14.11.97.		
12	LEO-LD d.o.o.	Vesna Koropanov-Lojen	08.01.97.	10.01.98.		
13	LAKIELEKTRONIK Ad.o.o.	Gabrijel Ilakovac	14.12.94.	01.07.99.		
14	CITUS d.o.o.	Tomislav Bronzin	09.09.99.	14.02.00.		
15	LD SOFT d.o.o.	Damir Lacković	01.12.95.	25.05.00.		
16	WISPRA d.o.o.	Božena Bahun	1995.	17.07.00.		
17	NAVIGO SISTEM d.o.o.	Neven Čolić	27.04.00.	30.03.01.		
18	UTILIS d.o.o.	Goran Polonji	24.04.02.	01.10.02.		
19	PROTEKTOR d.o.o.	Šime Zonjić Slaven Firinger	12.05.93.	01.10.04.		Otišli 1997. i ponovo se vratili.

NAPOMENA: Protektor je tvrtka koja je izašla iz Tehnološkog parka 1997. i vratila se u 2004.

Broj	Poduzeće	Osoba	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
20	Z P A d.o.o.	Juraj Zbiljski	20.07.91.	01.03.94.		30.03.97.							
21	UNISOFT d.o.o.	Zdenko Mondekar	01.03.91.	02.05.94.		01.11.97.							
22	I N R A d.o.o.	Gordana Žigolić	1994.	02.05.94.		01.07.03.							
23	EDO d.o.o.	Edo Osredečki	29.12.89.	12.07.94.		30.06.97.							
24	RADAR ING d.o.o.	mr. Milenko Kolega	02.06.94.	29.08.94.		15.11.95.							
25	MOKOM d.o.o.	Darko Majerić	22.07.94.	23.09.94.		30.10.95.							
26	LOGOS d.o.o.	Dražen Pehar	16.03.93.	03.10.94.		31.12.00.							
27	PROTEKTOR d.o.o.	Slaven Firinger	12.05.93.	01.03.95.		30.09.97.						Vratili se 01.10.04.	
28	SUPREM d.o.o.	Boris Dugandić	26.01.94.	18.10.94.		31.01.97.							
29	AURIS d.o.o.	Darko Ratkaj	15.12.94.	31.08.95.		30.06.99.							
30	TEMPUS d.o.o.	Damir Vidović	08.02.94.	27.10.95.		1999.							
31	ASIS d.o.o.	Gordan Smadilo	22.3.94.	10.4.96.		30.04.00.							
32	ENTER-ING d.o.o.	Edin Hodžić	02.04.91.	01.05.96.		31.03.02.							
33	INEA CR d.o.o.	Zvonko Gracin	15.11.91.	14.09.96.		15.06.04.							
34	ENVOX d.o.o.	Denis Kotlar	19.12.94.	23.09.96.		1999.							
35	BEMASS-PROJEKT d.o.o.	mr. Stjepan Kendel	20.05.93.	24.09.96.		15.09.04.							
36	ENONA d.o.o.	Zoran Jagec	20.12.95.	01.05.97.		10.01.98.							
37	PROCESS ELECTRONIC d.o.o.	mr. Krešimir Žic		26.03.99.		30.03.01.							
38	KK CONSULTING	Krešimir Kos		23.05.00.		01.09.02.							
39	AUTOWEB d.o.o.	Krešimir Prtenjak	21.12.00.	26.09.00.		30.06.03.							
40	CAMDIVISION d.o.o.	Krešimir Lugarić		12.06.01.		01.12.01.							

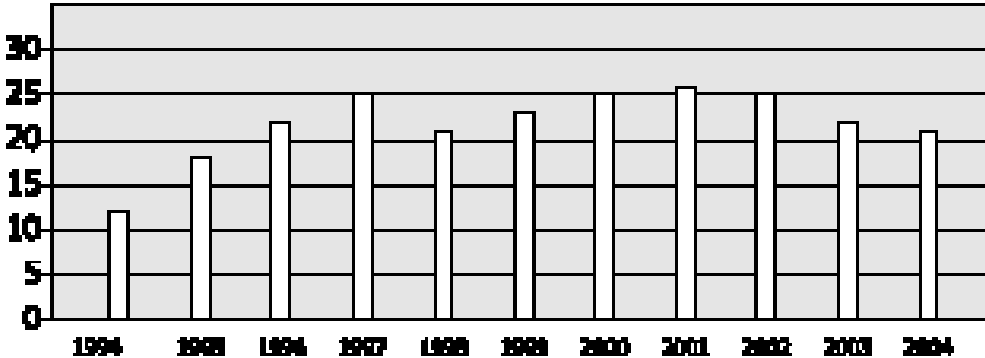
NAPOMENA: Protektor je tvrtka koja je izašla iz Tehnološkog parka 1997. i vratila se u 2004.

Analiza podataka

Analizirajući poduzeća koja su ušla u Tehnološki park Zagreb, možemo doći do zanimljivih zaključaka. U Park su ulazila u velikoj većini društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.), ali su bila i dva obrta. Starost poduzeća kod ulaska u Park je od 2 mjeseca do 5 godina. Kod poduzeća koja su ulazila u Tehnološki park dominantne su dvije skupine: poduzeća stara 0,2 do 0,5 godina i poduzeća stara 3 do 5 godina.

Tijekom 10 godina iz Parka je otišlo 21 poduzeće. Ukupan broj poduzeća po pojedinoj godini bio je prosječno 22 - od 12 prve godine, maksimalno 26 poduzeća 2001. godine, do 21 poduzeća tijekom 2004. godine. Na kraju 2004. godine u Tehnološkom parku djeluje 19 poduzeća.

Prikaz broja poduzetnika po pojedinim godinama

Podjela po skupinama i djelatnostima

Poduzetnike u Parku možemo grupirati u 5 osnovnih skupina:

1. SKUPINA - ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACIJE

- ukupno je bilo **10** poduzeća
 - 3 poduzeća su otišla iz Parka
 - 7 poduzeća je još uvijek u Parku.

2. SKUPINA – INFORMATIKA, DIJAGNOSTIKA, INTERNET

- ukupno je bilo **17** poduzeća
 - 12 poduzeća je otišlo iz Parka
 - 5 poduzeća je još uvijek u Parku.

NAPOMENA: U toj skupini je najveći broj poduzeća koja nisu uspjela nakon odlaska iz Parka, ali u toj skupini su i najuspješnija poduzeća!

3. SKUPINA – PROJEKTIRANJE ELEKTROMOTORNIH POGONA I SUSTAVA

- ukupno su bila **3** poduzeća
 - 2 poduzeća su otišla iz Parka
 - 1 poduzeće je još uvijek u Parku.

4. SKUPINA – KONZALTING

- ukupno **2** poduzeća
 - oba poduzeća su još u Parku.

NAPOMENA: Konzalting na području poslovnih savjeta i poslovnih planova te na području sigurnosti na radu.

5. SKUPINA – LOGISTIKA

- ukupno je bilo **7** poduzeća
 - 4 poduzeća su otišla iz Parka
 - 3 poduzeća je još uvijek u Parku.

NAPOMENA: To su poduzeća koja podržavaju osnovna poduzeća:

- usluge čišćenje te usluge pića, kava, sokova
- usluge vođenja računovodstva
- usluge obrazovanje poslovnih jezika, prevođenje
- usluge marketinga.

PODUZETNICI U TEHNOLOŠKOM PARKU ZAGREB 1994.-2004.				
PODJELA PO SKUPINAMA				
R. br.	DJELATNOST	PODUZEĆA		
1.	ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACIJE	1.	ZZAP ELEKTRONIK d.o.o.	OSTALI
		2.	MIKROTREND d.o.o.	
		3.	LAKI ELEKTRONIKA d.o.o.	
		4.	NAVIGO SISTEM d.o.o.	
		5.	IKI d.o.o.	
		6.	ALTPRO d.o.o.	
		7.	FIT-AL	
		8.	MOKOM d.o.o.	OTIŠLI
		9.	PROTEKTOR d.o.o.	
		10.	RADAR ING d.o.o.	
				UKUPNO
2.	INFORMATIKA, DIJAGNOSTIKA, INTERNET	11.	SIAL d.o.o.	OSTALI
		12.	CITUS d.o.o.	
		13.	UTILIS d.o.o.	
		14.	LD SOFT d.o.o.	
		15.	VESKI d.o.o.	
		16.	UNISOFT d.o.o.	OTIŠLI
		17.	LOGOS d.o.o.	
		18.	SUPREM d.o.o.	
		19.	AURIS d.o.o.	
		20.	TEMPUS d.o.o.	
		21.	ENTER-ING d.o.o.	
		22.	ASIS d.o.o.	
		23.	ENVOX d.o.o.	
		24.	PROCESS ELECTRONIC d.o.o.	
		25.	KK CONSULTING	
		26.	CAMDIVISION d.o.o.	
		27.	AUTOWEB d.o.o.	
		UKUPNO		17
3.	PROJEKTIRANJE ELEKTRO-MOTORNIH POGONA I SUSTAVA	28.	KONTRA B d.o.o.	OSTAO
		29.	BEMASS PROJEKT d.o.o.	OTIŠLI
		30.	INEA CR d.o.o.	
				UKUPNO
4.	KONZALTING	31.	O.P. KOVAČ d.o.o.	OSTALI
		32.	ERGONOMIKA d.o.o.	
				UKUPNO
5.	LOGISTIKA TPZ-A	33.	MAXIMA PROF d.o.o.	OSTALI
		34.	WISPRA d.o.o.	
		35.	LEO-LD d.o.o.	
		36.	I N R A d.o.o.	OTIŠLI
		37.	Z P A d.o.o.	
		38.	EDO d.o.o.	
		39.	ENONA d.o.o.	
		UKUPNO		7

Trajanje boravka u Parku

Prosječno vrijeme boravka poduzeća u TPZ-u je 5,40 godina. Neka poduzeća su u Tehnološkom parku već 10 godina. Vrlo često se postavlja pitanje zašto ta poduzeća nakon 5 do 7 godina nisu napustila Tehnološki park. Sada je prilika da se o tome nešto više kaže:

1. TPZ nije klasični, jednostavni inkubator kojeg poduzetnici napuštaju nakon završetka tzv. inkubacijske faze nakon 5 do 7 godina. Zapravo takvih klasičnih inkubatora ima i u svijetu sve manje. Niti jedan od 8 tehnoloških parkova iz srednjoeuropskog projekta TPN ne djeluje na način tzv. klasičnog inkubatora.
2. TPZ je prerastao razinu djelovanja klasičnog inkubatora i postao je kreativna zajednica poduzeća. To je «kao obitelj u kojoj ima mjesta i za djeda i baku i mamu i tatu, sina i kćer i unuke». To znači da je to zajednica u kojoj djeluju i mlada poduzeća u fazi kretanja u poslovni život, u fazi inkubacije i stara poduzeća koja ostvaruju zrele rezultate na tržištu. U klasičnom inkubatoru su samo mlada poduzeća i nemaju mogućnosti iz neposredne blizine učiti od zrelih poduzeća. U TPZ-u mlada poduzeća imaju uz sebe i «stara» poduzeća od koji mogu nešto naučiti i sudjelovati u njihovim projektima.

3. U TPZ-u je najdulje ostalo nekoliko odličnih inovativnih poduzeća koja ostvaruju najbolje rezultate na području razvoja, osvajaju razne nagrade: od nagrade na svjetskim izložbama inovacija do Zlatne kune i Nagrade Hrvoje Požar. Njihovi rezultati važni su za imidž, sliku Tehnološkog parka, svojim djelovanjem su proslavili TPZ, a imaju veliku važnost i za gospodarstvo Grada Zagreba. Oni su mentori mladim poduzećima i odgovara im i motivira ih način rada i okoliša u TPZ-u. Osim toga oni u svoje složene, često izvozne projekte uključuju mlada poduzeća, stvaraju se clusteri i ostvaruje sinergija djelovanja. Time se stvara jedna optimalna kombinacija.
4. Nažalost, u Zagrebu nema dovoljno visokotehnoških poduzeća koja bi mogla stalno puniti Tehnološki park. Izgleda da ih ima sve manje i zato se treba otvoriti i prema onim tehnologijama kojih još nema u TPZ-u.
5. Iz Tehnološkog parka poduzetnici odlaze kada «osjete sami da je vrijeme za to», odnosno kada im je Park pretijesan i žele dalje rasti i razvijati se. Neki su kupili svoj poslovni prostor, neki su naslijedili veći poslovni prostor i preselili se, a neki su iznajmili drugdje mnogo veći prostor od onog koji mogu dobiti u TPZ-u.

Analiza trajanja boravka u TPZ-u pokazuje sljedeće rezultate:

- Prosječno vrijeme boravka pojedinog poduzetnika u Parku je **5,4 godina**.
- **60%** poduzetnika boravi u TPZ-u **1 – 5,9** godina, a **40%** **6 – 10,5** godina.
 - 10 – 10,5 godina 4 poduzetnika ili 10,00%
 - 9 – 9,9 godina 5 poduzetnika ili 12,50%
 - 8 – 8,9 godina 3 poduzetnika ili 7,50%
 - 7 – 7,9 godina 3 poduzetnika ili 7,50%
 - 6 – 6,9 godina 1 poduzetnik ili 2,50%

 - 5 – 5,9 godina 2 poduzetnika ili 5,00%
 - 4 – 4,9 godina 5 poduzetnika ili 12,50%
 - 3 – 3,9 godine 6 poduzetnika ili 15,00%
 - 2 – 2,9 godine 6 poduzetnika ili 15,00%
 - 1 – 1,9 godine 5 poduzetnika ili 12,50%

b r o j p o d u z. z.	7											
	6											
	5											
	4											
	3											
	2											
	1											
		1-2	2-3	3-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-10,5	10,5-11
	GODINE BORAVKA U TPZ-u											

VRIJEME BORAVKA PODUZETNIKA U PARKU (GODINE)

Uspješnost poduzeća

Od 39 poduzeća njih 8 nisu uspjela (7 nakon odlaska iz Parka). Ostala poduzeća možemo podijeliti u četiri skupine: vrlo uspješna, uspješna, stabilna i poduzeća koja su još u fazi rješavanja poslovnih problema.

Uspješna poduzeća

- **Vrlo uspješna poduzeća.** To je posebno interesantna skupina. Njih možemo izabrati prema kriteriju ostvarivanja vrijednih razvojnih rezultata i prema kriteriju poslovne uspješnosti. U većini slučajeva te dvije skupine se preklapaju, odnosno ta dva kriterija, osim u nekoliko slučajeva, daju iste rezultate. Četrnaest poduzeća ostvarivalo je značajne razvojne rezultate u stvaranju novih proizvoda. Četiri poduzeća predstavlja elitnu skupinu, «zvijezde Tehnološkog parka», jer su osvojila veliki broj nagrada na izložbama inovacija i novih proizvoda u svijetu, znanstvena, gospodarska i društvena priznanja. Među ostalima ima «mladih zvijezda u usponu», poduzetnika koji imaju i do 70 % izvoza softvera na europsko tržište, poduzetnika koji svojim proizvodima na osnovi svog razvoja ostvaruju veliki rast i razvoj i ugled na domaćem tržištu.
- Samo jedno poduzeće iz skupine poduzeća koja su ostvarila značajne razvojne rezultate i priznanja u konačnici nije uspjelo na tržištu, a 3 poduzeća iz te skupine ne uspijevaju značajnije poslovno napredovati. Ali oni su najbolji kao vrsni suradnici u tuđim projektima.
- Ovim vrlo uspješnim poduzećima s velikim razvojnim rezultatima mogu se dodati dva poslovno vrlo uspješna poduzeća koja rade značajne složene projekte visoke tehničke razine, ostvaruju značajan

poslovni uspjeh (sa stanovišta ostvarenog profita), ali bez posebnih rezultata i nagrada na području razvoja inovativnih proizvoda.

- **Uspješna i stabilna poduzeća.** Gornjim poduzećima možemo dodati 5 poslovno uspješnih poduzeća i 6 stabilnih poduzeća koja ne ostvaruju poseban rast, ali stabilno posluju. Interesantno je jedno poduzeće koje vode dva mlada poduzetnika koji imaju mnogo kvalitetnih i zanimljivih projekata. U jednom trenutku su ušli u poslovne poteškoće, smanjili broj zaposlenika, ali su ubrzo počeli rasti i zauzimati prijašnju poziciju. U listopadu su ponovno došli u Tehnološki park.

Neuspjeh pojedinih poduzeća

Samo jedno poduzeće je tijekom boravka u Parku doživjelo poslovni neuspjeh. To je poduzeće koje radilo na projektima informatizacije i restrukturiranja velikih poduzeća koja su nelikvidna i nisu imali novaca za normalno poslovanje. Još nekoliko takvih poslovnih poteza odvelo ih je u stečaj.

Ostalih 7 poduzeća su doživjela neuspjeh nakon odlaska iz Parka. Interesantno da je većina tih poduzeća iz 2. skupine - informatika, dijagnostika, internet.

Tri poduzeća koja nisu uspjela su s područja interneta (web stranica i sl.). Jedno od njih je ostvarilo najveće uspjehe na području kvalitete web stranica, a njihova web stranica je imala izvanredno veliki posjet. Nažalost, ta aktivnost ipak ne ostvaruje dovoljno novaca za poslovni život. Jedno

drugo poduzeće koje je imalo odličan, visokosofticirani proizvod i slabu konkurenciju propalo je zbog svađe između vlasnika i zbog vezanja uz veliko poduzeće koje je otišlo u stečaj. Jedno poduzeće s vrlo nagrađivanim inovatorom nije uspjelo jer nije dobilo obećani kredit koji su trebali dobiti kao mladi inovatori i poduzetnici. Zapravo, taj mladi poduzetnik je na kraju zaključio da mu je jednostavnije raditi u poduzeću svog oca, uspješnog velikog poduzetnika.

Izvoznici

Mnogi poduzetnici iz Tehnološkog parka su izvoznici i izvoze u Njemačku, Sloveniju, Italiju, Austriju, Egipat, BIH, Makedoniju, npr.:

- ALTPRO d.o.o. izvozi u Austriju, Njemačku, Španjolsku, Mađarsku, BIH, SCG elektroničku opremu za željezničku industriju.
- VESKI d.o.o. izvozi u Sloveniju monitoring sustave.
- INEA d.o.o. izvozi procesorsko upravljanje na kompleksnim uređajima koji su isporučeni u Egipat, Sloveniju, BIH.
- IKI d.o.o. izvozi opremu i tehničku podršku telekomunikacijskoj opremi za BIH, Crnu Goru.
- BEMASS d.o.o. izvozi elektromotorne pogone u BIH.
- SIAL d.o.o. izvozi usluge projektiranja softvera talijanskim tvrtkama.
- ZZAP d.o.o. izvozi usluge razvoja i specijalne proizvode u Austriju.
- ENVOX d.o.o. izvozi softver u USA, Norvešku, Mađarsku, Švedsku.
- UTILIS d.o.o. izvozi softvere u Švicarsku i Njemačku.
- NAVIGO d.o.o. izvozi Cro Guide sustav za satelitsku navigaciju u Češku, Njemački, Mađarsku, Sloveniju.

Udio izvoza kod nekih poduzetnika koji su sada u Tehnološkom parku je preko 50 %, npr. UTILIS d.o.o. (70 %), VESKI d.o.o. (50 %), ALTPRO d.o.o. (50 %).

Situacija se kontinuirano mijenja i udio izvoza se stalno povećava.

Mladi poduzetnici

Posebno interesantna skupina poduzetnika u TPZ-u je skupina mladih poduzetnika, čak mlađih od 30 godina. I Dražen Pehar (LOGOS) i Denis Kotlar (ENVOX), zvijezde Tehnološkog parka, imali su manje od 30 godina

kada su bili u Parku. U 2000. godini od 25 poduzeća 5 ih je bilo u kategoriji mladih (direktori i vlasnici mlađi od 30 godina):

1. PROCESS ELECTRONIC d.o.o.	- Krešimir Žic (29 godina).
2. MAXIMA PROF d.o.o.	- Tamara Sunarić (26 godina).
3. CITUS d.o.o.	- Tomislav Bronzin (27 godina).
4. KK CONSULTING	- Krešimir Kos (29 godina).
5. AUTOWEB d.o.o.	- Krešimir Prtenjak (27 godina).

Njihov prosjek godina bio je tada 27,6 godina.

Žene u poduzetništvu

U Tehnološkom parku Zagreb djeluju 4 poduzeća koja su osnovale žene, žene su direktorice, a u njima rade većinom žene. To su ERGONOMIKA d.o.o., MAXIMA PROF d.o.o., WISPRA d.o.o. i LEO LD d.o.o.

Djeca

Još jedan zanimljiv podatak: Poduzetnici iz Tehnološkog parka imaju puno djece (neki od njih i po četvoro) – Zvonko Viduka (4), Nikola Čolaković (3), Božena Bahun (3). U 2004. godini poduzetnici i zaposlenici u TPZ-u dobili su 6 malih beba. Na kraju godine, kada za Božić imamo priredbu za djecu, cijeli Tehnološki park je pun djece. I to je isto snaga TPZ-a.

Subvencija najma - potpora poduzetnicima za povoljnije korištenje poslovnog prostora

Dok je Tehnološki park bio u vlasništvu KONČARA, troškovi boravka u Parku su bili kao i u većini poslovnih prostora u Gradu, znači oko 20 DEM/m². Na taj način je Tehnološki park bio jedan od najskupljih inkubatora i tehnoloških parkova u Europi. Kada je Grad Zagreb kupio Tehnološki park, tada su u okviru Programa poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva (točka 4.1.4. iz Programa – osiguranje povoljnijeg korištenja poslovnog prostora i uvjeta poslovanja u poduzetničkim inkubatorima, poduzetničkim centrima, tehnološkim centrima, tehnološkim parkovima i poslovnim zonama) omogućene subvencije troškova najma pa su troškovi boravka u Parku značajno smanjeni. Ali cijena najma ne mijenja se linearno, odnosno ne povećava se tijekom boravka u inkubatoru ovisno o dužini boravka, kao u mnogim drugim inkubatorima.

Cijena boravka u TPZ-u definirana je na kvalitetniji način u skladu s ostvarivanjem ciljeva djelovanja Parka. Budući da TPZ potiče djelatnosti na razvoju inovativnih proizvoda, a posebno želi pomagati mlade poduzetnike, i kriteriji subvencioniranja najma povezani su s time. Subvencija najma kojom Grad Zagreb smanjuje troškove poduzetnicima daje se na osnovnu cijenu od 10 eura/m². Subvencija se kreće u rasponu od 90 % za vrijeme prve godine za mlade poduzetnike inovatore, 50 % za poduzetnike koji ostvaruju značajne rezultate na području razvoja proizvoda, do 30 % za poduzetnike koji dobro napreduju, ali u tom razdoblju nisu ostvarili posebne rezultate na području razvoja proizvoda. Ako netko ne zaslužuje subvenciju, tada niti ne zaslužuje biti u Tehnološkom parku.

VI. NOVI PROIZVODI

Poduzetnička koncepcija razvoja proizvoda

Od prvog dana rada Tehnološkog parka Zagreb težište je bilo na poticanju rasta i razvoja poduzetnika koji su svoje poslovanje temeljili na razvoju i proizvodnji novih proizvoda. Takav se pristup njegovao u vremenima u kojima je razvoj našeg gospodarstva bivao sve više zanemarivan, kada su prevladavali uvoznici i preprodavači strane robe te kada se na razvoj gledalo kao na luksuznu i pomalo nepotrebnu aktivnost.

Početakom 90-ih u kontejnere su bacane ogromne količine dokumenata, standarda i nacрта, pored svih tih poduzeća koja su otišla u stečaj. Mnoge tvrtke koje su nekada imale zavidnu razinu razvoja, organizacije i tehničke dokumentacije, počele su raditi na način kao da je jedno razdoblje znanja potpuno nestalo. U to vrijeme je bilo popularno provoditi racionalizaciju u dokumentaciji, izbacivati standarde, nacрте, sve ono u što su uložene godine sustavnog, studioznog i napornog rada i učenja. Izgubilo se samopuzdanje i vjera u vlastite sposobnosti. Spas se tražio u strancima i stranim investicijama. Često se čulo: «Pa kako se mi možemo na tržištu boriti sa Siemensom, ABB-om, Toshibaom i ostalima?»

Novi pristup i poduzetništvo

Razvoj proizvoda i njegovi rezultati u Tehnološkom parku ne dolaze niotkuda. Iza takvog razvoja stoji dugogodišnji kontinuitet tehničkog i stručnog napredovanja te akumulacije znanja pojedinaca, kao i novi pristup razvoju koji donose poduzetnici. Takav je razvoj tržišno orijentiran, s mnogo poduzetničkog rizika, rasterećen balasta neefikasnosti i birokratizacije, isto tako ne pretpostavlja linearno kretanje niti velike, nagle korake. To je skup procesa koji kreću korak po korak prema naprijed, s usponima i padovima, uz preispitivanja iskustava, osluškivanja tržišta i traženja uspješnih poslovnih rješenja. Poduzetnici taj rizik nose na svojim leđima i zato im treba dati podršku i potporu.

Uspješan razvoj u poduzetništvu uvijek je vezan uz neku jaku ličnost koja može oko sebe okupiti i motivirati dobar tim. Ljudi i njihovo znanje najveća su vrijednost jednog poduzeća. Sve ostalo može se kupiti, unajmiti, posudi-

ti, međutim za ljude je potreban dug proces izbora, obrazovanja i ulaganja. Osim toga, razvoj mora biti tržišno orijentiran i usmjeravan od strane tržišta.

Imamo iskustva s nekadašnjim razvojem u bivšem sustavu koji nije dao prave efekte na tržištu. Zato, treba definirati novi pristup i novu strategiju razvoja.

«Pa te male firme nemaju nikakve šanse na tržištu u borbi s velikim proizvođačima. Osim toga o kakvom to razvoju govorimo? Kakav je razvoj moguć bez skupih laboratorija, skupe tehnologije i bez mnogo novaca?» uobičajena su mišljenja koja opravdavaju sadašnje stanje.

Unatoč takvim razmišljanjima, vrhunski rezultati na području visokih tehnologija koje ostvaruju poduzetnici Tehnološkog parka Zagreb govore suprotno i pokazuju kako se kroz poduzetništvo stvara novi pristup u stvaranju konkurentne sposobnosti hrvatskog gospodarstva. Mnogi su poduzetnici iz Tehnološkog parka godinama radili, učili i razvijali se u KONČARU i drugim značajnim poduzećima. Stjecali su vrhunsko znanje, a upravo je to i tako stečeno znanje temelj razvoja novih proizvoda i konkurentne prednosti na tržištu. Svake godine u TPZ-u je proizveden veliki broj novih proizvoda i njihov broj je rastao od 1994. tijekom svih 10 godina rada. Neki od tih proizvoda rezultat su vlastitog razvoja koji je trajao i do 5 godina.

Najpoznatiji proizvodi

Neki od najpoznatijih proizvoda koji su razvijeni i proizvedeni u Tehnološkom parku:

- CT STUDIO - ENVOX d.o.o.
- Sustav za automatsko zaustavljanje vlaka - ALTPRO d.o.o.
- Brojač osovina - ALTPRO d.o.o.
- ZABAFON - LOGOS d.o.o.
- CoDis - VESKI d.o.o.
- CroGuide - NAVIGO d.o.o.

Možemo detaljnije opisati nekoliko proizvoda:

CoDIS - sustav za trajni nadzor stanja
(VESKI d.o.o.)

Sustav CoDiS (Computerized Diagnostics System) namijenjen je trajnom dijagnostičkom nadzoru strojeva i postrojenja, a razvijen je u poduzeću VESKI d.o.o. koje posluje u okviru Tehnološkog parka Zagreb. Svrha ugradnje

dijagnostičkih nadzornih sustava je:

- kontinuirano neprekidno mjerenje mjerodavnih veličina preko mjernih davača i pretvarača te neprekidna analiza izmjerenih veličina s ciljem dobivanja informacija bitnih za ocjenu stanja (standardno su u upotrebi metode obrade u vremenskoj i frekvencijskoj domeni, a po potrebi se koriste i ostale metode, npr. *wavelet*, statistika i sl.);
- statistički pregledi podataka mjerodavnih za ocjenu stanja snimljenih u dužim vremenskim razdobljima, s ciljem optimiranja postupaka remonta (održavanje prema stanju) i planiranja eventualnih sanacija;
- dobivanje dovoljno podataka za pouzdanu rekonstrukciju događaja u slučaju pojave neregularnog stanja (havarije, tranzijenti i sl.).

Ovakav sustav je veoma koristan za nadzirani objekt zato što:

- u slučaju promjene stanja sustav će pravovremeno alarmirati korisnika i uputiti ga na poduzimanje korektivnih akcija;
- u slučaju da je stanje stabilno, takva je situacija mjerodavno dokumentirana i korisnik ima na raspolaganju bazu podataka na temelju koje može optimirati održavanja (npr. odgoditi remont ili ne dirati neke komponente postrojenja tijekom remonta).

Sustav CoDiS je modularne konfiguracije i sastoji se iz mjernog dijela (hardver) i programskog dijela (softver). Moduli su mjerno-programskog tipa (nadzor vibracija, nadzor magnetskih indukcija, nadzor zračnih raspora, nadzor električkih veličina i sl.) te samo programskog tipa tako da provode obradu podataka bez potrebe za direktnim mjernim signalima (statistički modul, log-book modul i sl.).

Jednostavnost i fleksibilnost sustava osigurana je osnovnom konfiguracijom koja omogućava realizaciju konvencionalnog nadzora unutar sustava, kao i funkcioniranje sustava kao čisto dijagnostičkog, gdje se signali iz mjernih davača kao «sirovi» podvrgavaju A/D konverziji i daljnjim obradama u računalu sustava CoDiS, što je vidljivo iz shematskog prikaza.

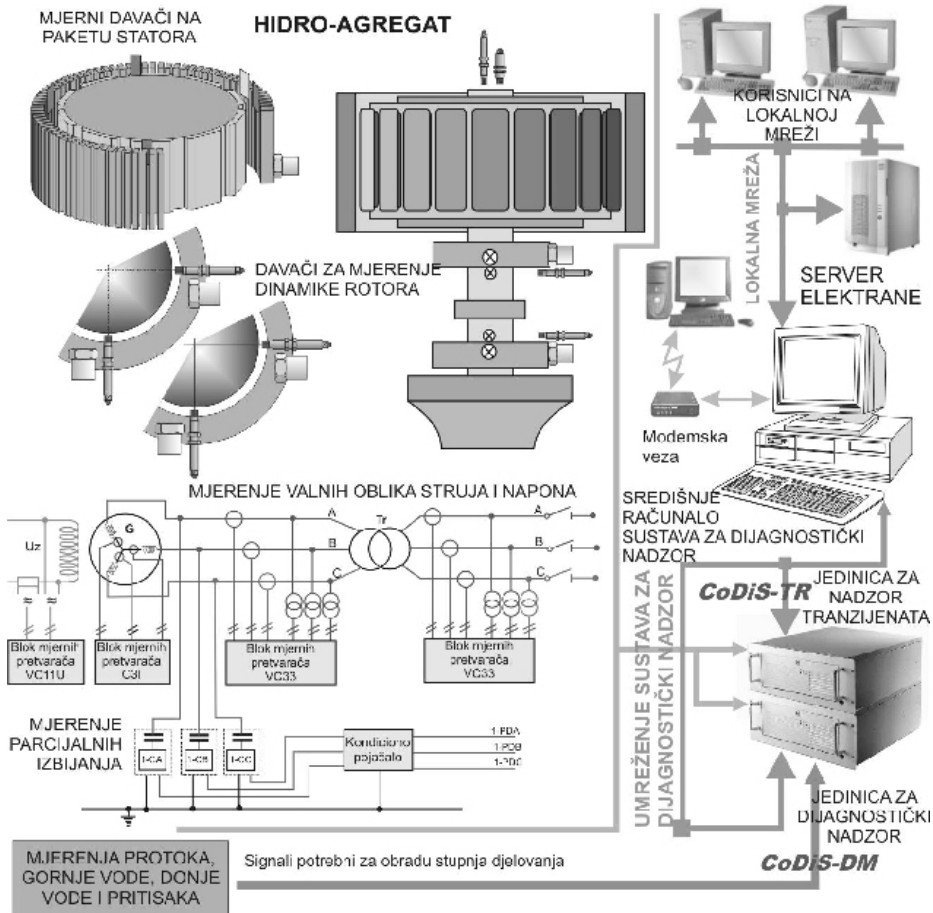

Shematski prikaz sustava CoDiS

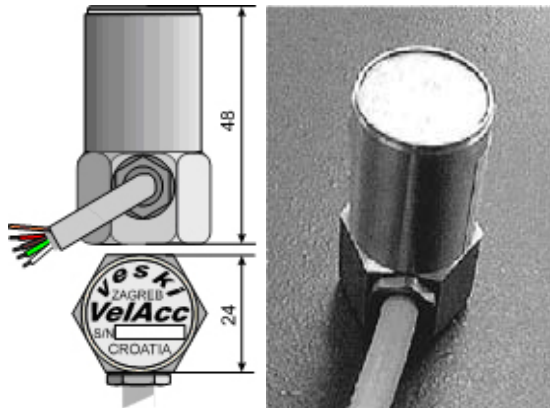
To je ujedno i jedna od bitnih prednosti sustava pred skoro svim najpoznatijim svjetskim sustavima za dijagnostički nadzor, koji u pravilu imaju

«isprepletene» funkcije konvencionalnog i dijagnostičkog nadzora što istovremeno implicira i potrebu ugradnje dodatne opreme ukoliko se žele ostvariti sve željene funkcije dijagnostike.

U sklopu sustava CoDiS razvijeno je nekoliko novih hardverskih komponenti, kao što su npr. mjerni davač ubrzanja za primjenu u zonama u kojima se primjenjuju mjere protueksplozijske zaštite s mjernim područjem od 0 Hz (nagrađen zlatnom medaljom na izložbi EUREKA '97), mjerni davač vibracijske brzine i ubrzanja (nagrađen zlatnom medaljom na izložbi INPEX XIV), mjerni davač magnetske indukcije za ugradnju u zračni raspored električnih strojeva, sklopovi za kondicioniranje signala (anti-aliasing filteri i triggerski sklop, oba za potrebe dijagnostike), mjerni pretvarači struja i napona itd. Posebno zanimljiv je mjerni davač apsolutnih vibracija (vibracijske brzine i ubrzanja) VelAcc 100.

Shematski prikaz cijelog sustava Codis

Mjerni davač vibracijske brzine i ubrzanja

Sustav je ugrađen do sada u veliki broj hidroelektrana (HE Dubrovnik, HE Varaždin, HE Peruča, HE Fužine), termoelektrana (TE Jertovec, TETO Zagreb) i u nuklearnu elektranu (NE Krško).

Sustav za automatsko zaustavljanje vlaka (ALTPRO d.o.o.)

Sustav za automatsko zaustavljanje vlaka, koji proizvodi poduzeće ALTPRO d.o.o. na osnovi vlastitog razvoja, je složen uređaj izvanredno važan za sigurnost željezničkog prometa. Takav sustav proizvodi samo nekoliko proizvođača u Europi. Sustav čine autostop uređaj – RAS 8385 , lokomotivski i pružni magnet (baliza) te signalni i upravljački elementi u upravljačnici lokomotive.

Osnovna namjena autostop uređaja je kontrola brzine prelaska vlaka preko mjesta s ugrađenom pružnom opremom (magnetima). U slučaju nepravilne vožnje vlaka nakon prijema takve informacije od pružnog magnet, koja se prenosi na lokomotivski magnet, Autostop uređaj optičkim i akustičkim signalom upozorava strojovođu, usporava brzinu vlaka ili prinudno koči vlak.

Pružni magnet PM 1020 koji je dio tog sustava je inovativno rješenje razvijeno u poduzeću ALTPRO d.o.o., a kao domaći proizvod zamjenjuje uvoz te se, štoviše, izvezio u nekoliko europskih zemalja. Dosadašnja rješenja stranih proizvođača bila su loša i nepouzdana zbog osjetljivosti na utjecaj vlage i prenapona te zbog gubljenja magnetskih karakteristika tijekom vremena. Zbog svega je toga postojala mogućnost da proizvodi postanu nei-

spravni čak i u slučajevima kad su duže vrijeme bili uskladišteni.

Originalnost inovacije pružnog magneta tvrtke ALTPRO je u izvedbi posebne jezgre koja tijekom vremena ne gubi magnetske karakteristike. Time je mnogostruko povećana sigurnost rada uređaja te se produžuje vijek trajanja i mogućeg korištenja pružnog magneta. Utjecaj vlage je eliminiran posebnim konstrukcijskim i izolacijskim rješenjem, a problem prenapona riješen je specijalnim kondenzatorima.

Klimatska i mehanička ispitivanja i atestiranja uređaja na ekstremne uvjete rada koji vladaju pokraj pruge (vibracije, potresi, udari, niske i visoke temperature) uspješno su završena 2002. godine u laboratorijima i ispitnoj stanici društva KONČAR – Institut za elektrotehniku d.d. i na željezničkim prugama.

Pružni magnet dobio je razna priznanja za inovativnost: Zlatnu kunu za 2002. godinu i zlatnu medalju na INPEX-u, najvećem svjetskom sajmu inovaciju u Pittsburghu 2003.

Autostop uređaj prodan je u nekoliko europskih država: u Velikoj Britaniji za opremanje 90 vlakova te u državama bivše Jugoslavije.

Novi proizvodi proizvedeni u poduzećima Tehnološkog parka Zagreb

Primjeri nekoliko karakterističnih godina

1994. godina

- **MIKROTREND d.o.o.**
 - KRIPTOFAX za kodiranje tel. i fax poruka
 - Elektronski kontrolnik obilaska
 - AUDIOTEXT 100 - Automatski uređaj koji zamjenjuje operatera na telefonskoj centrali
- **ZZAP ELEKTRONIK d.o.o.** - ASYREG - Pretvarač frekvencije
- **VESKI d.o.o.** - Sustav za nadzor kinematike dubinskih pumpa

1995. godina

- **ZZAP ELEKTRONIK d.o.o.** - UPS
- **VESKI d.o.o.** - Sustav za nadzor centrifuga u PLIVI
- **ALTPRO d.o.o.** - Budilica za lokomotive
- **SIAL d.o.o.** - Modernizacija laboratorijske opreme
- **LOGOS d.o.o.** - Zabafon

2001. godina

U 2001. godini poduzetnici iz Tehnološkog parka Zagreb proizveli su 42 nova proizvoda (usluge) kao rezultat vlastitog razvoja, što je izvanredan rezultat i u odnosu na stanje u cijelom hrvatskom gospodarstvu.

NOVI PROIZVODI U 2001.			
1	MIKROTREND d.o.o. - Željko Dujmović		
	1	MINI-AKTUATOR ZA PREKIDAČE SREDNJEG NAPONA	mini elektromagnet za velike snage (3 – 20 V) (za Končar – EASN)
	2	DIGITALNIOSIGURAČZAPREKIDAČE SREDNJEG NAPONA	mjeri istinsku efektivnu vrijednost struje (true RMS) – s uračunatim višim harmonicima – true I ² t funkcija (za Končar – EASN)
	3	DIGITALNIOSIGURAČZAPREKIDAČE NISKOG NAPONA	(za Končar – NSP)
	4	SPECIJALNILABORATORIJSKIPOWER SUPPLY	80 do 120 V DC , impulsno stabilni (za Institut R. Bosković)
	5	SHUNTMODULZADIGITALNIOSIGURAČ	(za Končar – EASN)
	6	AUDIODIG/ANALOGCONVERTER-ZACD PLAYER	za vrhunsku kvalitetu zvuka – non oversampling, filterless DAC – jedinstveno u svijetu
	7	SE-AUDIOPOJAČALOS300BLAMPAMA	za vrhunsku reprodukciju zvuka
	8	GENERATOR IMPULSA–10NSEC/5V	garancija 20 godina (za CERN, Švicarska, preko R. Boškovića)
	9	SPECIJALNI STRUJNI IZVOR 2KAZA TESTIRANJEZAŠTITNIH SKLOPOVA	(za Končar – EASN)
10	SPECIJALNI TEST UREĐAJ ZA TESTIRANJEMAGNETSKIHPOGONA	(za Končar – EASN)	
2	VESKI d.o.o. - Goran Orešković		
	1	CODISMX-Sustav za on-linedijagnostički nadzor elektromagnetskih parametara električnih strojeva	- modul sustava CODIS - za generatore
	2	CODISTR-Sustav za on-linedijagnostički nadzor prelaznih pojava električnih strojeva	- modul sustava CODIS - za generatore
	3	MJERNI DAVAČ ZA MJERENJE MAGNETSKE INDUKCIJE	do 1.5 T
	4	MJERNI PRETVARAČ ZA MJERENJE STRUJE	do 25 A
	5	MJERNI PRETVARAČ ZA MJERENJE NAPONA	do 500 V
6	UREĐAJZAPRILAGOĐAVANJESIGNALA STRUJE I NAPONA PRI ANALOGNO-DIGITALNOJ (A/D) KONVERZIJI U RAČUNALU		

LAKI – ELEKTRONIKA d.o.o. - Gabrijel Ilakovac			
3	1	UREĐAJ ZAREGULACIJU VENTILATORA USUSTAVIMA ZA ODRŽAVANJE ČISTE ATMOSFERE	u suradnji sa ZZAP elektronik
	2	MIKROPROCESORSKI OKIDAČ PREKOSTRUIJNOG ZAŠTITNOGRELEJA 400A	za niskonaponska postrojenja
	3	MIKROPROCESORSKI OKIDAČ PREKOSTRUIJNOG ZAŠTITNOGRELEJA 22-150A	za električna postrojenja srednjeg napona
	4	INTELIGENTNI KOMUNIKACIJSKI PROCESOR IKP SUSTAVA ZA UPRAVLJANJE VATROM TOPNIŠTVA – SERIJA 2	
	5	BRZIPUNJAČ LOVNIH AKUMULATORA ZA IKP	
	6	PRILAGODNI SKLOP ZA SPAJANJE LASERSKOG DALJINOMJERANA IKP	
ALTPRO d.o.o. - Zvonko Viduka			
4	1	ISPITNI UREĐAJ PMII	uređaj za testiranje pružnih magneta na terenu
	2	SPECIJALNI VREMENSKI ZAŠTITNI RELEJ	(01 sec do 990 sec) u skladu s UIC standardima
	3	SPECIJALNI PRENAPONSKI PODESIVI ZAŠTITNI RELEJ	(0–400V) u skladu s UIC standardima
	4	JEDNOTONSKA SIRENA	24 V - za tramvaje
	5	GRIJALICA EMV500	za zagrijavanje putničkih prostora u elektromotornim vlakovima
ZZAP ELEKTRONIK d.o.o. - Pero Marinčić			
5	1	BESKONTAKTNI ČITAČ PASIVNIH TRANSPONDERA ZA DESET ANTENA	
	2	INTELIGENTNI PRETVARAČ FREKVENCije S RS485 KOMUNIKACIJOM	upravljan pomoću centralne procesorske jedinice (u suradnji sa LAKI elektronikom)
	3	CENTRALNA PROCESORSKA JEDINICA ZA UPRAVLJANJE I NADZOR VIŠE PRETVARACA FREKVENCije	uključenje i isključenje više potrošača i komunikacija s display jedinicom (u suradnji s LAKI elektronikom)
	4	DISPLAY JEDINICA ZA ZADAVANJE I PRIKAZIVANJE PARAMETARA TEHNOLOŠKOG PROCESA	(u suradnji s LAKI elektronikom)
ERGONOMIKA d.o.o. - Lidija Loborec			
6	1	INFORMATIČKI PROGRAMSKI PAKET ZA VOĐENJE PROJEKATA ZAŠTITE OKOLIŠA	
	2	KONZALTINGUSLUGE U PROJEKTIRANJU RADNIH PROSTORA I OPREME, STROJEVA, UREĐAJA, ALATA I OSOBNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA SA STANOVIŠTA UVOĐENJA ERGONOMSKIH NAČELA	
	3	PROGRAM STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA RADNIKA U AKCIDENTNIM SITUACIJAMA	s potrebnom literaturom

7	SIAL d.o.o. - Nikola Čolaković		
	1	KOMUNIKACIJSKIPODSUSTAVZASCADU	za velike gospodarske sustave (željeznice, energet.) (za Telegyr, Italija)
	2	SINCOM - komunikacijski kontroler	
	3	INFORMATIČKIPROGRAMZASKLADIŠNO POSLOVANJENARUČNIMTERMINALIMA	
8	CITUS d.o.o. - Tomislav Bronzin		
	1	PPOL - Platni promet on-line	
	2	WEBSHOP	Prodaja preko web stranice (implementiran je već dio kod ALTPRO)
9	AUTOWEB d.o.o. - Krešimir Prtenjak		
	1	INTERAKTIVNICJENIKPROIZVODANA WEB STRANICI	za nova vozila , na http://www.autoweb.hr/cjenik/cjenik.php
10	FITTIH-ZG - Darko Domiter		
	1	KUĆNI KOMERCIJALNI SUSTAV ZA PRIJENOSIUPRAVLJANJESUSTAVOM VIDEONADZORAPUTEMTELEFONSKIH LINIJA (FAZA I)	
11	KK CONSULTING - Krešimir Kos		
	1	VPIS-VELEPRODAJNINTERNETSUSTAV	Dobio potporu MOMSP-a za 2001.
UKUPNO 42 NOVA PROIZVODA (REZULTAT VLASTITOG RAZVOJA)			

Taj trend se nastavio pa su poduzetnici iz TPZ-a svake godine proizveli 25 do 35 novih proizvoda na osnovi vlastitog razvoja.

2003. godina

R. br.	TVRTKA	DIREKTOR	NAZIV NOVOG PROIZVODA	br.
1.	MIKROTREND d.o.o.	Željko Dujmović	1. DAVAČ ZRAČNOG RASPONA 2. PULSER 3. POWER SUPPLY 8 kV	3
2.	VESKI d.o.o.	Goran Orešković	1. JEDINICA ZA TRIGERIRANJE - FAZA I 2. FILTERSKA JEDINICA – FAZA I 3. DIJAGNOSTIČKI SOFTVER- II. GENERACIJA	3
3.	LAKI ELEKTRONIKA d.o.o.	Gabrijel Ilakovac	1. PRIJEMNIKZATONFREKVENTNO UPRAVLJANJEUENERGETSKOJ MREŽI	1

4.	ALTPRO d.o.o.	Zvonimir Viduka	1. UPRAVLJAČKIUREĐAJKLIMENA VAGONIMA 2. BMS RELEJ ZA UPRAVLJANJE ZELENIMPRUŽNIMSIGNALOM 3. RUČICAZADEBLOKADUVRATANA VAGONIMA 4. KONTROLER VOŽNJE NA LOKOMOTIVAMAIVLAKOVIMA	4
5.	ZAPP ELEKTRONIK d.o.o.	Pero Marinčić	1. PRETVARAČ RS 232/RS 485 ZA BRZUSERIJSKUKOMUNIKACIJU	1
6.	ERGONOMIKA d.o.o.	Lidija Loborec	1. PROJEKTCORPORATEFASHION ZA ZAGREBPARKING d.o.o.	1
7.	SIAL d.o.o.	Nikola Čolaković	1. NADZOR ZGRADE – SIAL BUILDINGENTRANCECONTROL (SBEC) 2. SIAL INVENTAR (SINV)	2
8.	CITUS d.o.o.	Tomislav Bronzin	1. PROGRAM BLAGAJNE 2. SOFTVER ZA HRVATSKE ŠUME 3. PROGRAM ZA UPRAVLJANJE TIKETIMA ZA PRIJAVU KVARA	3
9.	LD-SOFT d.o.o.	Damir Lacković		
10.	BEMASSPROJEKT d.o.o.	mr. Stjepan Kendel	1. POGON ZA POVLAČENJE FOLIJE NA PAKIRKI JELA 2. PNEUMATSKI TRANSPORT BRAŠNA	2
11.	FITTICH-ZG	Darko Domiter	1. SUSTAV VIDEO NADZORA ZA MALE KORISNIKE BAZIRAN NA PC KONFIGURACIJI	1
12.	NAVIGOSISTEM d.o.o.	Neven Čolić	1. CRO GUIDE 2.0 I 2.0.1	1
13.	INEA CR d.o.o.	Zvonko Gracin	1. SUSTAV ZA DALJINSKO UPRAVLJANJE I NADZOR, NA BAZI PC+PLC, PREKO TELEFONSKE LINIJE 2. SUSTAV ZA DALJINSKO UPRAVLJANJE I NADZOR, NA BAZI PC+PLC, PREKO GSM MREŽE	2
14.	UTILIS d.o.o.	Goran Polonji	1. PORTAL HRVATSKIH ZNANSTVENIKA 2. KATALIG DE COURSE DES DÉCORS ET VITRINES 3. SUSTAV ZA VOĐENJE POSLOVANJA DRAGULJARNICA 4. RAZVOJ UTILIS CMS-A (CONTENT MANAGEMENT SYSTEM)-FAZAI	4
15.	IKI d.o.o.	Miroslav Isailović	1. PLANIRANJE MREŽE ZA BEŽIČNE OPERATERE	1
UKUPNO U 2003.				29

VII. NAGRADE, ODLIKOVANJA I PRIZNANJA

Zid slave

Na zidu u Tehnološkom parku koji nazivamo «zid slave» ima mnogo zlatnih medalja dobivenih na svim vodećim svjetskim izložbama inovacija u Pittsburghu, Londonu, Los Angelesu, Moskvi, Brüsselsu, Zagrebu. Tu imamo i dvije Nagrade “Hrvoje Požar” i Zlatnu kunu za inovacije. Svi smo na to jako ponosni. Ali ono što je najvažnije: sve te inovacije su prodane na tržištu i od te prodaje žive poduzetnici, njihova poduzeća i njihove obitelji.

Poduzetnici iz Tehnološkog parka od samog početka sa svojim najinventivnijim i najvrijednijim proizvodima nastupaju na različitim svjetskim i domaćim izložbama inovacija te na raznim specijalističkim sajmovima. Vrijednost njihovih proizvoda je odmah uočena i na svim tim izložbama dobili su veliki broj nagrada. Pored toga poduzetnici su dobili i razna znanstvena i društvena priznanja. Za svoje inovativne proizvode, znanstvene i poslovne rezultate poduzetnici iz Tehnološkog parka Zagreb dobili su 29 nagrada i priznanja.

Novi, inovativni proizvodi često su rezultat dugotrajnog i skupog razvojnog procesa za koji treba mnogo znanja, rada, vremena i novaca. I uvijek su mogući neuspjesi. Ali inovacije, razvoj i novi proizvodi temelj su konkurentnosti gospodarstva. Takvi proizvodi imaju najveći značaj posebno kod nas gdje dominira trgovina, a proizvodnja se zanemaruje.

Pored priznanja koja su dobila pojedina poduzeća, treba istaknuti da je 24. lipnja 2004. godine ALTPRO d.o.o. postao članica Međunarodne zajednice željezničke industrije Europske unije, kao prva tvrtka članica izvan EU, ujedno i kao najmanja tvrtka članica Zajednice UNIFE. ALTPRO je privukao pozornost Zajednice UNIFE svojim inovativnim proizvodima, a posebno sigurnosnim uređajima za željeznički promet, brojačem osovina, autostopom i lokomotivskim i pružnim magnetom. I to na tržištu na kojem su do sada dominirale neprikosnoveno samo velike kompanije.

Nagrade i priznanja

2004. – MOSKVA, BEOGRAD, AMSTERDAM, SAMOBOR

1. ALTPRO d.o.o., zlatna medalja na izložbi inovacija ARHIMED 2004, Moskva.
2. ALTPRO d.o.o., Velika nagrada 48. međunarodnog sajma tehnike i tehničkih dostignuća, Beograd.
3. Vesna Lojen, LEO LD d.o.o., srebrno odličje na 29. hrvatskom salonu inovacija INOVA 2004, 9. - 11. rujna 2004, Samobor.
4. Tomislav Bronzin, CITUS d.o.o., dobio je Microsoftovo priznanje kao najbolji razvojni inženjer i voditelj zajednice razvojnih inženjera u Europi, Microsoft Regional Director of the Year for Europe, 2004., Amsterdam, Nizozemska.

2003. – “HRVOJE POŽAR”, PITTSBURGH, LONDON

1. Želimir Dujmović, MIKROTREND d.o.o., dobio je Nagradu “Hrvoje Požar” za inovacije u energetici.
2. Zvonimir Viduka dobio je zlatnu i srebrnu medalju na izložbi inovacija INPEX, Pittsburgh.
3. Zvonimir Viduka dobio je nagradu Inovacija godine na British Invention Show, 2003., London.

2002. – ZLATNA KUNA

1. Poduzetnik Zvonimir Viduka, tvrtka ALTPRO d.o.o., dobio je Zlatnu kunu, priznanje Hrvatske gospodarske komore, kao najbolji inovator u 2002. godini.
2. AutoWeb osvaja eminentnu nagradu kompjuterskog časopisa «BUG» u kategoriji portali/automobili te je tako ušao u «Top 50» web stranica u Hrvatskoj.
3. AutoWeb je izabran za sudjelovanje u najvećem svjetskom istraživanju interneta «Internet Monitor», što je iznimno priznanje, u kojem sudjeluje oko 2000 web stranica iz cijelog svijeta, a svega osam webova iz Hrvatske (HT hinet, Iskon, Globalnet, Monitor, Sportnet, HRT, Slobodna Dalmacija i AutoWeb).
4. Tomislav Bronzin, CITUS d.o.o., dobio je Microsoftovo priznanje Microsoft Evangelist of the Year for Croatia, Umag, 2002. kao najbolji

razvojni inženjer i promicatelj znanja u zajednici razvojnog inženjera Hrvatske kao predsjednik Hrvatskog udruženja programera.

2001. - RED DANICE HRVATSKE

1. Zvonimir Viduka, tvrtka ALTPRO d.o.o. iz Tehnološkog parka Zagreb, dobio je odlikovanje Red Danice hrvatske s likom Blaža Lorkovića, za gospodarstvo, od Predsjednika Republike.
2. AUTOWEB na «VIDI» natječaju 2001. ulazi u Top deset, a po broju glasova publike u konkurenciji preko 800 web stranica nalazi se na šestom mjestu.

2000. - “HRVOJE POŽAR”, INOVA,
INPEX PITTSBURGH

1. VESKI d.o.o. iz Tehnološkog parka dobila je godišnju Nagradu Hrvoje Požar, najveću znanstvenu nagradu za inovacije na području energetike.
2. MIKROTREND d.o.o. dobio zlatnu medalju, INPEX XVI, Pittsburgh, USA, u kategoriji uređaja za poboljšanje kvalitete života, za lasersko-ultrazvučni radar za slijepe osobe.
3. AUTOWEB d.o.o. osvojio «Oscara» za najbolje web stranice u kategoriji automobili prema «VIDI» natječaju.
4. MIKROTREND d.o.o. - brončana medalja, INOVA 2000, Zagreb.

1998. - INPEX PITTSBURGH

1. VESKI d.o.o. dobio zlatnu medalju, INPEX XIV, Pittsburgh, USA.

1997. - LOS ANGELES, BRUSSELS EUREKA 97

1. ENVOX d.o.o., Denis Kotlar, dobio je priznanje The Best of Show na izložbi CT EXPO 97, COMPUTER TELEPHONY, Los Angeles.
2. ENVOX d.o.o. dobio je zlatnu medalju na izložbi EUREKA 97, Brussels.
3. Goran Orešković i Boris Meško, VESKI d.o.o., dobili su zlatnu medalju na izložbi EUREKA 97, Brussels.

1996. - PRIZNANJE HGK, BRUSSELS EUREKA 96

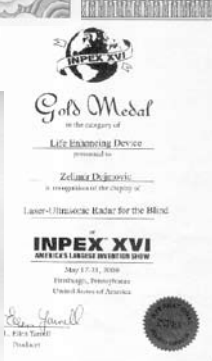
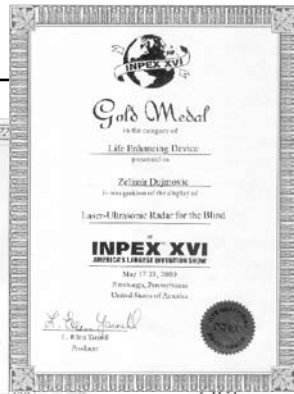
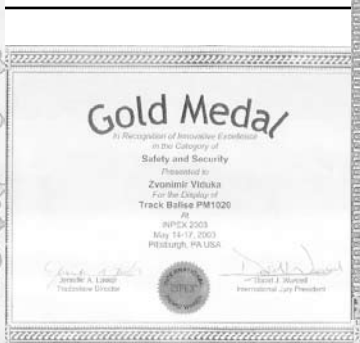
1. KONČAR-TEHNOLOŠKI PARK d.o.o. je dobio Priznanje Gospodarske komore Zagreb za rezultate ostvarene u promicanju tehnologije.
2. MIKROTREND d.o.o. dobio je zlatnu medalju na izložbi EUREKA 96, Brussels.

3. MIKROTREND d.o.o. dobio je srebrnu medalju na izložbi INOVA 96, Zagreb.

1995. – BRUSSELS EUREKA 95 , INOVA 95,
INFO 95, ZAGREB

1. VESKI d.o.o. dobio je zlatnu medalju na izložbi EUREKA 95, Brussels.
2. MIKROTEND d.o.o., Želimir Dujmović, dobio je brončanu medalju na izložbi EUREKA 95, Brussels.
3. MIKROTEND d.o.o. dobio je brončanu plaketu na 4. hrvatskom salonu inovacija, INOVA 95.
4. KONČAR-TEHNOLOŠKI PARK dobio je Posebno priznanje za ostvarenje programskih sadržaja INOVA 95.
5. LOGOS d.o.o. dobio je Priznanje Novitet INFO 95 na 27. međunarodnom sajmu informacijske tehnologije, Zagreb.

VIII. POSLOVNO OBRAZOVANJE

Poduzetnik na putu do svog cilja, a to znači do poslovne uspješnosti poduzeća, nailazi na razne prepreke. Objektivne i subjektivne. Na objektivne prepreke u okolini malo može utjecati, ali na subjektivne prepreke može i mora. Utjecati može u prvom redu tako da sebe mijenja, osposobljava za rješavanje sve težih problema, da sebe obrazuje. Poduzetnici najčešće smatraju da nemaju vremena za obrazovanje, za čitanje knjiga, za pohađanje raznih seminara jer se «moraju boriti za goli život». To može biti dijelom i točno, ali i dalje treba istaknuti da je za uspjeh na tržištu, u poslovanju, nužan zadatak – permanentno obrazovanje koje traje cijeli život.

Tehnološki park Zagreb, u okviru procesa poticanja poduzetništva i pomaganja poduzetnicima u njihovom rastu i razvoju, sustavno i uspješno provodi poslovno obrazovanje poduzetnika, što je jedna od njegovih najvažnijih aktivnosti.

Početak 1996.

Konceptija Poduzetničkih poslovnih seminara razrađena je već 1996. i objavljena u listu «Končarevac» (veljača, 1996.). Tom prilikom je definirana konceptija poduzetničkog obrazovanja s težištem na potrebama hrvatskih poduzetnika. Tada je kreirano šest obrazovnih programa: 1. Program za nove poduzetnike; 2. Efikasno poduzeće; 3. Informatička škola; 4. Škola poslovnog stranog jezika; 5. Kako svladati umijeće izražavanja; 6. Poslovna tajnica. Najprije smo započeli seminarima za poslovni strani jezik, informatiku i umijeće govornišva.

Kontinuirano obrazovanje poduzetnika u Tehnološkom parku počelo se sustavno provoditi nakon ulaska Grada Zagreba u Tehnološki park i uključnja u programe Ministarstva. Pored poslovnih seminara obrazovanje se provodi i kroz poslovno savjetovanje te pomoć u rješavanju poslovnih problema.

Vrste seminara

Poslovni seminari dijele se u nekoliko skupina:

1. Informativno-motivacijski seminari za poticanje poduzetništva.
2. Seminari za poduzetnike početnike.

3. Seminari za mlade.
4. Tematski seminari za poduzetnike u rastu i razvoju.
5. Seminari za savjetnike poduzetništva.
6. Informatički seminari.
7. ISO seminari.
8. Seminari za menadžere velikih poduzeća.
9. Poslovni strani jezik.
10. Umijeće govornišva.

Seminari se održavaju tijekom niza godina u Tehnološkom parku ili kod korisnika.

Ukratko o seminarima:

1. Informativno-motivacijski seminari (u trajanju 2 - 4 sata).

a) u raznim gradovima Hrvatske kao što su:

- Sisak – za župana i članove poglavarstva, Dugo Selo – za nezaposlene, Osijek - za studente i poduzetnike, Hrvatska Kostajnica, Dubrovnik, Čakovec;

b) u TPZ-u:

- za žene poduzetnice - iz BiH i Hrvatske;
- za članove gradskih poglavarstava s Kosova;
- za studente, učenike i profesore.

2. Seminari za poduzetnike početnike (po 21 sat).

Tema je – osnove poduzetništva. Za branitelje i nezaposlene seminar je besplatan, a za ostale cijena seminara je vrlo pristupačna,

zapravo simbolična jer Grad Zagreb i Ministarstvo subvencioniraju punu cijenu seminara.

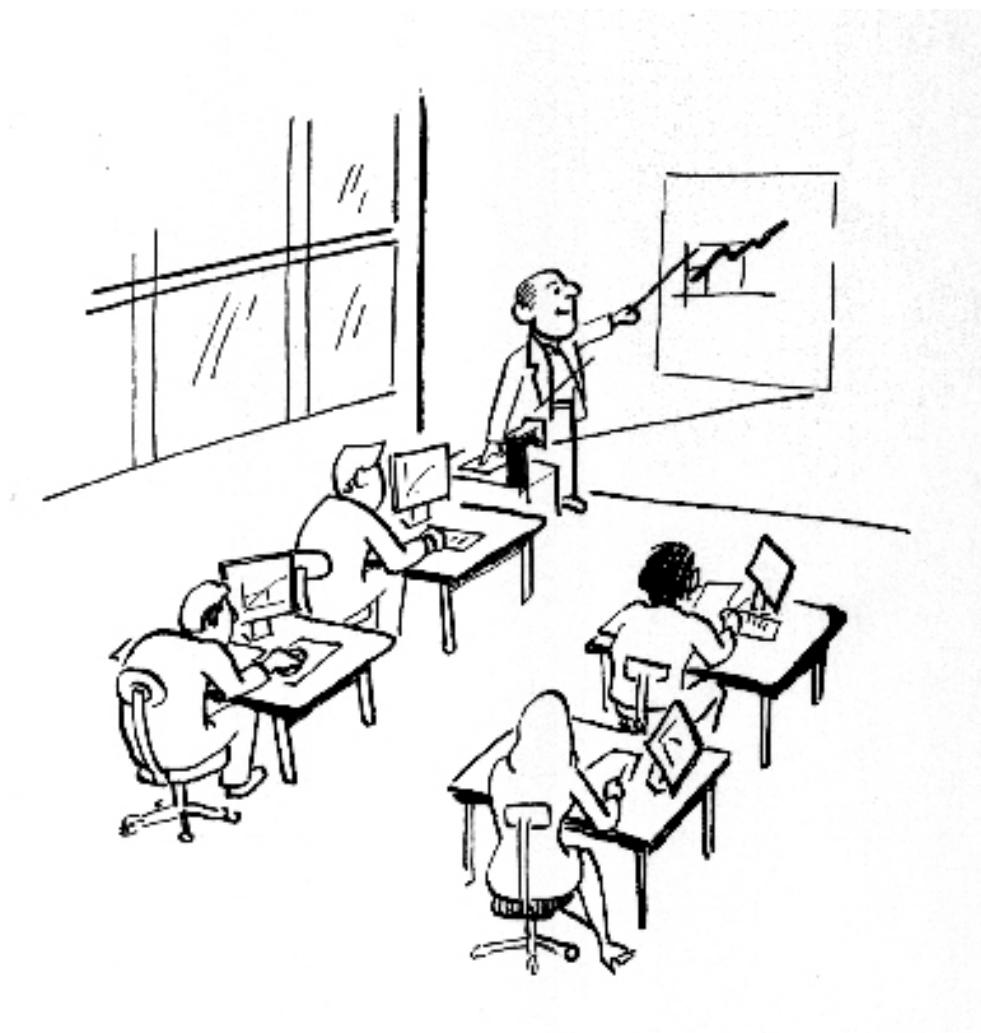
3. Seminari za mlade – kratki seminari za studente i srednjoškolce o osnovama poduzetništva, Start-up forum za mlade - ZV (2 – 4 sata).
4. Tematski seminari za poduzetnike u rastu i razvoju (po 10 sati).
 - Uspješno poslovanje.
 - Organizacija i menedžment malog poduzeća.
 - Osnove financija.
 - Uspješna prodaja i marketing za poduzetnike.
 - Poslovni planovi.
5. Seminari za savjetnike poduzetništva (po 32 sata) - pod pokroviteljstvom Ministarstva gospodarstva.
6. Seminari - Informatika za poduzetnike (po 20 sati).
(osnove MS Windowsa, MS Worda i interneta).
7. Seminari za menedžment velikih poduzeća.
 - Proizvodnja, konkurentnost i nova načela efikasnosti u uvjetima globalnog tržišta (20 sati).
 - Poslovođe u novim uvjetima poslovanja u uvjetima globalnog tržišta (10 sati).
 - Kultura poduzeća, tradicija i povijest poduzeća, nova organizacija i nova kultura poslovanja (2 sata).
8. ISO seminari - seminari o sustavu upravljanja kvalitetom prema ISO 9001:2000, informativni seminari od 3 sata i kompletni seminari za uspostavu sustava upravljanja kvalitetom (100 sati).
9. Poslovni strani jezik - Tehnološki park je u početku održavao takve seminare za menedžere velikih poduzeća, s individualnim pristupom, dok nije u Park došla tvrtka Wispra i preuzela seminare poslovnih stranih jezika za poduzetnike.
10. Umijeće govorništva - ta tema je ubrzo «ugašena» jer nismo uspjeli motivirati niti poduzetnike niti menedžera za taj oblik obrazovanja.

Predavači na seminarima su stručni tim iz Tehnološkog parka: Marijan Ožanić, Tamara Didak, Saša Grozdanić, Anita Brajković te povremeno neki vanjski suradnici: Ivan Antičević, mr. Žarko Baučić, mr. Saša Petar, Marija Novak Ištok, Maja Tomašić, István Gaál, Vesna Boinović Grubić i Goran Bu-

diselić. Informatičke seminare vode Danijela i Ivan Bronzin, a seminare za uvođenje ISO sustava Mladen Meštrović, Marijan Lovenjak.

Osnovna značajka predavača je vrhunska stručnost i veliko iskustvo iz prakse u radu s poduzetnicima.

Obrazovna literatura se temelji na knjigama MALI BROD NA OLUJNOM MORU, MENEDŽERSKI IZAZOV i mnogobrojnim stručnim člancima predavača.

Broj seminara i broj polaznika

POSLOVNO OBRAZOVANJE 1994. - 2004.			
R. br.	VRSTA SEMINARA	BROJ SEMINARA	BROJ POLAZNIKA
1.	Informativno-motivacijski seminari	16	442
2.	Seminari za poduzetnike početnike	17	265
3.	Seminari za mlade	7	185
4.	Tematski seminari za poduzetnike u rastu i razvoju	4	61
5.	Seminari za savjetnike poduzetništva	9	169
6.	Seminari - Informatika za poduzetnike	26	205
7.	Seminari za menadžment velikih poduzeća	10	141
8.	ISO seminari - informativni - uspostava sustava	12	190
9.	Poslovni strani jezik	3	10
10.	Umijeće govornišva	1	2
UKUPNO		105	1.670

SEMINARI 1994.-2004.												
Godina	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004. (do 28.09. 2004.)	UKUPNO
Broj seminara	0	0	0	4	1	5	11	6	16	37	25	105
Broj polaznika	0	0	0	12	30	137	145	72	212	542	520	1.670

IX. PROJEKT ISO 9000

Jedan od projekata koji su originalno kreirani i organizirani u TPZ-u, a u cilju povećanja konkurentne sposobnosti poduzetnika, je i projekt koji smo nazvali Projekt ISO 9000. Sustav upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001:2000 i certifikat za taj sustav kvalitete nužan je preduvjet za ozbiljan nastup poduzetnika na domaćem i stranom tržištu. Međutim, malom poduzetniku je vrlo teško uspostaviti sustav upravljanja kvalitetom i dobiti takav certifikat jer za to nema dovoljno vremena, ljudi, znanja niti novaca.

Opis Projekta

Tehnološki park Zagreb stoga je organizirao Projekt ISO 9000 u kojem na nov način, sustavno i organizirano po posebnom programu, pomaže malim poduzetnicima da uspostave sustav upravljanja kvalitetom prema ISO 9001:2000. Projekt je organiziran tako da se radi timskim radom u skupini od 10 do 20 poduzetnika. Projekt ima nekoliko faza.

FAZA I. - INFO SEMINAR (osnovno informiranje o sustavu upravljanja kvalitetom i o načinu djelovanja Projekta)

FAZA II. - PRIPREMA SUSTAVA (edukacija, izrada dokumentacije, osposobljavanje internih auditora)

FAZA III. - UVOĐENJE SUSTAVA

FAZA IV. - PROVJERA SUSTAVA

FAZA V. - CERTIFICIRANJE SUSTAVA

Cijeli projekt s edukacijom, radionicama, tečajem za interne auditore i konzultacijama do samog certificiranja traje 100 sati, tijekom 6 mjeseci. U Projekt ISO 9000 mogu se uključiti samo oni poduzetnici koji aktivno koriste internet.

Partner Tehnološkom parku u izvođenju projekta je konzultantska tvrtka DEKAFORM d.o.o.

Voditelji Projekta i konzultanti su vrhunski stručnjaci s velikim iskustvom u praksi i uvođenju sustava kvalitete kod malih poduzetnika.

Prvi Projekt ISO-1 je započeo 6.10.2001. godine i na njemu smo testirali način rada. U jesen 2002. deset je poduzetnika iz Tehnološkoga parka Zagreb dobilo certifikat upravljanja kvalitetom prema ISO 9001:2000. Nakon toga su se projekti proširili i na ostale poduzetnike Grada Zagreba. Do sada su završena 3 projekta koje smo nazvali ISO-1, ISO-2 i ISO - 3. Kroz te projekte je prošlo 35 malih poduzeća iz Tehnološkog parka i s područja Grada Zagreba.

Program se odvija u Tehnološkom parku Zagreb d.o.o., a sufinanciraju ga Grad Zagreb i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Rezultati Projekta:

- TEHNOLOŠKI PARK ZAGREB d.o.o. je prvo poduzeće u vlasništvu Grada Zagreba koje je dobilo certifikat ISO 9001:2000 (22.10.2002.).
- TEHNOLOŠKI PARK ZAGREB d.o.o. je najmanje poduzeće u Hrvatskoj (u to vrijeme), s tri zaposlena, koje je dobilo certifikat ISO 9001:2000.
- **Prvi puta** se uspostava sustava upravljanja kvalitetom vodila istovremeno u 10 malih poduzeća.

Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u poduzeća u vlasništvu Grada Zagreba

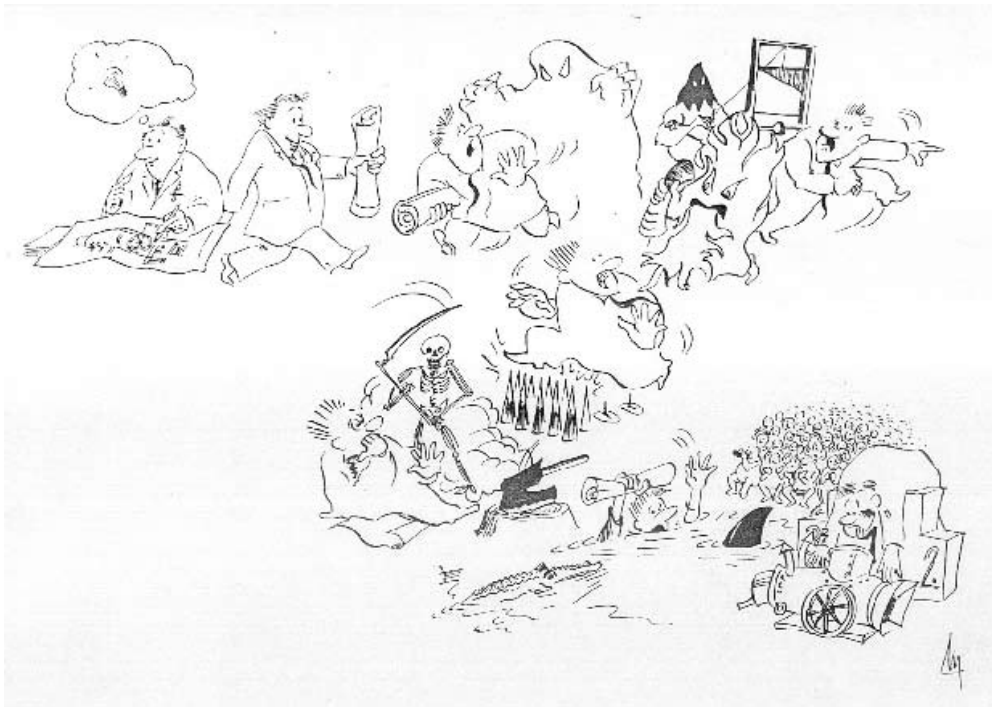
U skladu s odredbama Politike kvalitete za Trgovačka društva u vlasništvu Grada Zagreba, koja je definirana zaključkom sa 7. sjednice Gradskog poglavarstva Grada Zagreba od 27.srpnja 2000. godine, sva poduzeća u Gradu Zagrebu počela su uvoditi sustav upravljanja kvalitetom. Zato je Tehnološki park, nakon korisnih iskustava koja su stečena u Projektu ISO 9000 za male poduzetnike, ponudio svoje usluge gradskim poduzećima.

Sada je pri kraju uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u poduzećima Čistoća d.o.o. i Zoološki vrt Grada Zagreba d.o.o. te u Gradskom uredu za gospodarstvo Grada Zagreba.

X. INOVATORI

“Komercijalizacija nekog izuma je u tome da se neka ideja mora suočiti se s konkurencijom”, piše u uvodu projekta pod nazivom Integralni sustav razvoja i poduzetničkog korištenja inovacija, iz Programa poticanja razvitka malog gospodarstva Grada Zagreba. suočavanje s konkurencijom se odvija na tržištu. To je ring na kojem se testira vrijednost neke ideje, neke inovacije i nekog proizvoda. Jedino na tržištu ideja provjerava svoju vrijednost. Inovativnost je jedan o temeljnih preduvjeta konkurentnosti i Tehnološki park u okviru Programa za poticanje razvoja malog gospodarstva Grada Zagreba kontinuirano pomaže inovatorima u razvijanju njihovih inovacije. Poglavarstvo Grada Zagreba je već 1997. godine pokrenulo kompleksan pionirski projekt kojemu je bilo u cilju pomoći inovatorima da svoje ideje i inovacije pretvore u proizvode i plasiraju ih na tržište. Program je nazvan Integralni sustav razvoja i poduzetničkog korištenja inovacija. Njime su utvrđeni uvjeti, kriteriji i način odobravanja, dodjeljivanja i korištenja bespovratnih financijskih sredstava za financijsku i tehničku potporu inovatorima i pravnim osobama koje se bave sustavnim oblicima inovatorskog rada. Integralni sustav obuhvaća cjeloviti proces potpore inovatorima od tehničko-tehnološke obrade inovacija, ekonomske analize, do poduzetničkih kredita, izrade poslovnih

planova i praćenja inovatora tijekom godine dana poslovanja, s ciljem da inovator postane poduzetnik. Osnove tog inovacijskog sustava su definirane u Programu poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu.

Kroz taj je sustav već polovicom 1997. započela suradnja KONČAR-Tehnološkog parka i Gradskog ureda za gospodarstvo, prije nego što su počeli razgovori o kupnji Parka od strane Grada Zagreba. Ta suradnja je 14.6.1998. i formalizirana Ugovorom o poslovnoj suradnji na realizaciji projekta Integralni sustav razvoja i poduzetničkog korištenja inovacija, između Gradskog ureda za gospodarstvo Grada Zagreba i KONČAR-Tehnološkog parka d.o.o. Dužnost KONČAR-Tehnološkog parka bila je obavljanje, odnosno organiziranje tehnološke obrade inovacija.

Pravilnik o radu

Uvjeti, kriteriji i način odobravanja, dodjeljivanja i korištenja bespovratnih financijskih sredstava za financijsku i tehničku potporu inovatorima i pravnim osobama koje se bave sustavnim oblicima inovatorskog rada definirani su Pravilnikom o uvjetima za odobravanje potpora inovatorima (na temelju točke 4.1.2. stavka 2. i točke 5. Programa poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu) koji je na 66. sjednici 16. svibnja 2001. godine usvojilo Gradsko poglavarstvo.

U Članku 2. Pravilnika propisano je:

Financijska sredstva za potporu inovatorima utvrđuju se u okviru godišnjeg plana sredstava za provođenje Programa iz članka 1. ovog Pravilnika i osiguravaju se u gradskom proračunu i iz drugih izvora.

Tehnološki park Zagreb d.o.o. (u nastavku teksta: Tehnološki park) je infrastrukturna podrška razvoju, tehničko-tehnološkoj i tržišnoj obradi inovacija.

Gradsko poglavarstvo Grada Zagreba (u daljnjem tekstu Gradsko poglavarstvo), odobrava Tehnološkom parku financijska sredstva za poslove iz stavka 2. ovoga članka prema Programu rada Tehnološkog parka za tekuću godinu.

U Članku 3. piše:

Gradsko poglavarstvo osniva povjerenstvo pod nazivom Savjet za potpore inovatorima (u daljnjem tekstu: Savjet).

Savjet je stručno tijelo za provedbu stručne, financijske i tehničke potpore inovatorima.

Stručno-administrativne poslove za Savjet obavlja Tehnološki park.

Savjet projekta počeo je raditi krajem 1998. godine.

U Članku 4. definiran je Savjet projekta.

Savjet ima predsjednika i šest članova koji se imenuju od predstavnika:

1. Ministarstva za obrt, malo i srednje poduzetništvo.
2. Saveza inovatora Zagreb.
3. Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo.
4. Hrvatske gospodarske komore – Komora Zagreb.
5. Hrvatske obrtničke komore – Obrtničke komore Zagreb.
6. Gradskog ureda za gospodarstvo.
7. Tehnološkog parka Zagreb.

Konzultantska pomoć. Za konzultantsku pomoć u realizaciji inovacija osnovana je koncem 1998. godine MTI - Mreža konzultanata za tehničko-tehnološku obradu inovacija.

Osnivanje MTI mreži započeto je u ožujku 1998.

Tehnološki park je koordinator mreže MTI.

Cilj projekta

Ovisno o potencijalima pojedinih inovacija cilj programa, odnosno Integralnog sustava je:

1. Neke inovacije samo plasirati na tržište, pronaći kupca i pomoći inovatoru da proda svoju inovaciju na tržištu (to su one inovacije koje nisu dovoljne za poslovanje jednog poduzeća).
2. Neke inovacije poduzetnički koristiti - to znači osnovati poduzeće koje će poslovati proizvedeći i prodavajući inovativni proizvod, pozitivno poslovati i povećavati broj zaposlenih, odnosno poticati postojeće poduzetnike da budu inovativni i svoje inovacije poduzetnički koriste.

S vremenom se pokazalo da je drugi cilj prioritetan i odlučeno je da treba svu aktivnost usmjeriti na poduzetničko korištenje inovacija.

Faze projekta

Projekt se svake godine odvija u 4 faze:

1. Raspisivanje natječaja.
2. Bodovanje, rangiranje i izbor najboljih inovacija.
3. Definiranje oblika pomoći i realizacija potpora:
 - tehničko-tehnološka obrada inovacija;
 - ekonomsko tržišna analiza;
 - financiranje poduzetničkog projekta.
4. Izvješće o ostvarenim rezultatima.

Prva faza

Najprije se raspisuje natječaj na koji se javljaju inovatori sa svojim projektima i zahtjevima za pomoć u realizaciji svog programa.

Sve inovacije moraju u Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske podnijeti Zahtjev za priznanje patenta. Inovacija Tomislava Bronzina, CITUS d.o.o. iz Tehnološkog parka dobila je Konzenzualni patent.

Druga faza

Sve pristigle inovacije se ocjenjuju i boduju na osnovi Kriterija za izbor inovacija za tehničko-tehnološku i tržišno-ekonomsku obradu. Najviše bodova dobije se na osnovu osvojenih nagrada i priznanja na domaćim i inozemnim izložbama, ocjena patentne dokumentacije i tržišne procjena inovacije. Inovatori u Tehnološkog parka dobili su mnogo nagrada na raznim izložbama.

INOVA 2004.
57. Izložba Inovacija Zagreb 05. - 18. travnja 2004.

ISTISKIVAČ TUBE ILI VREĆICE

VESNA LOJEN
2002. Zagreb, 1. srpnja 2004. 31

Istiskivač tube ili vrećice je jednostavna naprava za istiskivanje gela ili kreme preko 1,5 cm promjera u koji staju za istiskivanje različiti spojevi iz staklenih tube ili vrećice. Naprava se sastoji od istiskivača ili vrećice istrano suprotna od otvora iz koje se istiskuje gel, kreme ili kreme za istiskivanje. Istiskivač tube ili vrećice sastoji se od dva dijela: od plastičnog tube koja se u sečivima otvara i od gela ili kreme. Istiskivač se sastoji od istiskivača i istiskivača koji istiskuje kroz otvor u vrhu tube ili vrećice.

LIKU-10-000
IŠTISKIVAČ TUBE ILI VREĆICE
IŠTISKIVAČ TUBE ILI VREĆICE
IŠTISKIVAČ TUBE ILI VREĆICE
IŠTISKIVAČ TUBE ILI VREĆICE

U istiskivaču tube ili vrećice sadržaj se istiskuje kroz otvor.

Istiskivač tube ili vrećice je jednostavna naprava za istiskivanje gela ili kreme preko 1,5 cm promjera u koji staju za istiskivanje različiti spojevi iz staklenih tube ili vrećice. Naprava se sastoji od istiskivača ili vrećice istrano suprotna od otvora iz koje se istiskuje gel, kreme ili kreme za istiskivanje. Istiskivač tube ili vrećice sastoji se od dva dijela: od plastičnog tube koja se u sečivima otvara i od gela ili kreme. Istiskivač se sastoji od istiskivača i istiskivača koji istiskuje kroz otvor u vrhu tube ili vrećice.

SUVEZ INOVATORA ZAGREBA
IZ OBLASTI INOVACIJA
KONKURSI ZA INOVACIJE
KONKURSI ZA INOVACIJE
KONKURSI ZA INOVACIJE

Treća faza

Savjet projekta na osnovi rang liste koja se dobije na osnovi bodovanja svake inovacije i raspoložениh sredstava izabire inovacije kojima određuje vrste potpore. Moguće su:

- a) Tehničko-tehnološka obrada. To znači da se uz pomoć izabranih konzultanata:
 - utvrđuje tehnološkičnost inovacije za proizvodnju,
 - predlaže, ako je potrebno, tehnološkičniji oblik inovacije,
 - definira optimalna tehnologija,
 - pronalazi potencijalni proizvođač i
 - određuje cijena koštanja (najprije prototipa a onda gotovog proizvoda za tržište).
- b) Marketinška potpora - u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom - Zagreb provodi se marketinško istraživanje i utvrđuje:
 - ima li ta inovacija šanse na tržištu,
 - treba li inovaciju preoblikovati,
 - koliko se takvih proizvoda može prodati i
 - po kojoj cijeni.

Marketinška faza odvija se u stvari paralelno s tehnološkom fazom jer rezultati istraživanja tržišta djeluje na tehnologiju proizvodnje inovacije.

- c) Financijska potpora – prema raspoloživim sredstvima i procijenjenoj vrijednosti inovacije odobrava se financijska potpora.

Potpore su namijenjene za financiranje:

- provedbe zaštite industrijskog vlasništva u zemlji i inozemstvu;
- analize i tehničko-tehnološke obrade inovacija,
- izradu i ispitivanje prototipa,
- tržišno-ekonomske obrade inovacije,
- sufinanciranje promotivnih aktivnosti sa svrhom pripreme inovacije za poduzetničko korištenje,
- poduzetničkog obrazovanja inovatora.

Potpore se odobravaju i za naknadno pokriće troškova koje je inovator ostvario u razvijanju inovacije prije raspisivanja natječaja.

Četvrta faza

Svaki inovator kome je odobrena i isplaćena potpora dužan je u roku od tri mjeseca po primitku sredstava i nakon dovršenja projekta dostaviti Tehnološkom parku Zagreb dokumentirano izvješće o troškovima i prikaz rezultata koji su ostvareni.

Mladi inovatori

U 2003. Program poticanja inovacija proširen je i na najbolje mlade inovatore koji su na izložbi INOVA MLADI dobili nagrade. Četvorici mladih inovatora i njihovima mentorima isplaćene su novčane nagrade u iznosu od ukupno 28.473,96 kn.

I u 2004. izabrana su 3 najbolja mlada inovatora te su njima i njihovim mentorima isplaćene nagrade u ukupnom iznosu od 25.494,79 kn.

Potpore inovatorima u razdoblju
1994.-2004.

POTPORA INOVATORIMA 1994. – 2004.					
R. br.	Godine	Broj prijavljenih inovacija	Broj inovacija kojima je odobrena potpora	Iznos odobrene potpore (kn)	Napomena
1.	1999.	16	14	155.787,40	
2.	2000.	9	6	43.970,75	
3.	2001.	24	12	103.600,00	
4.	2002.	29	15	149.452,00	
5.	2003.	20	14	176.942,00	Uključena INOVA-MLADI
6.	2004.	34	15	296.420,48	
		132	76	926.172,63	

Analiza utrošenih potpora pokazala je da je najveći učinak potpore za inovacije ostvaren kod inovatora poduzetnika, i to uspješnih poduzetnika.

Nažalost, tzv. individualni inovatori najčešće nisu uspijevali komercijalizirati niti dobre inovacije usprkos potporama koje su primili.

XI. POSLOVNI SAVJETI I POSLOVNI PLANOVI

Poslovni savjeti

Jedna od najvažnijih djelatnosti Tehnološkog parka je poslovno savjetovanje. U prvom redu za poduzetnike u Parku, ali isto tako i za sve poduzetnike Grada Zagreba. Jedan dio savjetovanja obavlja se razgovorom u uredu, u čemu sudjeluju i suradnici Saša, Tamara, Anita i Lidija, a veliki broj razgovora obavi se preko telefona. Linija 01/3667-101 otvorena je «24 sata» jer je spojena na mobitel i poduzetnici na svoja pitanja uvijek dobivaju odgovor. Budući da smo okruženi našim poduzetnicima, stalno dijelimo njihove probleme, brige, zadovoljstva i uspjehe, a kako imamo dosta znanja i iskustva, dijelimo ih sa svima koji trebaju našu pomoć. Javljaju nam se ljudi koji žele krenuti u poduzetništvo, u nedoumicama su, ne znaju kako, ljudi koji imaju pitanja iz pojedinih stručnih područja, ljudi koji se javljaju na poslovne seminare, oni koji se žele prijaviti za pojedine programe potpore te poduzetnici kojima je potreban poslovni plan jer trebaju kredit.

Vrlo su česta pitanja: «Htio bih postati poduzetnik, ali ne znam odakle početi. Što da napravim? Recite mi, čega sada u Hrvatskoj fali, što bi bilo dobro raditi? Rekli su mi da ćete nam Vi dati ideju za posao, što mi preporučujete da radim? Kakva je razlika između obrta i poduzeća? Što mi je bolje? Koje su poreze dužni plaćati obrtnici, a koje poduzeća? Mogu li imati obrt ili poduzeće ako sam zaposlen u poduzeću? Može li se obrt obavljati sezonski? Je li obrtnik obvezan plaćati PDV? Može li d.o.o. imati samo jednog zaposlenika? Kakve sve potpore mogu dobiti? Koliko košta izrada poslovnog plana i kada će biti gotov? Kakva je razlika u plaćanju poreza i PDV-a između poduzeća i obrta? Je li mi bolje kupiti jaje od «kumice na placu», bez PDV-a, ili od nekog poduzeća s PDV-om? Kad su obrtnici obveznici PDV-a? Mogu li obrtnici postati obveznici PDV-a na početku obavljanja poduzetničke djelatnosti? Mogu li obrtnici biti obveznici PDV-a ako u tekućoj, a vjerojatno i u idućim godinama, neće imati isporuka koje bi bile oporezive preko 85.000 kuna godišnje? Mora li obrtnik izdati račun za svaku prodaju i obavljenju uslugu? U koliko primjeraka se računi moraju ispostaviti? Itd.»

U slučaju da na neko pitanje ne znamo odmah odgovoriti, tada se i mi konzultiramo te se naknadno javimo i tada odgovorimo na postavljeno pitanje. Ali to je rijetko. Mnogo pitanja postavlja se tijekom poslovnih seminara. Svake godine poslovno savjetujemo i razgovaramo s nekoliko stotina poduzetnika.

Poslovni planovi

Veliki dio naših savjetničkih aktivnosti obuhvaća i izrada poslovnih, odnosno investicijskih planova koji su poduzetnicima potrebni za dobivanje kredita.

Dok je kod zapadnih poduzetnika poslovni plan nezaobilazan dokument prije početka poslovnog života, kod nas to još nije slučaj. Poduzetnici ga trebaju jedino kada traže kredit u banci, a gotovo nikada ga ne koriste da sebe provjere kako će poslovati. Rijetki rade čak i samo grube procjene budućih prihoda i troškova. Kao da se boje da će suhe financijske brojke ohladiti njihov poduzetnički žar. Mnogi misle: «Krenut ću, pa što bude, dat ću sve od sebe, radit ću dan i noć, borit ću se na tržištu, pa ću valjda uspjeti!» Možda hoće, a možda neće, rizik je velik.

Poslovni planovi se rade i kod poduzeća u osnivanju i kod «zrelih» poduzeća koja žele investirati u neki novi projekt, poslovni razvoj i rast. Kod novih poduzeća poslovnim planom bi se na osnovi što detaljnijih analiza tržišta,

proizvoda i konkurencije, trebalo ocijeniti ima li poduzeće uopće poslovne šanse. Poduzetnik bi prvo sebi trebao dokazati da mu je poduzetnički projekt, odnosno poslovni pothvat opravdan. Zato je poslovni plan vrlo ozbiljan i stručan dokument koji traži pažljivu pripremu i zahtijeva znanje, profesionalni pristup, mnogo vremena utrošenog za prikupljanje i analizu podataka, ozbiljne procjene i predviđanja, analizu tržišta i konkurencije te kvalitetne softverske alate koji pomažu u ekonomskoj obradi podataka.

Kod izrade poslovnih planova za poduzetnike, a posebno za obrtnike koji traže kredit, nastaje često još jedan oblik nesporazuma. Mnogi svoj poslovni rezultat na kraju godine «friziraju» i umanjuju dobit da ne bi trebali plaćati porez. I tada, na osnovi takvog financijskog izvješća, traže veliki kredit. Poduzetnik «zna da dobro posluje i siguran je da bi mogao lako vraćati kredit», ali brojke iz njegovih financijskih izvješća to ne govore. Tada počinju uvjeravanja, natezanja i, naravno, bijes i razočaranje jer ga «birokrati ne razumiju».

Prije izrade poslovnog plana detaljno želimo upoznati šanse poduzetničkog projekta i ukoliko procijenimo da nema uvjete za dobivanje kredita, odговорimo poduzetnika od naručivanja izrade poslovnog plana. Od veli-

kog broja pripremljenih radova poslovni se plan radi u desetak posto slučajeva. U većinu ostalih slučajeva poduzetnik nema valjanu hipoteku, prethodno poslovanje mu nije pozitivno, nema dobre podloge za narudžbu opreme koju želi naručiti i savjetujemo ga da se ne upušta u trošak izrade poslovnog plana jer nema šanse za dobivanje kredita.

Odnosom prema poslovnom planu poduzetnik pokazuje stupanj svoje zrelosti i ozbiljnosti u procjeni budućeg poslovanja.

Do sada smo izradili oko 40 poslovnih planova za poduzetnike i oni su na osnovi njih dobili kredite.

XII. MLADI

Projekt: Mladi stručnjaci u malom gospodarstvu

TPZ je uvijek s velikim zadovoljstvom i entuzijazmom surađivao s mladima, od studenata, mladih poduzetnika do srednjoškolaca. Već je 11. lipnja 1998. KONČAR-Tehnološki park d.o.o. zajedno s Gradskim uredom za gospodarstvo, Ministarstvom gospodarstva i Udruženjem obrtnika organizirao okrugli stol Mladi i poduzetništvo – nove šanse, nove granice, novi izazovi. Ubrzo nakon toga, u rujnu 1998., u skladu sa svojim programima poticanja razvoja malog gospodarstva Grad Zagreb i Ministarstvo gospodarstva pokrenuli su projekt Mladi stručnjaci u malom gospodarstvu.

Tim projektom svi sudionici su se aktivno uključili u realizaciju jednog od ključnih hrvatskih razvojnih ciljeva: poticanje zapošljavanja, mladih, obrazovanih stručnjaka te poticanje poduzetništva. Poduzetnici se teško odlučuju da zaposle mlade stručnjake koji tek završe fakultete jer u mlade treba u početnom razdoblju mnogo ulagati, a poduzetnici za to nemaju novaca. Mladima se željelo omogućiti lakše zapošljavanje u malim poduzećima. Predviđeno je da kroz taj projekt Grad Zagreb i Ministarstvo financijski pomažu poduzetnika u početnom razdoblju.

Projekt je u potpunosti razradio i vodio Tehnološki park i imao je tri faze:

- I. FAZA – izbor studenata, poduzetnika i mentora;
- izrada diplomskih radova u malom poduzeću
(financira Gradsko poglavarstvo);
- II. FAZA – pripravnički staž u malom poduzeću (1 god.)
(sufinancira Hrvatski zavod za zapošljavanje i Ministarstvo gospodarstva);
- III. FAZA – zapošljavanje u malom poduzeću.

Opis faza

I. FAZA

Najprije su provedeni opsežni pripremni radovi u kojima je Tehnološki park obilazio naše fakultete. Počelo je 23. rujna 1998. na PMF-u, Prirodoslovno - matematičkom fakultetu, s prof. dr. Robertom Mangerom, bivšim «kon-

čarevcem», a nakon toga održani su sastanci sa studentima i profesorima na FER-u, Fakultetu elektrotehnike i računarstva, FSB-u, Fakultetu strojarstva i brodogradnje i na Ekonomskom fakultetu. U razgovorima s profesorima i studentima—apsolventima objašnjavao je smisao projekta i motivirani su da u njemu sudjeluju. Profesori na fakultetima su se rado odazvali sudjelovanju na projektu, osim jednoga koji je to odbio jer «ne želi da njegovo znanje besplatno iskorištavaju poduzetnici».

Nakon toga je 8 poduzetnika iz Tehnološkog parka u suradnji s profesorima izabralo 11 studenata i studentica koji su pokazali interes za rad u malom poduzeću. Profesori i poduzetnici zajedno su definirali diplomske radove koji su se radili dijelom na fakultetu, a dijelom u malom poduzeću. Svi radovi su bili u funkciji konkretnog poduzetničkog programa.

U projektu su sudjelovali profesori prof. dr. Robert Manger (PMF), doc. dr. Silvije Orsag (Ekonomski fakultet), prof. dr. Zdravko Dolinar (FSB), prof. dr. Drago Ban (FER) i prof. dr. Vjekoslav Sinković (FER).

Tu fazu je sponzorirao Grad Zagreb i na maloj je svečanosti u Tehnološkom parku 22. veljače 1999. potpisano prvih 11 ugovora između predstavnika Gradskog poglavarstva za gospodarstvo Grada Zagreba i pojedinih poduzetnika. Grad Zagreb je u skladu s ugovorom u potpunosti financirao tu 1. fazu s po 10.000,00 kuna po diplomskom radu.

II. FAZA

Nakon stjecanja diplome mladi stručnjaci su se zapošljavali kod «svog poduzetnika». Pripravnički staž (1 godina) trebao se sufinancirati dijelom kroz Nove mjere za poticanje zapošljavanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a dijelom od strane Ministarstva gospodarstva.

Nažalost, ta faza nije u potpunosti financirana na predviđeni način pa je to stvorilo probleme u konačnoj realizaciji projekta.

III. FAZA

Nakon pripravničkog staža mladi stručnjaci zaposlili su se u malim poduzećima iz Tehnološkoga parka na poslovima koji su dogovoreni.

Poduzetnički inkubator za mlade

Suradnja sa srednjoškolcima započela je 2003. godine u Elektrotehničkoj srednjoj školi u Konavoskoj b.b. zahvaljujući dobroj suradnji s ravnateljem prof. Ivom Klarićem. U želji da promoviram ideju, poslao sam 19. ožujka 2003. e-mail mladoj novinarki Prvog programa Radio Zagreba, gospođi-

ci Nives Nedved. U poruci je pisalo:

Obavještavam Vas da pokrećem jedan novi, meni vrlo zanimljiv, projekt Poduzetništvo mladih. Projekt ćemo započeti u Elektrotehničkoj srednjoj školi u Konavoskoj b.b. (bivša Končareva elektrotehnička škola, Voltino naselje) - to su moji susjedi.

Imam iskustva s odraslim ljudima, a jako me zanima kako naša mlada, srednjoškolska, generacija reagira na poduzetničke ideje.

Interes mladih je mnogo veći nego sam očekivao. Prijavilo se na prvo informativno predavanje 92 učenika pa ćemo morati organizirati dvije prezentacije. Nakon toga organizirat ćemo seminare za zainteresirane, a nakon toga možda i jedan poduzetnički inkubator za takve mlade.

Dio djece koja će završiti srednju školu i neće ići na faks, a imaju poduzetničkih sklonosti, možda možemo usmjeriti na poduzetništvo, pogotovo ako imaju «starce» koji su poduzetnici.

Jesu li oni još premladi, je li to sve prerano? Možda, ali vjerujem da, za one koji imaju poduzetničke sklonosti, to može biti korisno.

Prvo predavanje o poduzetništvu organizirano je u ponedjeljak 24. ožujka 2003. u 14.00 sati, a drugo u četvrtak 27. ožujka 2003. Pozvali smo učenike 4. razreda. Odaziv učenika je bio vrlo velik, preko 90 učenika. Nakon predavanja učenici su postavljali pitanja, a gospođica Nedved je razgovarala s njima i napravila vrlo lijepu radio emisiju koja je emitirana sljedećeg ponedjeljka. Djeca su pokazala da su vrlo zrela i pametna i da pokazuju veliki interes za poduzetništvo. Emisija je vrlo lijepo primljena i komentirana.

Nakon toga je Tehnološki park pomogao školi pokrenuti projekt Poduzetnički inkubator za mlade Elektrotehničke škole s Planom i programom poduzetničkog inkubatora mladih Elektrotehničke škole po projektima za 2003. godinu. Projekt je prijavljen za potporu Ministarstva obrta, malog i srednjeg poduzetništva, uključio se u Program poticanja i promicanja poduzetništva mladih za 2003. godinu i dobio potporu Ministarstva.

U inkubatoru će timskim radom sudjelovati učenici tehničke, ali i ekonomske škole.

XIII. IZDAVAŠTVO

Tehnološki park d.o.o. izdao je dvije knjige, priručnike za poduzetnike i menadžere autora Marijana Ožanića. Najprije knjigu POSLOVNA PISMA – kako napisati poslovno pismo koje će ostvariti učinak koji očekujete, iz 2001. godine (200 str.), i knjigu MALI BROD NA OLUJNOM MORU, priručnik za poduzetnike, 2004. godine (383 str.).

Knjige su korisno štivo za poduzetnike i poslovne ljude i na njima je Tehnološki park ostvario značajnu dobit.

Poslovna pisma

Knjiga Poslovna pisma tiskana je u nakladi od 1200 primjeraka i prodaje se u knjižarama. Gotovo cijelo prvo izdanje knjige je prodano.

SADRŽAJ KNJIGE POSLOVNA PISMA

1. UVOD
2. ŠTO SU POSLOVNA PISMA
3. KAKO SE PIŠE POSLOVNO PISMO - OPĆA PRAVILA
4. FORMAT, OBRAZAC, OBLIK I STRUKTURA PISMA
 - 4.1. FORMAT
 - 4.2. OBRAZAC POSLOVNOG PISMA - memorandum
 - 4.3. OBLIK TEKSTA
 - 4.4. OMOTNICE - KUVERTE
 - 4.4. STRUKTURA POSLOVNOG PISMA
5. SADRŽAJ, STIL I OBLIKOVANJE PISMA
 - 5.1. KAKO PISATI
 - 5.2. PLANIRANJE PISMA
 - 5.3. DUŽINA PISMA
 - 5.4. ORGANIZACIJA SADRŽAJA - REDOSLIJED
 - 5.5. STIL I JEZIK
6. PRIMJERI OBLIKOVANJA PISAMA
7. TIPSKA POSLOVNA PISMA
 - 7.1. PRIMJERI PRIGODNIH POSLOVNIH PISAMA

- 7.2. PRIMJER TIPSKE PODLOGE ZA “UPIT ZA PONUDU”
- 7.3. PONUDA ZA POSAO - NUDIM SEBE
- 7.4. CURRICULUM VITAE
- 7.5. PONUDA ZA POSAO - NUDIM POSLOVE PODUZEĆA
- 8. POSLOVNA PISMA UZ PODRŠKU RAČUNALA
 - 8.1. KAKO ODABRATI KONFIGURACIJU RAČUNALA
 - 8.2. TEKSTOVNI PROCESORI
 - 8.3. INTERNET, E-MAIL, ELEKTRONSKA POŠTA
- 9. I NA KRAJU
- 10. LITERATURA
- 11. INDEKS
- 12. O AUTORU

Mali brod na olujnom moru

Mali brod na olujnom moru je knjiga koja služi kao priručnik za poduzetnike koji počnu poslovati i one koji su u prvim godinama svog poslovnog života. Knjiga je tiskana u nakladi od 2.250 primjeraka. Veliki dio naklade je već prodan.

Knjiga se koristi i kao udžbenik za seminare za poduzetnike. Ministarstvo gospodarstva je u tu svrhu otkupilo 1000 komada knjiga, a Grad Zagreb još 500 komada koji se besplatno dijele poduzetnicima. Ostali dio naklade prodaje se u knjižarama.

SADRŽAJ KNJIGE MALI BROD NA OLUJNOM MORU

UVOD

DIO 1 – O PODUZETNIŠTVU

- I. KORIJENI PODUZETNIŠTVA
- II. MALI BROD NA OLUJNOM MORU
- III. PODUZETNIŠTVO – ŠTO JE TO?

DIO 2 – OD PODUZETNIČKE IDEJE DO OSNIVANJA PODUZEĆA ILI OBRTA

- IV. PRIPREMNA FAZA – JESAM LI JA ZA PODUZETNIŠTVO?
- V. ŠTO DA RADIM, ČIME DA SE BAVIM?
- VI. OD INOVATORA DO PODUZETNIKA I NATRAG
- VII. ŠTO I KOMU PRODATI?
- VIII. POSLOVNI PLAN – HOĆEMO LI MOĆI PREŽIVJETI, KAKO ĆEMO POSLOVATI?

DIO 3 – OD OSNIVANJA PODUZEĆA DO PRVOG UGOVORA

- IX. KREĆEMO - VEŽITE SE, POLIJEĆEMO
- X. KREĆEMO U BIZNIS I UČIMO NA (TUĐIM) POGREŠKAMA
- XI. ŠTO PODUZETNIK MORA ZNATI O FINANCIJAMA?
- XII. POSLOVNA ETIKA
- XIII. PREDSTAVLJANJE KUPCU
- XIV. PRODATI, PRODATI, PRODATI

- XV. KAKO DO PRVOG KUPCA?
- XVI. I NA KRAJU
- XVII. O AUTORU
- XVIII. LITERATURA
- XIX. KAZALO

XIV. I NA KRAJU

Ovo je bila priča o deset godina Tehnološkog parka Zagreb. Deset godina koje su bile nabijene događajima; kako u društvu, tako i u samom Parku; događajima u kojima su se stvarale nove društvene relacije, novo gospodarstvo, novi odnosi, u kojima je nastajalo poduzetništvo, u kojima se razvijao Tehnološki park. Zato su te godine prošle kao tren!

Tehnološki park je mogao ostvarivati vrijedne rezultate zbog toga što sam bio okružen ljudima koje sam cijenio, poštovao i volio. Cijenio kao izvanredne stručnjake, poštovao kao vrijedne poslovne ljude i volio kao prijatelje. Imao sam sreću da sam surađivao i s ljudima koji su imali razumijevanja za naš rad i s kojima mi je suradnja predstavljala pravo zadovoljstvo. Svi zajedno smo iz te «barake na Drvinju», krećući ni od čega, stvorili instituciju koja ostvaruje rezultate vrijedne i u međunarodnim razmjerima. Na to možemo biti jako ponosni.

Kroz to vrijeme veselili smo se rezultatima koje su ostvarivali naši poduzetnici, svim priznanjima, nagradama i diplomama, njihovom rastu i razvoju. Posebno se sjećamo ugodnih prijateljskih druženja pod «orehom u vrtu», u kojima su se izmjenjivala iskustva i u pravim stručnim, inženjerskim diskusijama kreirali se zajednički projekti i novi proizvodi. To nećemo nikada zaboraviti.

Pokušat ću zaboraviti mnoge neugodnosti koje sam proživio, mnogo nerazumijevanja i podcjenjivanja. Još i sada mogu čuti: «Pa čime se vi stvarno bavite? Zašto je Grad Zagreb kupio Tehnološki park, što mu to treba?» Najčešće odgovaram šalom, ali moram priznati da već postajem umoran od takvih pitanja i takvih ljudi. I nisam imun na takva pitanja. No, u ovim svečarskim trenucima nećemo o tome.

Razvoj Tehnološkog parka cijelo je vrijeme polazio od uvjerenja da je poduzetništvo izvanredno značajno za hrvatsko gospodarstvo, da je temelj novog gospodarstva, novih vrijednosti i novih odnosa. Posebno je u svemu tome bilo izraženo uvjerenje o posebnoj vrijednosti poduzeća koja djeluju na high-tech području, oslanjaju se na znanje i inovativne proizvode konkurentne na globalnom tržištu. Proizvode koji su rezultat vlastitog razvoja. Naše je uvjerenje da su takva proizvodna poduzeća neophodna za naše gospodarstvo jer ćemo bez njih biti kolonija u globalnom svijetu.

Netko će reći: «Što zapravo znači taj mali tehnološki park i tih manje od 40 malih poduzeća među više od 100.000 poduzeća u našem gospodar-

stvu?» Po broju to možda ne znači mnogo, možda ništa. To je prava mrvica u ukupnom broju. Ali veća vrijednost je u našoj misiji, našoj poruci koju širim dalje. Mi smo prototip za širu akciju. Hrvatska treba mnogo takvih institucija, treba mnogo takvih malih, razvojno orijentiranih poduzeća, konkurentnih na globalnom tržištu. Tada ćemo predstavljati snagu. Zato takvim poduzećima treba pomagati u njihovom rastu i razvoju.

Nakon prvih deset godina, koje su predstavljale «romantičnu, pionirsku fazu», u 2005. krećemo u novu razvojnu fazu. To će biti početak novog, većeg Tehnološkog parka.

Tom novom Tehnološkom parku, novim ljudima, generacijama koje će doći poslije nas, voditi ga u sljedećih deset godina i graditi u novoj fazi razvoja, poručujem:

«Ne budite činovnici, budite prijatelji poduzetnicima.
Činovnici daju samo informacije, prijatelji pružaju pomoć.
I neka vrata Tehnološkog parka budu uvijek otvorena.»

KAZALO

A

Aleksandar Grozdanić 45
ALTPRO d.o.o. 39, 83, 87, 92, 96,
99, 101, 103, 105, 107, 108, 109
Andy Grove 52
Anita Brajković 44,45, 115, 131
AREA Science Park, Trst 54
ARHIMED 2004 108
ASIS d.o.o. 84, 87
AURIS d.o.o. 84, 87
Autostop uređaj 99
AUTOWEB d.o.o. 84, 87, 93, 104,
108, 109

B

Baraka Lika 69
BEMASS PROJEKT d.o.o 84, 92,
105
Biserka Živko 83
Bob Nelson 52
Boris Dugandić 84
Boris Kosi 15
Boris Lauc 53
Boris Meško 39, 109
Borivoj Rajković 49
Božena Bahun 83, 93
Branko Vujnović 19
Brojač osovina 96
Brtonigla 29, 51
Brussels 41

C

CAMDIVISION d.o.o. 84, 87
Centar poduzetničke izvrsnosti 56
Centar za poduzetništvo, Krapina
53

Centar za poslovne savjete 57
Centar za poslovno obrazovanje
57
Centar za razvoj poduzetništva 57
CITUS d.o.o. 39, 40, 83, 87, 93,
104, 105, 108, 126
clusteri 89
CoDiS 96, 97
Conceptual approach for industry
related prmpotion of R&D in
Croatia 51
CroGuide 96
CT EXPO 97 109
CT STUDIO - ENVOX d.o.o. 96

D

Damir Lacković 83, 105
Damir Vidović 84
Danijela Bronzin 39, 116
Danijel Šarić 40
Dan Špicer 55
Darinko Bago 44
Darko Domiter 83, 104, 105
Darko Lorencin 53
Darko Majerić 84
Darko Ratkaj 84
Davorin Štern 49
DEKAFORM d.o.o. 120
Denis Kotlar 25, 84, 92, 109
Dijagnostika 22, 77
Don Tapscott 52
Doris Sošić 53
Drago Ban 136
Dražen Pehar 25, 84, 92
Društvo informatičara 50
Drvinje 63 43, 44, 62, 69
Dunja Belak 30

E

Edin Hodžić 84
 EDO d.o.o. 84, 87
 Edo Osredečki 84
 elektronika 22, 77
 Elektronika i telekomunikacije 87
 Elektrotehnička srednja škola 39,
 136
 ENONA d.o.o. 84, 87
 ENTER-ING d.o.o. 84, 87
 ENVOX d.o.o. 84, 87, 92, 96, 109
 ERGONOMIKA d.o.o. 39, 83, 87,
 103, 105
 EU-Future Region 54
 EUREKA 95 110
 EUREKA 96 109
 EUREKA 97 109

F

FIT-AL 87
 FITTICH-ZG 83, 104, 105
 Fond za poduzetništvo 59
 Fond za poticanje poduzetništva na
 novim tehnologijama» 19

G

Gabrijel Ilakovac 39, 83, 103, 104
 Goran Budiselić 115
 Goran Orešković 25, 52, 83, 102,
 104, 109
 Goran Pavić 49
 Goran Polonji 83, 105
 Goran Radman 40
 Gordana Žigolić 84
 Gordana Smadilo 84
 Gospodarska obnova kroz
 tehnološke parkove 51
 Gradska skupština Grada Zagreba
 30

Gradski radio Osijek 48
 Gradski ured za gospodarstvo
 Grada Zagreba 30, 33, 35, 36, 44,
 53, 56, 135
 Gradsko poglavarstvo 43, 124
 Grad Zagreb 94

H

high-tech 22, 51, 59, 77
 Hrvatski zavod za zapošljavanje
 136
 HTV 48

I

IFTOMM - Međunarodno društvo za
 teoriju mehanizama i strojeva 50
 IKI d.o.o. 40, 83, 87, 92, 105
 INEA CR d.o.o. 84, 92, 105
 Info-točka 57
 Inkubator poduzetništva 56
 Innofinanz-Steiermarkische
 Forschungs und Entwicklungsförder-
 erungsges.m.b.h 54
 Inova 41
 INOVA 95 110
 INOVA 96 110
 INOVA MLADI 129
 INPEX 108
 INPEX XIV 109
 INPEX XVI 109
 ISKON d.o.o. 40
 ISO 9001 42, 57
 Istarska razvojna agencija 53
 István Gaál 30, 33, 34, 35, 40, 53,
 115
 Ivan Antičević 115
 Ivan Bračić 49
 Ivan Bronzin 116
 Ivan Knok 49

- Ivica Mandić 49
 Ivica Žigolić 18
 Ivo Klarić 136
 Ivo Komljenović 56
 I N R A d.o.o. 84, 87
- J**
- Jack Welch 25
 Jadranka Švarc 40, 53
 Jerry Jang 52
 Jozo Miloloža 18
 Juraj Zbiljski 18, 65, 84
 Jurassic park 17
 Jurica Meić 55
- K**
- Kartner Technologie GmbH,
 Klagenfurt 54
 Ken Blanchard 52
 KK CONSULTING 84, 87, 93, 104
 KONČAR-Tehnološki park d.o.o.
 16, 19, 26, 29, 31, 32, 34, 35, 48,
 51, 109
 110, 135
 Končarevac 48
 KONČAR d.d. 15, 16, 43, 59, 69,
 94
 Konkurentska sposobnost 42
 konzalting 77, 87
 Krešimir Buntak 33, 34, 35, 36, 40,
 53
 Krešimir Kos 84, 104
 Krešimir Lugarić 84
 Krešimir Prtenjak 84, 104
 Krešimir Žic 84
- L**
- Ladislav Prežigalo 36, 40, 49
- LAKI ELEKTRONIKA d.o.o. 39, 83,
 87, 103, 104
 LD SOFT d.o.o. 83, 87, 105
 Lee Lacocca 25
 LEO-LD d.o.o. 83, 87, 108
 Lidija Čilić 44, 45, 131
 Lidija Loborec 39, 52, 83, 103, 105
 Logistika TPZ-A 87
 LOGOS d.o.o. 84, 87, 96, 101, 110
 Logotip 65
- M**
- Maja Tomašić 115
 Margaret Wheatley 52
 Marijan Lovenjak 116
 Marijan Ožanić 16, 53, 115
 Marija Lukić 45
 Marija Novak Ištok 115
 Marina Lang-Perica 53
 Marina Matulović-Dropulić 35
 Marjan Novak 53
 Martha Rogers 52
 MAXIMA PROF d.o.o. 83, 87, 93
 Mentorstvo 57
 Međimurski poduzetnički centar,
 Čakovec 53
 Microsoftovo priznanje 108
 MICROSOFT HRVATSKA d.o.o.
 39, 41
 MIKROTREND d.o.o. 39, 83, 87,
 101, 102, 104, 108, 109, 110
 Milan Bandić 36, 44
 Milan Lekić 66
 Milenko Kolega 84
 Ministarstvo gospodarstva 30, 39,
 135, 136
 Ministarstvo obrta, malog i
 srednjeg poduzetništva 53
 Ministarstvo znanosti i tehnologije
 29, 40, 51, 53
 Mirko Husnjak 49

- Miroslav Isailović 40, 83, 105
 Miroslav Vučetić 49
 Mladen Meštrović 116
 Mladi i poduzetništvo – nove šanse, nove granice, novi izazovi 135
 Mladi stručnjaci u malom gospodarstvu 135
 MOKOM d.o.o. 84, 87
 MTI - Mreža konzultanata za tehničko-tehnološku obradu inovacija 125
 Muharem Demirović-Demir 49
- N**
- Nagrada Hrvoje Požar 89, 108, 109
 NAVIGO SISTEM d.o.o. 83, 87, 92, 96, 105
 Neven Čolić 83, 105
 Nikola Čolaković 52, 83, 93, 104, 105
 Nikola Ružinski 49
 Nives Nedved 137
 Nova TV 48
 Novitet INFO 95 110
 Novi Petruševac 56, 72
- O**
- Odjel za gospodarski sustav 30, 33
 One-stop-shop 45
 ORG. POSL. KOVAČ d.o.o. 83, 87
 Osnivačka skupština UHIPP-a 53
 OTV 48
- P**
- Pero Marasović 18
 Pero Marinčić 18, 25, 32, 83, 105
 Peter Perkonigg 19
 Pittsburgh 41
 Poduzetnički centar, Osijek 53
 Poduzetništvo mladih 137
 PORIN, Rijeka 53
 Pravilnik o uvjetima za odobravanje potpora inovatorima 124
 Pravilnik o kriterijima za prijem malih poduzetnika u Tehnološki park Zagreb d.o.o 21, 77
 Prijedlog programa financijskog ulaganja gradskog poglavarstva u KONČAR-Tehnološki park 33
 PRIVATIZACIJA 60
 Privredni vjesnik 48
 PROCESS ELECTRONIC d.o.o. 84, 87, 93
 Profitni centri 56
 Programa poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagreb 124
 Program - osiguranje povoljnijeg korištenja poslovnog prostora i uvjeta poslovanja u poduzetničkim inkubatorima, poduzetničkim centrima, tehnološkim centrima, tehnološkim parkovima i poslovnim zonama 94
 Program poticanja potpornih institucija 39
 Program poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu 32, 37, 94
 Program za poticanje razvoja maloga gospodarstva u Gradu Zagrebu 33, 37
 Projektiranje elektromotornih pogona i sustava 87
 PROJEKT ISO 9000 41, 119, 120
 PROTEKTOR d.o.o. 83, 84, 87
 Pružni magnet PM 1020 99
 Prva šansa 55
 Prvi program Radio Zagreba 48

R

računalna telefonija 22, 77
radarska tehnika 22, 77
RADAR ING d.o.o. 84, 87
Radio Sljeme 48
Razvoj softvera 22, 77
Red Danice hrvatske 109
Red Danice hrvatske s likom Nikole
Tesle 30
Research, development and
entrepreneurship 52
Robert Cooper 52
Robert Manger 40, 49, 136
robotika 22, 77
RTL 48
Rudi 18
Rudolf Radionov 18

S

Saša Grozdanić 44, 53, 115, 131
Saša Petar 115
SIAL d.o.o. 83, 87, 101, 104, 105
Silvije Orsag 136
Šime Zonjić 83
Skupština Grada 35
Skupština Tehnološkog parka 36
Slaven Firingner 84
Službeni glasnik Grada Zagreba 30
stari končarevci 49
Stephen R.Covey 52
Stipe Tojčić 36, 49
Stjepan Kendel 84, 105
Stjepan Mesić 49
SUPREM d.o.o. 84, 87
Sustav za automatsko zaustavljanje
vlaka 96, 99
Svjetlana Šokčević 83

T

Tamara Didak 44, 45, 115, 131
Tec-Park.Net 19, 45, 49, 54
Technologiezentrum, Eisenstadt,
Burgenland 54
Technova International - Fachmesse
für High-Tech Innovation und
Vorschung 50
Tehnološki inovacijski centar iz
Rijeke 54
Tehnološki parkovi u svakoj županiji
52
Tehnološki park iz Ljubljane 54
TEMPUS d.o.o. 84, 87
Tomislav Bronzin 39, 40, 52, 83,
104, 105, 108, 126
Tom Peters 52
Transnacionalna kooperacija
industrijskih clustera, malih
poduzeća 55
Transnacionalni inovacijski sustav
55

U

Udruženje obrtnika 135
UHIPP - Udruga hrvatskih institucija
za poticanje poduzetništva 52, 53
unapređenje poslovanja 77
UNISOFT d.o.o. 84, 87
UTILIS d.o.o. 83, 87, 92, 105
U svakoj županiji tehnološki park
20

V

value-added chain 55
Večernji list 35, 52
VelAcc 100 98
Velimir Vinčić 33, 34

Veneto Region 54
VESKI d.o.o. 39, 83, 87, 92, 96,
101,102, 104, 109, 110
Vesna Bubanović 83
Vesna Grubić 83, 115
Vesna Lojen 83, 108
VIDI 109
Visoka tehnologija 35
Vjekoslav Sinković 136
Vjekoslav Srb 35
Vjesnik 48
Vladimir Velnić 36,49
Vladimir Žanić 49
Vlado Jarić (Jarac) 49
Vlasta Pavić 36, 56

W

West-Panonian Agency 54
Wirtschaftsservice Burgenland AG
54
WISPRA d.o.o. 83, 87
World Hope 41

Z

Z1 48
ZABAFON 96
Zagrebačka poslovna škola 66
Zagrebački velesajam 55
Žarko Baučić 115
Zdenko Mondekar 84
Zdravko Dolinar 49, 136
Željko Arbanas 49
Željko Dujmović 25, 39, 83, 102,
104, 108, 110
Željko Kovač 83
Željko Lončar 53
Žiga 18
Zlatko Maljković 49
Zlatna kuna 89, 108

Zmaj 65, 66, 68
Zoran Jagec 84
Zvonimir Viduka 25, 39, 52, 83, 93,
103, 105, 108, 109
Zvonko Benčić 49
Zvonko Gracin 84, 105
ZZAP ELEKTRONIK d.o.o. 18, 32,
83, 87, 92, 101, 103,105
Z P A d.o.o. 18, 84, 87

